JULES VERNE

İki Yıl Okul Tatili

eskikitaplarim.com

İKİ YIL OKUL TATİLİ

Jules Verne

Dijital Ortama Aktaran: **kütüphaneci**

(kutupyıldızı kitaplığı - 135)

Epub & Mobi: **erdemli**

Jules Verne Üzerine

Ünlü Fransız yazarı Jules Verne 1828'de Nantes'de doğdu. Paris'te hukuk okurken oyun yazmaya başladı. İlk kez 1848'de Michel Carre ile birlikte iki operet hazırladı, iki yıl sonra Alexandre Dumas'nın yardımı ile bir komedisi sahnelendi.

Jules Verne'in hikâyeciliği ve romancılığı, Hetzel'in "Eğitim ve Tatil" adlı dergisindeki yazılarıyla başladı. Bu dergide "Balonla 5 Hafta" ve "Keşifler Yolculuğu" adlı hikâyelerini yazdı, daha sonra 1863'de bu eserleri kitap halinde yayınladı.

Bunu izleyen yıllarda Jules Verne 'i bilim kurgu roman çığırını açan bir öncü olarak görüyoruz. Bu yeni roman türünde olağanüstü buluşlarını açıklayarak, geleceğin teknolojik gelişmelerine ışık tutmuştur.

Yazar, Fransız Akademisi'nin takdirini kazanmış ve Legion d'Honneur nişanını almıştır.

Başlıca romanları:

Dünyanın Merkezine Seyahat (1864),

Aya Seyahat (1865),

Kaptan Grant'ın Çocukları (1867- 1868),

Deniz Altında 20 Bin Fersah (1870),

Yüzen Şehir (1871),

80 Günde Devri âlem (1873),

Esrarengiz Ada (1874),

Doktor Ox (1878),

Michel Strogoff (1876),

Onbeş Yaşında Bir Kaptan (1878),

İki Yıl Okul Tatili (1880),

Güneye Karşı Kuzey (1887),

Karpatlardaki Şato (1892),

Antifer Usta'nın Şaşılacak Serüvenleri (1894),

Pervaneli Ada (1895),

Clovis Dardanton (1896),

Buzdan Sfenks (1897).

Roman kahramanlarının isimleri ve Türkçe okunuşları:

Briant - Biriyan

Gordon - Gordon

Jacques - Jak

Moko - Moko

Doniphan - Donifan

Wilcox - Vilkoks

Webb - Veb

Cross - Kuros

Baxter - Bekster

Garnett - Garnet

Chairman - Şerman

Catherine - Katerin

Panfield - Panfil

Woltson - Vatson

Forbes - Forb

Kate - Ket

1

9 Mart 1860 gecesi denize karışmış bulutlar, görüş uzaklığını ancak birkaç kulaca indirmiş bulunuyordu. Bu azgın denizde Slugi adlı küçük bir tekne, var gücüyle ilerleme çabasındaydı. Bu yüz tonluk bir yattı.

Saat akşamın on biriydi. Bu enlemde, mart ayı başlarında geceler henüz kısadır. Gün ancak sabahın beşine doğru ağarmaya başlar. Ama küçük teknenin batma tehlikesi sanki sabah olursa azalacak mıydı? Onu ancak fırtınanın dinmesi, dalgaların yatışması kurtarabilirdi, yoksa okyanusun ortasında, kara parçalarından uzak, sulara gömülüp gidecekti.

Slugi'nin arka güvertesinde, biri on dört, öbür ikisi on üç yaşlarında üç çocukla bir de on iki yaşlarında zenci miço dümen dolabına sımsıkı yapışmışlar, dalgalara karşı koymak için çabalarını birleştiriyorlardı. Yaptıkları çok zor bir işti. Bir ara dalga öylesine şiddetle çarptı ki, çocukların hepsi birden yere yuvarlandı, neyse hemen toparlanıp ayağa kalkabildiler. İçlerinden biri, "Dümen dayanıyor ya, Briant?" diye sordu.

Yerini almış ve soğukkanlılığını hiç yitirmemiş olan Briant, "Evet, Gordon” diye yanıtladı. Sonra- üçüncü çocuğa, "Aman sıkı tutun. Doniphan sakın cesareti elden bırakmayalım ha!... Yoksa paçayı kurtaramayız!" dedi.

Bunları İngilizce söylemişti ama Fransız vurgusuyla. Sonra miçoya döndü. "Yaralı filan değilsin ya, Moko?"

"Hayır, Bay Briant. Biz var gücümüzle şu yatı ayakta tutmaya çalışalım. Yoksa doğru denizin dibini boylarız!"

O anda aşağıya, yatın salonuna inen merdivenin kapağı birden açılıverdi. Güvertede neşeyle havlayan sevimli köpekçik, dokuz yaşlarında kadar bir çocuk belirdi.

Çocuk, "Briant... Briant... Neler oluyor kuzum?" diye seslendi.

"Bir şey yok, Iverson, bir şey yok. Hadi, siz Dole ile inin aşağı, çabuk!" Yaşça biraz daha küçük görünen başka bir çocuk, "Çok korkuyoruz da biz..." Briant söze karıştı. "Yok, canım, hadi girin hepiniz içeri, iyice gizlenin battaniyelerinizin altına, gözlerinizi de kapayın. Meraklanmayın- korkacak bir şey yok!"

"Size bir yardımımız dokunabilir mi Briant?"

"Hayır Baxter. Sen, Cross, Webb, Service ve Wilcox, siz küçüklerin yanında kalın. Biz dördümüz yeterliyiz burada."

Büyük bir kasırgaya yakalanmış olan şu yelkenlide çocuklardan başka kimse yok muydu acaba?

- Hayır, yoktu, yalnızca çocuklar.

- Peki, kaç kişiydiler?

- Gordon, Brant, Doniphan ve miçoyla, birlikte, on beş

- Nasıl binmişlerdi bu tekneye?

- Onu da birazdan öğreneceğiz.

- Peki, ama başlarında tek bir büyük bile yok muydu? Hiç olmazsa gemiye kumanda edecek bir kaptan? Manevraya yardımcı olacak bir tayfa? Bu fırtınada dümeni tutacak bir dümenci?

- Hayır, o da yoktu. Bunun içindir ki Slugi'nin okyanustaki konumunu tam olarak belirleyecek kimse de yok demekti. Hem de okyanusların en büyüğü. Avustralya ile Yeni Zelanda'dan ta Güney Amerika kıyısına kadar iki bin mil boyunca uzanan Büyük Okyanus.

Ne olmuştu acaba? Yelkenlinin gemicileri tümüyle bir kazaya mı kurban gitmişlerdi? Yoksa korsanlar onları kaçırıp teknede en büyükleri ancak on dördünde olan genç yolcuları kendi yazgılarıyla baş başa mı bırakmışlardı?

Bu sorulara hiç kuşkusuz çocuklar karşılık bulabilirlerdi ama kim soracaktı onlara? Ayrıca onların yardımına koşacak bir teknede görünmüyordu ortalıklarda.

Fırtına şiddetini gittikçe artırmaktaydı. Kırk sekiz saatten beri azgın dalgalarla boğuşan bu yelkenli için hiçbir umut ışığı yok gibiydi. Birden Doniphan "Eyvah, mizana direği kırıldı..." diye bağırdı.

Miço atıldı. "Hayır, yelken halatlarından kurtuldu."

Briant, Avrupa'dan Okyanusya'ya gelirken hem Atlas Okyanusunu, hem Büyük Okyanusu geçtiği için gemicilikten çok az anlıyordu ve bu yüzden öteki çocuklar teknenin yönetimini Moko'yla birlikte ona bırakmışlardı. Yelkenin hemen, koparılması gerektiğinden, Briant ile miço büyük bir ustalıkla ve tehlikeyi göze olarak, güvertede sürüne sürüne ilerlediler, kopan bölümün iplerini kestiler ve ancak alttaki

küçük parçaları bıraktılar. Bu sırada Briant'ın üç yaş küçük kardeşi Jacques göründü. "Gelin... Gelin!..." diye bağırdı. "Aşağı su bastı!"

Briant hemen atılıp alelacele aşağı indi. Salon şiddetle sallanan bir fenerin ışığıyla belli belirsiz aydınlanmıştı. Yataklara uzanmış on kadar çocuk görülüyordu. En küçükleri - sekiz dokuz yaşında olanları vardı - dehşetle birbirlerine sarılmışlardı.

Briant onları yatıştırmak amacıyla, "Korkmayın- bir şey yok, biz buradayız, hiç meraklanmayın!" dedi.

Sonra yerdeki suya bir göz gezdirdi. Hemen suyun güverte kapaklarından sızdığını anladı, teknede çatlak filan yoktu. İçi rahatladı salondakileri yatıştırarak yeniden dümen başına döndü. Çocuklar arkadan vuran dalgalara kapılıp denize yuvarlanmamak için kendilerini bağlamaya hazırlanıyorlardı ki, koskocaman bir dalga güverteyi süpürdü. Briant, Doniphan ve Gordon dümen dolabına sımsıkı yapışıp kurtulabildiler ama miço sürüklenip gitmişti, Briant var gücüyle haykırdı.

"Moko!. Moko!."

Doniphan atıldı, "Sakın denize düşmüş olmasın?"

Gordon küpeşteden eğilip baktı. "Olamaz, görünmüyor, sesi de gelmiyor!"

Briant, "Onu kurtarmalıyız, hiç olmazsa bir cankurtaran simidi, bir halat atmalıyız!" diye bağırdı ve yeniden seslendi.

"Moko?... Moko?..."

Miçonun sesi geldi, "İmdat... İmdat!..."

Gordon, "Denize düşmemiş, yelkenlinin burnunda" diye atıldı.

Briant da, "Şimdi gider onu kurtarırım” diyerek güvertede dikkatle sürünerek ilerlemeye koyuldu. Bin bir güçlükle geminin baş tarafında, yelkeni tutan halatlardan birine takılıp kalmış olan miçoyu kurtararak geriye, dümen dolabına getirebildi. Dört çocuk, tekneyi baştanbaşa süpüren dalgalara karşı direnebilmek için kendilerini sımsıkı küpeşteye bağladılar. Yelkensiz kalan teknenin hızı iyice azalmıştı ve bu da tehlikeyi büsbütün artırıyordu.

Güney yarımküresinde mart ayı, kuzey yarımküresinin eylül ayının karşılığıdır ve geceler pek uzun değildir. Saat sabahın dördü olduğundan, ufuk neredeyse ağarmaya başlayacaktı. Belki de güneşin doğmasıyla kasırganın şiddeti hafiflerdi... Ya da belki bir kara parçası gözükür, şu çocuklar için bir umut ışığı belirirdi... Saat dört buçuğa doğru ortalık aydınlanmaya yüz tuttu. Bulutların ürkütücü bir hızla geçtiği görülebiliyordu. Kasırga şiddetini hiç mi hiç azaltmamıştı ve açıklarda deniz köpükten görülmez olmuş gibiydi. Yelkenli ha battı, ha batacaktı. O anda Moko haykırdı. "Kara!... Kara!..."

Acaba yanılıyor muydu? Ama hayır, sevinçle doğuda bir noktayı gösterip, "Bakın, bakın! Şurada, mizana direğinin biraz sağında! İyi bakın, gördünüz mü? İşte!.,. İşte!..." diye bağırıyordu.

Briant da bağırdı, "Evet, evet, kara!... Kara göründü!..."

Artık kuşku kalmamıştı. Beş altı mil uzakta ada ya da anakara, bir toprak parçası, ufkun büyük bir bölümünü

kaplıyordu. Bir saate kalmaz Slugi bu kara parçasına varırdı. O anda rüzgâr öfkesini büsbütün artırdı. Tekneyi bir tüy gibi sürükleyerek göğün beyazımtırak zemini üzerinde mürekkeple çizilmişçesine açık seçik beliren kıyıya doğru koşturmaya başladı.

Doniphan- Gordon ve Moko dümen başında kaldılar. Briant baş tarafa doğru ilerledi. Tekne öylesine hızla sürükleniyordu ki, kara parçası gözle görülür biçimde yaklaşmaktaydı. Briant yatın elverişli koşullarla yanaşabileceği bir yer arandı durdu. Ne bir dere ağzı görünüyordu. Ne de bir atılımda tehlikesizce oturabilecekleri bir kumluk. Tersine kumsalın bir yanında, kapkara başlarını dalgalardan çıkarmış bir sıra kayalık göze çarpmaktaydı. İşte yat ilk vuruşta orda paramparça oluverecekti. O zaman Briant çarpma sırasında bütün arkadaşlarının güvertede bulunmasının daha iyi olacağını düşünerek koştu, merdivenin kapağını açıp, "Hadi bakalım, herkes yukarıya” diye seslendi.

İlk fırlayan köpek oldu, ardından on kadar çocuk, sürünerek arka tarafa yaklaştılar. Sığınakta şiddetini büsbütün artıran dalgaları görünce en küçükler korkuyla bağırıştılar...

Saat altı olmadan az önce Slugi kayalıklara varmıştı bile. Briant durmadan, "Sıkı tutunun!... Tutunun!" diye bağırıyordu.

Giysilerinin fazlasını üzerinden atarak sarsıntının etkisiyle denize düşeceklere yardıma koşmaya hazır bekledi, çünkü hiç kuşkusuz yat kayalıklara çarpıp batacaktı.

Ansızın bir sarsıntı oldu. Slugi arka taraftan kayalara oturmuş ve baştanbaşa sarsılmakla birlikte su almamıştı. İkinci bir dalgayla yükselerek elli adım kadar, bu kez kayalara dokunmaksızın ilerledi, sonra iskele tarafına yattı kıyıya çarpıp geri gelen dalgaların kaynaşmasına hiç aldırış etmeksizin kıpırtısız kalakaldı. Gerçi artık denizde değildi ama kumsala da en azından, üç dört yüz metre uzaklıktaydı.

2

Durum yine de pek umut verici sayılmazdı. Üstelik tekne artık kıpırdayamadığından, dalgalar daha da şiddetle dövüyordu onu. Çocuklar güverteye toplanmış, korku içinde birbirlerine sokulmuşlardı.

Briant durmadan, "Korkmayın” diyordu. "Yat pek sağlam. Kıyı da şuracıkta, yakınımızda! Biraz bekleyelim, elbette oraya ulaşmanın çaresini bulacağız!"

Doniphan atıldı. "Beklemeye ne gerek var, peki?"

Wilcox adında, on iki yaşlarında bir çocuk da onu destekledi. "Evet ya, ne gerek var? Niçin bekleyeceğiz?"

Briant karşılık verdi. "Çünkü deniz henüz pek sert ve bizi kayalara çarpabilir de ondan. Deniz rüzgârın elverdiğince çekilsin, o zaman kurtulmanın bir yolunu düşünürüz elbet."

Briant haklıydı. Gerçi gelgit akımları Büyük Okyanusta pek belirgin sayılmazdı ama yine suların yükselme ve alçalma dönemleri arasında oldukça bir düzey farkı oluşurdu. Bu yüzden birkaç saat beklemekte yarar vardı, üstelik belki rüzgâr da yumuşardı. O zaman yelkenliden ayrılıp kumsala kadar olan çeyrek mili aşmak daha kolaylaşabilirdi.

Peki, neresiydi şu kara parçası? Bir ada mıydı, yoksa bir anakaranın ucu muydu? Buna şimdilik yanıt vermenin

olanağı yoktu, çünkü Slugi kıyıya fazlasıyla yaklaşmış bulunduğundan, ancak belirli bir yerini gözlemek mümkün olabiliyordu. Yapılacak tek iş, karaya ayak basmanın yolunu aramaktı.

Hava iyice açılmıştı, karanın bütün ayrıntıları gözlenebiliyor, kumsal da, arkasındaki yalıyar da, geride sık ağaçlıklar da şimdi daha iyi seçiliyordu. Hatta sağ tarafta bir dere ağzı bile vardı. Bu arkadaki yeşillik perdesi, toprağı elverişli bulup geliştiğini haber veriyor gibiydi. Ancak kıyının bu kesiminde insan yaşamıyor olmalıydı, çünkü dere ağzında bile ne bir ev, ne bir kulübe göze çarpıyordu.

Bu arada deniz ağır ağır çekiliyordu. Kayalıkların iyice açılıp da geçit vereceği an hazır olmak gerekirdi. Saat yediye yaklaşıyordu. Herkes şimdilik en çok gerek duyacakları şeyleri güverteye çıkarmaya koştu. Sonradan, öteki eşyayı da, dalgalarla karaya vurdukça toplayabilirlerdi. Küçüğü büyüğü elbirliğiyle uğraşıyorlardı. Teknede bol miktarda konserve, bisküvi, tuzlanmış et vardı. Bunlar balyalanıp yaşça en büyük olanların taşıması için bir yana yığıldı. Ama bu taşıma işi için de denizin kayalardan tümüyle çekilmesi gerekirdi. Dalgalar gittikçe yatışıyor, sular çekiliyordu ve bu, teknenin iskele tarafına giderek daha çok eğilmesinden de anlaşılıyordu. Hatta büsbütün yana devrilme tehlikesi bile vardı ve o zaman sular güverteyi basarsa, durum gerçekten umutsuz olabilirdi. Fırtınanın teknedeki kurtarma sandallarını sürüklemişti. Bu arada şiddetli bir tartışma patlak verdi. Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross kayığı suya indirmeye hazırlanıyorlardı. Briant geldi ve "Ne yapıyorsunuz siz?" diye sordu. Wilcox karşılık verdi.

"Canımızın istediğini." Doniphan da atıldı, "Bu kayığa binip gideceğiz, bize engel olamazsın."

"İyi ama, bizi burada böyle bırakamazsınız ki?" "Bırakan kim? Kumsala vardıktan sonra içimizden biri kayığı geri getirir."

"Peki ya getiremezse, ya kayalara çarpıp parçalanırsa?" Bunun üzerine Webb, Briant'ı itip, "Hadi çabuk, çabuk binelim" dedi ve Wilcox ve Cross'un yardımıyla kayığı denize indirmişti.

"Binemezsiniz." diye bağırdı. "Kayık gerektiğinde, önce en küçüklerin binip kumsala varması için kullanılacaktır."

Bu kez Doniphan, "Çek git başımızdan!" diyerek işe karıştı. "Bize engel olamazsın, istediğimizi yaparız."

Neredeyse kapışmak üzereydiler ki, Gordon araya girdi ve aklı başında, soğukkanlı bir çocuk olarak, Briant'tan yana çıktı.

"Hadi, hadi, biraz sabır, Doniphan. Bak, sen de görüyorsun ki deniz yatışmış değil henüz. Kayık batar gider, sonra ne yaparız?"

"Bu Briant bize buyurmaya pek alıştı, ben buna gelemem."

"Hayır, ben kimseye buyurmam, kimsenin buyurmasından da hoşlanmam. Aslında, herkesin çıkarı için yapıyorum bunu."

Doniphan, "Herkesin çıkarını biz de düşünürüz. Şimdi karaya vardığımıza göre, artık..." diye diklendi inatla.

Gordon yine ortalığı yatıştırdı. "Henüz karaya varmış sayılmayız ne yazık ki! İnat etme Doniphan, kayığı kullanmak için elverişli zamanı kollayalım hele."

Gordon böylelikle Doniphan ile Briant'ın arasını bulmuş oluyordu. Bunu daha önceden de birkaç kez yapmak zorunda kalmıştı.

Briant, Gordon'a döndü ve "Slugi kayalara oturduğu zaman saat altıydı, değil mi? Denizin alçalması için kaç saat geçmesi gerekir acaba?" diye sordu.

Moko, "Beş, altı saat” diye karşılık verdi.

"O halde saat on bire doğru belki de kıyıya varmayı deneyebiliriz? Bunun için, hazırlıklı olalım ve bir şeyler yiyelim ki, tok karnına suya girmek zorunda kalmayalım."

Bu çok yerinde bir öğüttü. Konserve ve bisküviyle sabah kahvaltısını yaptılar. Gordon çaresizlik içinde, "Ne yapsak acaba?" diyordu.

Briant ona karşılık verdi. "Ben de bilmiyorum. Bilmiyorum! Bilmemek, sadece çocuk olmak, ne acı. Şimdi büyük olsaydık ne yapılacağını kolayca kararlaştırabilirdik."

Gordon arkadaşlarını yatıştırdı. "Merak etmeyin, çaresiz kalınca, biz de ister istemez bir karar vereceğiz. Umutsuzluğa kapılmayalım da düşünelim."

"Evet, düşünelim ve hemen harekete geçelim, Gordon. Dalgalar yeniden yükselmeye başlamadan tekneden ayrılamazsak, burada bir gece daha kalırsak işimiz bitiktir. Yat parça parça olacak, besbelli."

"Acaba bir sal, bir tür varagele mi yapsak?" "Bunu ben de düşündüm ama ne yazık ki, teknede sal için kullanabileceğimiz tahtaların hepsi de denize sürüklendi. Kayığı da kullanamayız, dalgalar devirir. Yapılabilecek tek şey var, kayaların üzerinden bir halat aşırıp, ucunu kıyıda bir yere bağlamak."

"Ben de sana yardım ederim, Briant." "Hayır Gordon, ben yalnız başarırım bu işi." Saat onu çeyrek geçiyordu. Kırk beş dakikaya kadar, deniz en alçak düzeyine inmiş olacaktı. Ama yine de yürüyecek kadar sığ olmayacaktı kuşkusuz. Gerçi altmış metre kadar ileride, suyun koyu bir renk almasından ve kumsal boyunca birçok noktanın su üstüne çıkmasından suların iyice alçaldığı anlaşılıyordu. Bu tehlikeli işi kimseye bırakmak istemeyen Briant gerekli önlemleri de almayı unutmadı. Teknedeki uzun ve sağlam halatlardan işine gelen kalınlıkta bir tanesini seçip, bir ucunu sımsıkı kemerine bağladı. Doniphan, Wilcox, Cross ve Webb de önemini kavradıkları bu işe yardımdan kaçınamazlardı. Hepsi birden, yavaş yavaş koyuvermek üzere halatın öteki ucuna yapıştı. Tam Briant denize atlayacakken, kardeşi ağlayarak yanına koştu. "Ağabeyciğim, ağabeyciğim." "Korkma Jacques, bana bir şey olmaz, korkma." Bir saniye sonra Briant sudaydı. Önünde başarılması pek güç bir iş vardı, çünkü kıyıya vurup geri gelen dalgalardan güçlü bir yüzücünün bile kurtulma olasılığı pek zayıftı. İster istemez, burgacın merkezine doğru sürüklenmeye başladı. Sulara karışıp yok olmadan, son bir çabayla, "İmdat! İmdat! Çekin halatı!" diye bağıracak gücü bulabildi.

Çocuklar bir dakikaya kalmadan onu baygın bir halde güverteye aldılar; ama kısa zamanda kardeşinin kolları

arasında kendine geldi. Kayalara halat bağlama girişimi de böylece, başarısızlıkla sonuçlanmış oldu.

Vakit öğleyi geçmişti. Deniz yeniden yükseliyordu. Yelkenli belki de oturduğu yerden, kayaların üzerinden kalkıp yeniden karanın daha yakınına oturacak, devrilecekti. Kimse de kurtulamayacaktı, yapacak hiçbir şey yoktu. Hepsi arkaya yığılmıştı, giderek kabaran denizi, kayaların birer birer gözden yitişini dehşetle seyrediyorlardı. Saat ikiye gelirken yelkenli iyice doğrulmuştu ama arka kesimi hâlâ kayalara sıkışmış durumdaydı. Çok geçmeden tehlikeli bir biçimde yalpa vurmaya başladı. O anda, açık denizden koşup gelen köpüklü bir dağ, yatın hemen yanı başında dikildi, yüksekliği belki altı metreyi buluyordu. Dev dalga bir kasırga şiddetiyle geldi, kayalıkları örttü, Slugi'yi kaldırdığı gibi kayaların üzerinden ve dibini hiç sürtmeden kolayca aşırıverdi. Bir dakika gibi kısa bir sürede, bu su yığının kaynaşması sırasında, kumsalın tam ortasına kadar sürüklenen Slugi, geldi, yalıyarın dibine çarptı ve orada, - bu kez tümüyle karada - deniz yavaş yavaş geri çekilirken, kıpırtısız kalakaldı.

3

O dönemde Büyük Okyanustaki önemli bir İngiliz sömürgesi olan Yeni Zelanda’nın başkenti Auckland'ın en iyi okulu, Chairman yatılı okuluydu ve hepsi de ülkenin en iyi ailelerinden gelme, yüz kadar öğrencisi vardı.

Yeni Zelanda takımadası başlıca iki adadan oluşur: Kuzeyde İka-Na-Mavi veya Balık Adası; güneyde Tavai-Panamu ya da Yeşil-Yeşim Arazisi. Cook Boğazıyla birbirinden ayrılan bu iki ada otuz dördüncü ve kırk beşinci güney enlemleri arasında uzanır ki, bu, kuzey yarımküresinde, Avrupa'da Fransa'nın bir kesimini ve Kuzey Afrika'yı kapsayan bölümün aşağı yukarı karşılığıdır. Güney kıyıları pek girintili çıkıntılı olan İka-Na-Mavi adası kuzeybatıya, Van-Diemen Burnu'yla son bulan bir eğri boyunca bir tür düzensiz yamuk biçiminde uzanır.

15 Şubat 1860 günü, öğleden sonra adı geçen okuldan yanlarında aileleri bulunan yüz kadar çocuk neşeyle çıkmaktaydılar. Tıpkı açılan kafesten dışarı uğrayan kuşlar örneği. Çünkü tatil başlıyordu. İki ay sürecek bir bağımsızlık, bir özgürlük... Ve bu öğrencilerden bazıları uzun süredir okulda konuşulagelen bir deniz yolculuğuna çıkmaya hazırlanıyordu.

Öğrencilerin ailelerince kiralanan bu güzel yelkenli, altı haftalık bir sefer için hazırlanmıştı. Slugi'nin gezisine

katılacak olan bu öğrencilerin yaşları sekizle on dört arasında değişiyordu. Bu çocukların miçoyla birlikte, uzun sürecek korkunç bir serüvene atılacakları kimin aklına gelirdi ki?

Şimdi de onları biraz daha yakından tanıyalım: Fransız olan Briant ve kardeşiyle Amerikalı Gordon'un dışında, tümü de İngiliz’dir. Doniphan ile Gross, Yeni Zelanda’nın ileri gelen zengin bir ailesinin çocuklarıdır. On üç yaşını biraz geçmiş olan bu çocuklar birbirlerinin amcaoğludur ve her ikisi de son sınıf öğrencisidir. Bakımlı ve titiz bir çocuk olan Doniphan, okulun en seçkin, akıllı ve çalışkan öğrencisidir. Yenilgiye, arkadaşlarından geri kalmaya hiç dayanamaz. Nerede bulunursa bulunsun, hep birinci olmak ister, bu yüzden ona 'Lord Doniphan' diye ad takmışlardır. Ve yine bu yüzden yıllardır Briant ile çekişmektedirler, Gross'a gelince, orta düzeyde bir öğrencidir ancak amcaoğlunun her dediğine, her yaptığına hayrandır. Yine aynı sınıftan Baxter on üç yaşında, ağırbaşlı, soğukkanlı, çalışkan, pek akıllı, özellikle pek becerikli bir öğrenci, orta halli bir tacirin oğludur.

On iki yaşındaki Webb ile Wilcox dördüncü sınıftandır. Aileleri zengindir. Sık sık kavga çıkarmayı severler.

İkisi de on iki yaşında olan Garnett ile Service üçüncü sınıf öğrencileridir ve birbirine pek yakın dost olan iki ailenin bu çocukları, aralarından su sızmayan iki arkadaştırlar. İyi yüreklidirler ama çalışmayı pek sevmez, fırsat buldukça dersleri kaytarmanın yolunu ararlar. Özellikle Garnett akordeon çalmaya düşkündür, o kadar ki, çalgısını Slugi'ye getirmeyi de unutmamıştır. Service'e gelince, hiç kuşkusuz

içlerinde en neşelisi en uçarısı odur. Aklı fikri gezi serüvenlerindedir, en sevdiği kitapları olan Robinson Cruzoe'nin ve İsviçreli Robinson'un sürekli etkisindedir.

Son olarak, yelkenliye binen öteki üç çocuktan; Amerikalıyla iki Fransız’dan da biraz söz edelim.

Amerikalı, on dört yaşındaki Gordon'dur. Beşinci sınıfın bu en ağırbaşlı öğrencisi, tam bir Amerikalıdır. Gerçi arkadaşı Doniphan kadar parlak bir zekâya sahip değildir ama, çok zaman kanıtını ortaya koyduğu bir sağduyusu, bir pratik zekâsı vardır. Soğukkanlı ve ciddidir, gözlem yapmayı sever. Onun kafasında her şey, tıpkı masasının içi gibi düzene konmuş, sınıflandırılmış, etiketlendirilmiştir. Kısacası arkadaşları Gordon'u sayarlar ve İngiliz kökenli olmasına karşın, ona aralarında her zaman yer verirler. Gordon Bostonludur, ama babasını küçük yaşta yitirmiştir; Yeni Zelanda’ya yerleşmiş olan vasisinden başka hiçbir yakını yoktur. İki Fransız, Briant ile Jacques, iki buçuk yıl önce İka-Na-Mavi Adası'nın merkezindeki bataklıkları kurutma çalışmalarını yönetmek üzere Yeni Zelanda’ya gelen tanınmış bir mühendisin oğullarıdır.

On üç yaşındaki Briant pek çalışkan değildir ama çok akıllıdır zaman zaman beşinci sınıf öğrencilerinin en sonuncusu olur. Ama canı isterse, çok güçlü belleği ve kolay kavrama yeteneği sayesinde hemen en ön sıraya yükselebilir ve işte Doniphan onu asıl bunun için kıskanır. Bu yüzden bu iki çocuk, okulda hiç de iyi geçinemezler ve bu anlaşmazlığın bir örneğini de Slugi"de yapılan tartışmayla biraz önce görmüş bulunmaktayız. Ayrıca Briant'ın gözü pektir, atılgandır, sporda çok başarılı, çeviktir, güler

yüzlüdür; Doniphan'ın suratsız ağırbaşlılığıyla hiçbir ilgisi yoktur, hatta az buçuk, savruk, derbederdir, tek kelimeyle Fransız’dır ve bu özelliği İngiliz arkadaşlarından apayrıdır. Sık sık başkaldırır, kavga eder ve gücü, yiğitliği sayesinde de bu kavgalardan hemen hemen her zaman üstün çıkar. Her zaman zayıflardan, ezilenlerden yana olduğu için küçükler tarafından pek sevilir, her sözü dinlenir. Kardeşi Jacques'a gelince, o güne dek üçüncü sınıfın - hatta Service adlı öğrenci dışında bütün Chairman okulunun - en afacan, en başarılı öğrencisi sayılır, her an yeni yeni muziplikler uydurur, arkadaşlarına türlü oyunlar oynar, sık sık ceza alırdı. Ama ileride görüleceği gibi, nedendir bilinmez, yatın yola çıkmasıyla bu çocuğun huyları da tümüyle değişiverdi.

İşte fırtınanın Büyük Okyanusta bir kıyıya attığı çocuklar bunlardı.

Yeni Zelanda kıyıları boyunca birkaç hafta sürecek olan bu yolculuk sırasında Slugi'ye sahibi, yani Garnett'in babası kumanda edecekti. Yola çıkma günü 15 Şubat olarak kararlaştırılmıştı. Bu tarihe dek Slugi limanında iskelelerden birinin ucuna, yani oldukça uzağa arkadan bağlanmış bekliyordu. 14 Şubat günü akşamı genç yolcular tekneye bindiklerinde mürettebattan kimse yoktu. Kaptan Garnette ancak yola çıkma saatinde gemiye gelecekti. Gordon ile arkadaşlarını sadece tayfa başıyla miço karşıladılar, tayfalar son birer bardak viski yuvarlamaya gitmişlerdi. Miçoya gelince, o da bir köşede uyuyakalmıştı.

Peki, o zaman ne oldu? Büyük bir olasılıkla, bunu kimse öğrenemeyecekti. Ortada bir gerçek varsa, yatın, palamarı ya ihmalden ya da bir hainin eliyle çözülüvermişti...

Miçonun bağırmasına Gordon, Briant Doniphan ve daha birkaç çocuk uyandılar, yataklarından fırlayıp onlar da güverteye koştular. Boşuna imdat istediler. Ne kentten, ne limandan tek bir ışık bile görünmüyordu. Yelkenli körfezin ortasını bulmuştu bile, kıyıdan en az üç mil uzaktaydı.

Önce Briant ve miçonun öğütlerine uyan çocuklar, limana dönebilme umuduyla bir yelken açmayı denediler. Ama gereğince kullanamayacakları kadar ağır olan bu yelken, batı rüzgârının etkisiyle, onları büsbütün açığa sürükledi. Slugi Coiville Burnunu aştı, boğazı geçip Yeni Zelanda'dan millerce uzaklaştı. Durum son derece ciddiydi. Briant ile arkadaşları artık karadan, hiçbir yardım bekleyemezlerdi. Limandan herhangi bir gemi onları aramaya çıksa bile ancak saatler sonra ulaşabilirdi. Geriye bir olasılık kalıyordu: Evet, Yeni Zelanda'nın limanlarından birine doğru yol alan bir tekneyle karşılaşmak. Bunun içindir ki, bu olasılık ne denli zayıf olsa da, Moko hemen mizana direğinin tepesine bir fener çekti. Artık güneşin doğmasını beklemekten başka çare yoktu. Küçüklere gelince, onlar patırtıdan uyanmadıklarına göre, en iyisi olanları hiç duyurmamaktı. Ürküp yatta kargaşalığa yol açabilirlerdi. Bu arada Slugi'yi geri döndürmek için birkaç girişimde bulunulduysa da boşuna, tekne hemen yeniden doğuya dönüveriyordu. Birden iki üç mil açıkta bir ışık göründü. Direğin tepesinde bu beyaz ışık, yol almakta olan buharlı gemileri belirleyen bir işaretti. Çok geçmeden kırmızı yeşil bordo ışıkları da belirdi ve her ikisi birden göründüğü için, geminin dosdoğru yatın üzerine doğru geldiği anlaşıldı. Bu arada çocuklar boşuna sevinç çığlıkları atmaya başladılar. Dalgaların gürültüsü- geminin koyuverdiği buharın hışırtısı

açık denizde şiddetini artıran rüzgârın sesi, hepsi, çocukların çığlığını bastırmakta sanki birlik olmuştu.

Ne yazık ki, şiddetli bir yalpada, ip koptu, fener denize düştü ve buharlı geminin saatte on iki mil hızla dosdoğru üzerine geldiği Slugi'yi seçemediği artık iyice anlaşıldı. Gemi birkaç saniyede yata ulaştı ve eğer yanlamasına vursaydı, hiç kuşkusuz o saniyede batırırdı. Neyse ki, ancak geriden çarptı ve tekneye değmeksizin sadece cankurtaran kayığının bağlı olduğu mataforaları kopardı. Kısacası bu çarpışma o kadar hafif olmuştu ki, Slugi'yi yaklaşan fırtınayla baş başa bırakan gemi, hiçbir şeyin farkına varmaksızın yoluna devam edip gitti.

Yazgılarına boyun eğen yattaki bu çocuklar, her şeyin bittiğine inandılar. Gün doğusunda uçsuz bucaksız okyanus tümüyle ıssızdı. Büyük Okyanus'un bu kesiminde, Avustralya ve Güney Asya'dan Amerika'ya giden gemiler daha kuzeyden ya da daha güneyden geçen yollan izlerler. Gün boyu tek bir gemi bile görünmedi. Gece bastırdığında rüzgâr dinmedi, batıdan şiddetle esti durdu.

Bu yolculuk ne kadar sürecekti, ne Briant, ne arkadaşları bunu kestirebiliyorlardı. Yatı Yeni Zelanda dolaylarına döndürmeye boşuna çabaladılar. Ne yelkenleri kullanabilecek bilgileri, ne de buna yeterli güçleri vardı, işte bu koşullar altında, Briant yaşının çok ötesinde bir yiğitlik ve soğukkanlılık göstererek arkadaşlarının yönetimini ele aldı ve Doniphan'ın kıskançlığına yol açtı. Gerçi Moko'nun yardımıyla bile olsa, yatı batıya, liman dolaylarına geri getiremedi ama, hiç olmazsa yolculuk için yeterli koşullarda tutmayı başarabildi.

*

Auckland'da, 14 Şubatı 15 Şubata bağlayan gece, Slugi'nin kaybolduğu öğrenilir öğrenilmez hemen kaptan Garnett'e ve zavallı çocukların ailelerine haber verilmişti. Böylesine bir olayın kentte yarattığı etkiyi ve yol açtığı derin üzüntüyü anlatmaya gerek var mı?

İyi ama, palamarı çözüldü ya da koptuysa bile, belki de dalgalar yelkenliyi körfezden pek fazla açığa atmamış olabilirdi. Batı rüzgârı şiddetini arttırmış olsa da onlara yetişme olanağı bulunabilirdi?

Bu yüzden bir saniye bile yitirmeksizin, liman müdürü yatın imdadına koşmak üzere gereken önlemleri aldı. Ski küçük römorkör, Hauraki Körfezi dışında birkaç millik bir alanı taramaya gönderildi. Denizin giderek kabarmasına aldırış etmeksizin bütün gece buraları araştırdılar. Ve sabah olunca döndüklerinde bu müthiş felâketin sarstığı ailelerde ne yazık ki hiçbir umut kalmamıştı artık.

4

Gordon, "İşte sonunda karaya ayak bastık, Tanrıya şükür! İyi ama, bu, ıssız gibi görünen kara parçası neresi acaba?" dedi.

Briant karşılık verdi, "önemli olan, yaşanılmaz nitelikte olması. Yoksa bir süre için gereksinmemiz olan yiyeceğimiz araç gereçlerimiz var. Küçükler için bir barınak bulmamız gerekli. Nerede bulunduğumuzu öğrenmeye gelince, hele biz şu barınak işini yoluna koyalım da, orası kolay! Eğer bir anakarada bulunuyorsak, yardımımıza gelenler olabilir! Yok eğer burası bir adaysa!... Kimsesiz, ıssız bir ada... Eh, ne yapalım, o zaman da elbet bir kolayını bulacağız... Hadi gel Gordon, çevreye şöyle bir göz atalım her şeyden önce!"

Çabucak derenin sağ kıyısıyla yalıyar arasındaki, dere ağzından üç dört yüz adım ötede, çaprazlama gelişen korucuğa vardılar. Bu korulukta ne bir insan izi, ne balta izi, ne de en ufak bir patika vardı. İki çocuk on dakika içerisinde, ortalama elli metre yükseklikte dimdik bir duvar gibi çıkan kayalığa doğru daha da sıklaşan koruluğu aştılar. Böylece iki çocuk, yarım saat kadar yalıyar boyunca güneye doğru yürürler ve doğu yönünde kıvrıla büküle uzanan derenin sağ kıyısına ulaştılar. Bu kıyı ağaçlı ve gölgelikti; ancak karşısı pek değişik görünümdeydi, ne yeşillik ne engebe görünüyordu. Umutları kırılmış, yalıyarın tepesine tırmanıp içerilere bir göz atmamış olan Briant ile Gordon çaresiz,

Slugi'ye döndüler. Gördüklerini ötekilere anlattılar. Araştırmayı sürdürünceye dek yelkenliden ayrılmamaya karar verdiler. Gerçi teknenin dibi yer yer delinmiş ve adamakıllı iskeleye yani sol yanına yatmıştı ama, yine de, bulunduğu yerde pekâlâ geçici bir konut görevi yapabilirdi. Arkada, salonla kamaralar, onları rüzgârdan ve dalgalardan korurdu. Mutfağa gelince, hiç zarar görmemişti; özellikle yiyecek sorunuyla pek yakından ilgilenen küçükler buna çok sevindiler.

Şu halde en iyisi, şimdilik Slugi'de kalmaktı. Öyle de yapıldı.

İniş çıkışı sağlamak için bir ip merdiven asıldı. Az buçuk yemek pişirmeyi bilen Moko, Service'in de yardımıyla çocukların karnını doyurdu. Keyifleri yerine gelen küçükler, söyleyip gülüştüler; yalnızca eskiden okulun en afacan, en neşeli yumurcağı olan Jacques'ın ağzını bıçak açmıyordu. Bu, doğrusu çok şaşılacak bir şeydi, hatta çocuk arkadaşlarının bu konudaki, sorularına da karşılık vermiyordu.

Sonunda bunca gün ve gece denizlerde çalkalanıp durmaktan fazlasıyla yorgun, düşmüş olan çocuklar, uyuyakaldılar.

Ertesi sabah ilk iş, yattaki yiyeceklerin, sonra da silah, araç, gereç, giysi, v.b.'nin dökümünü yapmak oldu. Kıyı ıssız göründüğünden şimdilik en önemlisi beslenme sorunuydu. Ancak balık tutulabilir ve eğer varsa av hayvanlarından yararlanılabilirdi.

Baxter, "Umarım konservelerin bir bölümü bozulmamıştır. Eğer ambara deniz suyu girmişse..." dedi.

Gordon da, "En çok zarar görmüş kutuları açalım da bir bakalım, belki de içindekileri yeniden pişirirsek kullanabiliriz." diye önerdi. "Moko, bu işi sen üstlen ve hemen işe koyul, çünkü ilk günler Slugi'deki stoklarla yetinmek zorunda kalacağız."

Wilcox söze karıştı. "Peki ama, hemen bugünden körfezin kuzeyinde yükselen kayalıkları tırmanırsak belki de yiyecek yumurta bulabiliriz, neden olmasın?"

Webb de, "Ya balık avına ne dersiniz?" dedi. "Teknede olta, denizde balık olduğuna göre, hadi bakalım, kim geliyor balık tutmaya?"

Küçükler hep bir ağızdan, "Ben! Ben!" diye bağrıştılarsa da Briant işe el koydu.

"Durun bakalım, burada oyun oynamıyoruz, oltalar ancak ciddi balıkçılara emanet edilecektir!"

Gordon. "Bence en doğrusu, her şeyden önce yattaki malzemenin sayımını yapalım, yiyecekten başka da düşünülecek şeyler var..." dedi.

Service'de akla yakın bir öneride bulundu, "öğle yemeği için midye toplamaya ne dersiniz?"

Gordon, "En iyisi bu” diye onayladı. "Hadi Moko, sen küçükleri al da git. Ama dikkat et, bir yaramazlık yapmasınlar."

"Baş üstüne, Bay Gordon”

Miço güvenilir, pek becerikli, pek uysal, yiğit bir çocuktu; özellikle Briant'a çok bağlıydı, Briant da ona olan yakınlığını, sevgisini her fırsatta göstermekten çekinmezdi.

Böylece küçükler güle oynaya kıyı boyunca uzaklaştılar. Büyüklerse teknede araştırma ve sayım işini ele aldılar. Silahların, cephanenin, giyeceklerin, yatakların, araç gereçlerin, içeceklerin dökümü yapılıp Gordon tarafından dikkatle bir deftere kaydedildi. Zaten bu defterde tekne donanımı ve yüküyle ilgili notlar bulunuyordu. İlk bakışta yattaki yelkenler, halatlar, her türlü yedek takım taklavatın tekne yeniden yüzdürülebilse onu baştan aşağıya donatmaya bol bol yeteceği anlaşılıyordu. Ayrıca bol cephane, geceleri haberleşmek için birkaç işaret fişeği ve yattaki iki küçük topta kullanılmak üzere otuz gülle bulunuyordu.

Tuvalet ve mutfak eşyasıysa uzun süre yetecek kadar boldu. Gerçi tabak çanağın bir bölümü kırılmıştı ama önemi yoktu, zaten bunlar, vazgeçilmez nitelik taşıyan şeyler değildi. Havaya göre değiştirilebilecek kalınlık ve incelikte giyim eşyasının bulunması daha önemliydi. Gerçekten, eğer bu kara parçası Yeni Zelanda ile aynı enlemde bulunuyorsa, - ki yat Auckland'dan beri hep doğu yönünde sürüklendiği için bu pek olasıydı - yazların çok sıcak, kışların da pek soğuk olması beklenirdi. Neyse teknede birkaç haftalık bir yolculuk için gerekli giyim eşyası bulunmaktaydı.

Gemideki araç gereçler de şunlardı: iki barometre, bir ispirtolu termometre, iki gemici saati, ta uzaklardan sesi duyurmak üzere siste öttürülen ve denizde gemiden gemiye haberleşmeyi sağlayacak renk renk flamalar. Bir de, çanta

gibi katlanan ve gerektiğinde bir gölü ya da dereyi geçmekte kullanılabilen şişme, lastik bot. Ayrıca bol bol marangoz alet, çivi, vida,, demir parçası. Düğme, iğne, iplik de eksik değildi, çünkü çocukların anneleri, ne olur ne olmaz diye yolcuların çantalarına dikiş malzemesi koymayı unutmamışlardı. Ateş sıkıntısı da çekilmeyecekti: bol bol kibrit, çakmak, kav fitili bulunuyordu. Gemide koca koca haritalar vardı ancak hep Yeni Zelanda kıyılarını gösterdiğinden, bu bilinmedik yerlerde hiç işe yaramayacaktı. Neyse Gordon yola çıkarken yanına bir dünya atlası almayı unutmamıştı. Ayrıca yatın kitaplığında, İngilizce ve Fransızca kitaplar, özellikle gezi anıları ve birkaç bilim kitabı, iki de Robinson romans bulunmaktaydı. Mürekkep, kalem, kâğıt gibi yazı gereçleri de vardı, bir de 1860 yılının takvimi. Baxter her geçen günü bu takvimde işaretlemekle görevlendirildi.

"Zavallı Slugi'miz 10 Martta karaya vurdu! Bugünü çiziyorum” dedi.

Yatın kasasında beş yüz altın lira da bulunduğunu unutmadan; belirtelim. Belki de çocuklar bir limana ulaşabilirlerse bu para içlerine yarardı, kim bilir, dönüş biletlerini almak için?

Yatın ambarında dört yüz litre kadar konyak, iki yüz litre viski, fıçı fıçı bira, çeşitli içecekler bulunuyordu.

Görüldüğü gibi Slugi'nin on beş yolcusu bir süre için malzeme yönünden sıkıntı çekmeyeceklerdi.

Öğleye doğru küçükler, başlarında Moko, tekneye döndüler. Bol bol midye toplamışlardı. Miço hemen kolları

sıvayıp mutfağa girdi. Yumurta da bol olmalıydı herhalde, çünkü Moko yalıyarın yukarısındaki gediklere yuvalanmış sayısız kaya güvercini görmüştü, bunların eti yenirdi..

"Çok iyi, bir sabah da ava çıkarız” dedi Briant.

Moko, "Çok iyi olur, dört atımda düzinelerle güvercin vurabiliriz” diye yanıtladı. "Yuvalara gelince, belki de bir halatla kayalardan aşağı sarkacak olursak, yumurtaları toplarız."

Bir saat sonra yemek hazırdı. Özellikle midyeler çok beğenildi. Bisküvi, birer parça konserve et, dere ağzından getirilmiş taze su, onlara bol bol yetti.

Oysa en büyüğü on dört yaşında olan bu on beş çocuk uzun yıllar bu koşullar altında yaşayabilecekler miydi?

5

Burası ada mı, anakara mı? Sağlam kişilikli ve akıllı oluşları sayesinde şu küçük topluluğun gerçek önderleri durumuna gelen Briant, Gordon ve Doniphan'ın zihinlerini aralıksız kurcalayan, işte bu soruydu. Küçükleri ancak yaşadıkları gün ilgilendiriyordu ama bu üç çocuk geleceği düşünüp aralarında sık sık bu konuyu tartışıyorlardı Sonunda önce çevrede bir araştırma yapmaya karar verdiler. Bu iş için iki üç kişi yola çıkarılacaktı. Ne yazık ki, bulundukları bölge alçaktı, yalıyarın ötesinde neler olduğunu görebilme olanağından yoksundular. En iyisi, körfezin kuzeyine gitmek olacaktı. O buruna tırmanılınca, belki de uzakları görebilme olanağı doğardı. Yetmiş, seksen metre yüksekliğindeki bu burundan yalı-yarın ötesi görülebilirdi. Bununla birlikte bu gezi hemen yapılamazdı. Çünkü kararın alınmasını izleyen beş gün hava iyice pusluydu, hatta ara sıra yağmur bile yağıyordu. Yine de bu günler boş geçirilmedi. Tayfaların sandıklarındaki giysiler daraltılarak küçüklere uyduruldu. Briant bu işe büyük özen gösteriyor, küçüklere tıpkı bir baba gibi davranıyordu. Bu iş tam bir terzilik işiydi ve Moko burada da büyük başarı gösterdi. En küçükler çok geçmeden sıcacık giysileri içinde birer küçük tayfa olup çıktılar. Zaten onlar da boş durmuyordu ki! Çoğu zaman, Garnett veya Baxter'in yönetiminde, ya deniz kıyısında midye toplamaya ya da dere yatağında ağlarla, oltalarla balık tutmaya gidiyorlardı. Gerçi

anne babalarını özlemiyor değillerdi ama onları belki de bir daha; hiç göremeyecekleri akıllarının köşesinden bile geçmiyordu işte. Service sık sık işi hafife alıyordu.

"Hadi, hadi durumumuz hiç de kötü sayılmaz. İşte Robinson Crusoe'nun da, İsviçreli Robinson'un da hayali adalarında bulamadıkları lüksün içindeyiz biz."

Ya Jacques, gerçi ağabeylerine yardımcı oluyordu ama yine de ağzını bıçaklar açmıyor, yüzüne bakıldıkça başını çeviriyor, soruları karşılıksız bırakıyordu. Briant kardeşinin bu durumuna çok üzülüyordu, hasta mıydı acaba? Büyük bir suç işlemişti de bunu ağabeyine bile açıklayamıyor muydu yoksa? Hasta olursa, ona nasıl bakabilirlerdi?

11 Martla 15 Mart arasında, Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross kayalardaki yuvalarda ava çıktılar. Birbirlerinden hiç ayrılmıyor ve besbelli ötekilerden hep uzak kalmak istiyorlardı. Bu da Gordon'u kaygılandırıyordu. Bunun için her fırsatta, onlara, birlikte olmanın yararlarından söz etmekteydi. Ama özellikle Doniphan onun bu sözlerini öyle soğuk karşılıyordu.

Gerçi avcıların getirdiği kuşlar arasında hiç de işe yaramayacak martılar, karabataklar çıkmıyor değildi. Ama kaya güvercinleriyle yaban kazlarının ve ördeklerinin eti pek lezzetliydi. Silahlar patladığında uçtukları yere bakılırsa, içerilerde barınıyor olmalıydılar. Bununla birlikte, av kuşlarının hazırlanması güç bir işti. Moko tüm iyi niyetine karşın bu işin her zaman üstesinden gelemiyordu ama kimsenin beğenmezlik edecek durumu yoktu, olmamalıydı. Yattaki konserveleri çok dikkatli tüketmek gerekiyordu çünkü. Bu yüzden, herkes bir an önce buruna tırmanılması

için sabırsızlanıyordu. Belki de bulundukları yerin ada mı, anakara mı olduğu sorunu böylelikle çözülebilecekti. Ve buna göre de gelecek konusunda, buraya temelli yerleşip yerleşilemeyeceği konusunda bir karara varılacaktı.

15 Martta hava açılır gibi oldu. Kumsal güneş ışınlarıyla aydınlandı, ısındı. Öğleden sonra, ışıklar yalıyara eğrilmesine düştüğünde, doğu ufkunu yeterince belirgin olarak aydınlatabilirdi. Ve gözlenmesi gereken de işte bu doğu yönüydü zaten. Eğer su çizgisi o yönden kesintisiz uzanıyorsa, burasının bir ada olduğu sonucuna varılacak ve o zaman yardım ancak yakınlardan geçecek bir gemiden beklenebilecekti. Briant bu araştırmaya tek başına çıkmaya kararlıydı. Gordon'u arkadaşlarının başında bırakmayı uygun görüyordu.

16 Mart sabahı şafakla birlikte yola çıktı.

Bir saat içinde yolun hemen hemen yarısını almıştı. Sekizden önce buruna varabilmeyi umuyordu. Ama ileride yürümek güçleşti, taşlar hızlı yürümesini engelliyor, sık sık ayağı kayıyordu. Bu yüzden de iyice gecikmekteydi, oysa hesaplarına göre mutlaka deniz yükselmeye başlamadan buruna varması gerekirdi ki, geriye dönebilsin. Yoksa tekneye dönmek için suların alçalmasını beklemesi gerekecekti. Yorgunluğuna aldırış etmeksizin adımlarını sıklaştırmaya çabaladı. Birçok yerde, dizlerine kadar sulara batıyor, düşe kalka ilerliyordu. Körfezin bu kesiminde av hayvanı pek boldu. Güvercinler, deniz kuşları, yaban ördekleri kum gibi kaynıyordu. Yüzlerce penguen kısacık, uçmaktan çok yüzmeye yarayan kanatlarını beceriksizce

sallaya sallaya badi badi yürüyorlardı. Yağlı, kekremsi eti de yenmezdi bunların.

Saat ona geliyordu. Briant'ın son kilometreleri ne denli zorlukla aştığı belliydi. Yorgunluktan bitmiş, acıkmıştı. Buruna tırmanmadan önce, biraz dinlenmesi, toparlanması gerektiğini düşündü. Deniz düzeyinden doksan metre kadar yükseğe çıkması gerekecekti.

Bir saat kadar dinlendikten sonra- kalkıp tırmanmaya başladı.

Tırmanış oldukça çetin geçti. Kayaların birinden ötekine uzanıp çıkmak gerekiyordu ve bunlar bazen o denli yüksek kalıyordu ki, üst çıkıntısına güçlükle erişebiliyordu. Ancak küçüklüğünden beri pek çevik, gözü pek bir çocuk olduğundan, bu işin üstesinden geldi ve birkaç kez düşüp parçalanma tehlikesi atlattıktan sonra, tepeye varabildi. Hemen dürbününü kaldırıp doğu yönünü gözden geçirdi. Burası göz alabildiğine dümdüz uzanıyordu. Başlıca yüksekliği yalıyardı ve o da içeriye doğru hafifçe alçalmaktaydı. Yalıyarın ötesinde engebeler pek önemsizdi ve sonbaharın sararttığı sık ormanlar, kıyıya doğru genişleyen aşağı yukarı on mil boyunca dümdüz uzayıp gitmekteydi.

Briant kuzeyde de kıyının ucunu göremedi, yedi sekiz mil boyunca düz bir çizgi halinde uzanıyordu. Sonra, pek uzun bir burnun da ötesinde, geniş bir çöl izlenimi yaratan uçsuz bucaksız bir kumsal oluşturarak içeriye doğru giriyordu. O zaman yeniden batıya döndü. Deniz, ufka doğru ağır ağır inen güneşin eğri ışınları altında pırıl pırıl

parlıyordu. Ansızın Briant dürbününü ufuk çizgisine yöneltti, elinde olmaksızın bağırdı.

"Gemiler... Gemiler geçiyor!"

Gerçekten de en az on beş mil uzakta- parıldayan suların üzerinde üç kara nokta belirmişti. Briant çok heyecanlandı! Yoksa bir göz aldanması mıydı bu? Gördükleri üç geminin direği miydi? Dürbününü indirip camlarını dikkatle sildikten sonra yeniden baktı... Gerçekten bu üç nokta üç geminin teknesi olabilirdi, direkler görünmüyordu ve duman filan da çıkmıyordu. Eğer bunlar gemiyse, kumsala, Slugi'ye dönüp büyük bir ateş yakmalıydı. O zaman... Güneş battıktan sonra...

Dürbünü yeniden kaldırıp baktı ve çok geçmeden bu noktaların kıyının batı kesiminde, üç küçük adacık olduğunu anladı. Büyük bir düş kırıklığına uğramıştı. Dürbünüyle çok uzaklarda, son yeşillik perdenin de gerisinde, kuzeyden güneye, birkaç mil boyunca uzanan ve iki ucu ağaçların ardında yitip giden mavimtırak bir çizgiyi iyice seçebildi. Dikkatle bakınca, elinde olmaksızın bağırdı:

"Deniz!... Evet!... Deniz bu!..."

Dürbün neredeyse elinden düşüyordu. Deniz doğuda da uzandığına göre kuşku kalmamış demekti: Slugi'nin düştüğü yer bir anakara değil, bir adaydı. Büyük Okyanusun sonsuzluğunda yitip gitmiş bir ada, kurtulması olanaksız bir ada!

Ve o zaman çocuğun yüreği delice çarpmaya başladı. Gelecekteki tüm tehlikeler bir bir gözlerinin önünden geçti.

Ama çabuk toparlandı, ne olursa olsun, kendini koyuvermemeliydi!

6

Briant o akşam, yemekten sonra, gözlemlerinden çıkardığı sonucu arkadaşlarına anlattı. Şöyle özetlenebilirdi: Doğu yönünde, orman bölgesinin ötesinde, kuzeyden güneye uzanan bir su çizgisini çok açık seçik görmüştü. O halde bir anakarada değil bir adada bulunuyorlardı! Ancak Doniphan-"İyi, ama, Briant yanılmış olamaz mı acaba?" diye sordu.

Briant karşılık verdi. "Hayır, yanılmış olamam, eminim. Doğuda gördüğüm, gerçekten bir su çizgisiydi. Aşağı yukarı burundan altı mil kadar uzaktaydı tahminime göre. Ve ötesinde de hiçbir şey göze çarpmıyordu. Dağ filan yoktu."

Ne var ki Doniphan yine de diretti. "Bence, gözümüzle görmeden kesin bir şey söylememeliyiz. Her zaman bir yanılma söz konusu olabilir."

Gordon ekledi. "Evet, olabilir. Bir gün bile yitirmeksizin, havalar soğumadan gidip adanın öteki kıyısına bir bakalım. Yarın, eğer hava iyi olursa yola çıkarız, çünkü iç kesimlerdeki o sık ormanları yağışlı havada geçmeye kalkmak bir çılgınlık olur."

Briant da, "İyi olur, Gordon” dedi. "Ve adanın öteki kıyısına ulaştığımızda da..."

Doniphan onun sözünü kesti. "Tabii eğer adaysa..."

Ancak Briant kendinden emindi. "Biliyorum, ada, yanılmadığıma eminim! Doğu yönünde denizi açık seçik gördüm, diyorum size. Gidin bakalım, yanılmadığımı siz de anlayacaksınız."

Gordon ortalığı yatıştırmak üzere soruna el koydu.

"Durun bakalım, hemen tartışma çıkarmayın. Biliyorum hepimiz henüz çocuk sayılırız ama içinde bulunduğumuz durum bizi büyükmüş gibi davranmaya zorluyor. Hep birden o ormana dalmamız hiç doğru olmaz. Bir kez, çocukları götüremeyiz, burada da yalnız bırakamayız. O halde, ormanın ötesinde deniz var mı, yok mu, anlamak üzere Doniphan ile Briant gitsinler, Wilcox ile Service de onlarla birlikte gitsin. Gecikecek olursanız, sizi karşılamaya birkaçımız yola çıkarız, ötekilerse yatta kalsınlar.

Briant, "Son kez söylüyorum, bir adadayız” dedi.

Doniphan da yanıtladı. "Bakalım, göreceğiz."

Neyse ki Gordon'un pek yerinde öğütleri bu iki inatçıyı biraz da olsa yola getirmişti. Gelecek türlü tehlikelerle dolu olabilirdi, ona karşı koyabilmek için her ne pahasına olursa olsun, aralarında ayrılık çıkmaması, alınacak her kararda atılacak her adımda birlikte olunması, birinci koşuldu. Bu konuda Gordon elinden geleni yapmaya kararlıydı. Oysa ertesi gün başlayan bir yağmur çocukların yola çıkmasını geciktirdi. Pek aceleleri de yoktu. Bu arada Gordon bir yandan da geminin okyanusun hangi kesiminde karaya vurmuş olabileceğini araştırmaktaydı.

Bundan sonraki on beş gün boyunca, doğuda deniz olup olmadığını anlamak için yola çıkılmadı. Sabahtan akşama

dek yağmur aralıksız yağıyor, fırtına dinmek bilmiyordu. Ormandan geçmek olanaksızdı. Bu uzun günlerde çocuklar yata takılıp kaldılar ama boş durmadılar. Doniphan ile arkadaşları kaya güvercini avlamaya gidiyorlar, daha küçüklerse balığa çıkıyorlardı. Bereket körfezde balık pek boldu. Ağlar kimi zaman öylesine doluyordu ki, çekip almaya küçüklerin gücü yetmiyor, o zaman büyükler imdada koşuyorlar, ağlar, elbirliğiyle çekiliyordu.

27 Mart günü herkesi güldüren bir av yakalandı. Öğleden sonra yağmur dinmiş, küçükler oltalarını alıp dereye gitmişlerdi. Ansızın çığlıkları duyuldu, gerçi sevinçle bağırışı Moko hemen ellerindeki işi bırakıp o yöne koştular.

Jenkins, "Çabuk, çabuk gelin!" diye bağırıyordu. "Bakın Costar neye bindi! Çabuk Briant, yoksa elimizden kaçacak!",

Costar ise ellerini kollarını sallayarak, "Aman yeter artık, yeter, korkuyorum, indirin beni!" diye yalvarıyordu.

Dole hareket halindeki bir nesneye binmiş olan Costar'ın arkasında elindeki değneği sallayarak, "Deh!... Deh!..." diyordu.

Bu kocaman nesne sık sık deniz yüzeyinde uyuyakalmış olarak rastlanan koskocaman bir kaplumbağadan başkası değildi!

Gordon, "Sıkı tutun, sıkı tutun, Costar!" diye seslendi.

Service de, "Dikkat et, atın gemi azıya almasın” dedi.

Asıl önemli olan, hayvanı yakalamaktı. Besbelli, hepsi birlik olsalar bile, güçleri onu tutmaya yetmeyecekti.

Kabuğuna da tabanca da, balta da işlemezdi ki! Tek çare hayvanı sırtüstü çevirmekti.

Briant, "Kürekleri getirin” dedi. Ve Moko'yla kürekleri almak üzere var gücüyle yata koştu. Neyse, o denize ulaşmadan Briant ile Moko küreklerle geldiler. Bunları kaldıraç gibi kullanarak büyük çaba harcamaksızın hayvanı sırtüstü çevirdiler. Kaplumbağa artık tutsaktı, bir daha dönemezdi. Zaten hayvan kafasını içeri çekiyorken Briant tam yerini bulan bir balta vuruşuyla işini bitirivermişti.

Küçüğe sordu: "Eeee, söyle bakalım Costar, şu kocaman hayvandan hâlâ korkuyor musun?"

"Ne diye korkacakmışım? Briant, öldü ya!"

Service bağırdı. "İyi ama bahse girerim, onu yemeye cesaret edemezsin!'

"Yenir mi bu?"

"Hem de nasıl!"

Costar şimdiden yalanmaya başlamıştı. "Öyleyse ben de yerim!"

Bu kocaman hayvanı yata taşıyamadıkları için orada parçalamaları gerekti. Oldukça iğrenç bir işti. Ancak şu genç kazazedeler artık bu Robinson yaşamının kimi zaman hoşa gitmeyecek zorunluluklarına da alışmışlardı. İşin en güç yanı, kabuğu kırmak oldu. Sonra eti parçalanıp Slugi'ye taşındı. Ve o gün herkes kaplumbağa haşlamasının pek nefis bir yemek olduğu konusunda görüş birliğine vardı; ızgarası da hiç fena değildi ancak Service, harlı kömür ateşinde biraz

çokça tutmuş, etler yanar gibi olmuştu. Yine de herkes severek yedi.

Mart ayı böyle geçti.

*

1 Nisanda hava yumuşamaya yüz tuttu. Yol hazırlıklarına girişildi. Briant, "Gördüğüm o su çizgisi, burundan ancak altı yedi mil uzaktaydı ama körfez derin bir girinti yaptığından, bulunduğumuz yerden belki daha bile yakındır” dedi.

Gordon, "O halde yirmi dört saatte gider dönersiniz, öyle mi?" diye sordu.

"Dosdoğru doğuya yürüyebilirsek, evet. Ama yalıyarı dolandıktan sonra o sık ormanın içinde yol bulabilecek miyiz bakalım?"

Doniphan. "Yok canım, bizi hiçbir güçlük durduramaz” diye atıldı.

"Öyle ama önümüze başka engeller de çıkabilir. Bir akarsu- bir bataklık, ne bileyim ben? Bunun için, biz yanımıza birkaç günlük yolculuğa yetecek kadar malzeme alsak iyi olacak."

Wilcox ekledi, "Cephane de unutmayalım."

Briant, "Tabii ve unutma Gordon, kırk sekiz saatte de dönmezsek sakın merak etme sen."

Gordon karşılık verdi. "Yarım günlüğüne bile gitseniz yine merak ederim ya, sen aldırma. Bu araştırmaya karar verildiğine göre gidip bakmak zorundasınız. Zaten tek amacımız doğuda gördüğün o denize ulaşmak değil ki!

Yalıyarın ötesinde neler var neler yok, onu da öğrenmemiz gerekiyor. Mağara falan bulamadık, Slugi'den ayrılmak zorunda kaldığımızda nereye taşınacağız? Kışı bu kumsalda geçiremeyiz ya..."

Briant, "Haklısın, Gordon” dedi. "Yerleşebileceğimiz elverişli bir yer de arayıp buluruz... Elimizden geleni yaparız. Hele sabah olsun, yola çıkalım da."

Hazırlıklar tamamlandı: Boyunlarına asacakları dağarcıklardaki dört günlük yiyecek, dört tüfek, dört tabanca, iki küçük balta bir dürbün, bir cep pusulası, battaniyeler; sonra da, çakmak, kibrit, herhalde kısa süreli, ancak tehlikeli olabilecek bir yolculuk için yeterli malzemeydi. Her şeye karşın dört çocuk, büyük bir ihtiyatla ilerlemek ve özellikle birbirlerinden ayrılmamak zorundaydılar. Gerçi Gordon, her zamanki gibi Briant ile Doniphan'ın aralarına girip onları, gerektiğinde yatıştıramayacağı için üzülmüyor değildi. Bu yüzden Briant'ı bir köşeye çekip her türlü anlaşmazlıktan ve kavgadan kaçınacağı konusunda ondan söz aldı.

7

Brian, Doniphan, Wilcox ve Service sabah saat yedide Slugi'den ayrıldılar. Bulutsuz bir gökte yükselen güneş, kuzey yarımküresinde ekim ayında ara sıra rastlanan o güzel günlerden birini müjdeliyordu. Önceden tasarlanmış plan uyarınca, körfezin kuzeyindeki buruna kadar yalıyarın dibinden gidecekler, sonra Briant'ın tepeden görmüş olduğu su birikintisine yürüyeceklerdi. Bu yol belki de en kısası değildi ama daha emindi. Bir iki mil fazla yürümekse bu güçlü ve sporcu çocuklar için hiç de önemli sayılmazdı. Bir saat kadar yürüdüler. Briant buruna varmadan suların yükselmesinden ve kumsalı basmasından çekiniyordu. O zaman suların alçalmasını bekleyecek, en az yarım günü boşuna yitirmiş olacaklardı. Bunu arkadaşlarına anlattıktan sonra, "Hadi biraz acele edelim” dedi.

Wilcox, "Aman ne olacak? Olsa olsa bileklerimiz ıslanır. Hepsi bu."

Briant karşılık verdi. "Bileklerimiz de. Göğsümüz de, başımız da suya batar. Deniz en azından bir buçuk iki metre yükseliyor. Aman çabuk olalım. Service nerede?"

Seslendiler. "Service?... Service?...'*

Service yanlarında yoktu. Phann ile uzaklaşmış, yüz metre kadar sağda yalıyarın bir çıkıntısının ardında yitmişti.

Briant, Doniphan ile Wilcox arkadaşlarının yanına koştular, onu yalıyarın bir çöküntüsünün kıyıcığına dikilmiş buldular. Doniphan hemen atıldı, bir maymun gibi kısa zamanda tepeye tırmanıverdi. Arkadaşları yanına vardığında dürbününü çıkarmış, çevreyi taramaya koyulmuştu bile. Buradan da Briant'ın görmüş olduğu yeşillik ve gökyüzü görünüyordu, ancak onun tırmandığı burun otuz metre kadar daha yüksek olduğundan, pek uzaklar seçilemiyordu.

Wilcox sabırsızlıkla, "Bir şey görmüyor musun " diye sordu.

Doniphan, karşılık verdi. "Hiçbir şey." Sonra yüzünde derin bir mutluluk belirtisiyle dürbünü arkadaşına uzattı: "Su çizgisi filân yok. Herhalde orası deniz değil. İstersen sen de bir bak Briant, yanıldığını anlayacaksın."

Briant, "Hiç gereği yok, yanılmadığıma yüzde yüz eminim ben” diye kesin bir tavırla konuştu.

"İyi ama biz bir şey göremiyoruz ya?"

"Tabii göremezsiniz. Üstünde bulunduğumuz yalıyar geçen gün benim tırmandığım burun kadar yüksek değil ki!

Aynı yüksekliğe çıkabilmiş olsaydık, o mavi çizgiyi altı yedi mil uzağımızda görebilirdik. O zaman yanılmadığımı anlardınız." '

Doniphan, "İyi ama çok uzaklaşmış oluruz ve bence bunun hiç gereği yok, boşuna zahmet..." diye söylendi.

Gordon'un öğütlerini çiğnememiş olmak için arkadaşının kötü niyetine karşın kendisini güçlükle tuttu Briant.

"Öyleyse sen kal Doniphan. Biz Service ile, ikimiz gideriz."

Wilcox hemen atıldı. "Biz de geleceğiz. Hadi Doniphan, marş marş, yürü bakalım."

Service söze karıştı. "Hele bir yemeğimizi yiyelim de."

Gerçekten de yola koyulmadan karınlarını doyursalar iyi olacaktı; bu işi de yarım saatte tamamladıktan sonra yürümeye başladılar.

Zemin otlarla kaplı yürümesi kolaydı. Ara sıra küçük küçük ağaç gruplarına rastlanıyordu. Yer yer ezilmiş otlarsa, ara sıra kaçarken göze çarpan, ama ne oldukları pekiyi anlaşılmayan orta boyda hayvanların izlerini taşımaktaydı. Bu hayvanlar da hemen kaçtıklarına göre korkulacak nitelikte olmasalar gerekti.

Bu arada sabırsız Doniphan'ın eli kaşınmıyor değildi, tüfeğini kapıp şu dört ayaklıların üzerine boşaltmak için can atıyordu.

Saat ikide, derinliği az bir derenin geçtiği daracık bir açıklıkta ikinci bir mola verildi.

Doniphan, "Garip şey” dedi. Gerçekten burası, bir kıyıdan ötekine döşenmiş bir yolu andırıyordu.

Service buradan geçmeye hazırlanırken, "Sanki baraj yapmışlar” diye bağırdı.

Briant hemen atıldı. "Dur, dur! Önce bakalım bu taşlar nasıl yerleştirilmiş böyle?"

Wilcox, "Kendiliklerinden yerleşmiş olamazlar." dedi.

"Hayır, öyle anlaşılıyor ki derenin şu dar kesiminde biri bir geçit yapmak istemiş... Durun biraz daha yakından bakalım hele."

O zaman, suyun ancak birkaç santim üzerine çıkabilen ve yağmur mevsiminde sular altında kalacak olan bu dar yolun taşlarını teker teker ve dikkatle incelediler. Acaba bu taşları böylesine dizen, insan eli miydi? Hayır, en iyisi, taşken döneminde yükselen suların bunları yavaş yavaş böylesine yığmış olduğuna inanmaktı. En basit açıklama yolu buydu. Çok yorgun olduklarından, karınlarını doyurduktan sonra uykuya daldılar. Saat yediye doğru uyandıklarında güneşin eğrilemesine vuran ışınları geceyi geçirdikleri şu yeri belli belirsiz aydınlatıyordu. Bulundukları sık ağaçların altından ilk çıkan, Service oldu ve şaşkınlıkla bağırdığı duyuldu.

"Briant!. Doniphan! Wilcox! Buraya gelin! Çabuk, çabuk!"

"Ne oluyor kuzum, ikide birde böyle bağırıp bizi ürkütmesen olmaz mı sanki?"

Service hiç aldırmadan, "Bakın nerede yatmışız biz” diye bağırdı.

Gerçekten de, altına sığındıkları sık ağaçlık, yerlilerin 'ajupa' dediği, sık dallardan örülmüş bir kulübeden başka bir şey değildi.

Doniphan. "Demek burada yaşayanlar var ha?" Briant da, "Veya vardı. Herhalde bu kulübe kendi kendisine yapılmamış ya” dedi.

Wilcox da, "Deredeki geçidin varlığı da böylece açıklanmış oluyor” diye ekledi. "Neyse, bu insanlar iyi kişiler olmalı ki, geceyi geçirelim diye bize kulübe bile yapmışlar."

Aslında orası hiç de belli değil. Belli olan bir şey varsa, yerlilerin ormanın bu kesimine uzun bir süre önce gelmiş olmalarıydı. Eğer burası, Yeni Dünya'nın bir parçasıysa, bunlar ancak Amerika yerlileri olabilirdi. Yok eğer Okyanusya Adalarından biriyse, Polinezyalılar, hatta yamyamlar olabilirlerdi. Bu olasılık durumu büsbütün güçleştiriyor ve bulundukları yerin bir ada mı, yoksa anakara mı olduğu sorunun bir an önce çözülmesini gerektiriyordu.

Hafifçe inen bir yoldan, elde pusulası, doğuya gidiyorlardı. Böylece tam iki saat, sık ağaçların ve dalların arasından bin bir güçlükle, bazen de baltayla yol açarak ilerlediler. Sonunda saat ona gelirken, o bitmez tükenmez ağaçlardan bambaşka bir görünüm çıktı karşılarına. Doğuya doğru yarım mil ötedeyse Briant'ın ta yukarıdan gördüğü o deniz ufka dek gidiyor, dalgalar usulca kıyıdaki kum şeridini yalıyordu.

Doniphan suspus oldu. Arkadaşının yanılmamış olmasını bir türlü sindiremiyor, bu, ona çok ağır geliyordu. Bu arada Briant hiç oralı değilmiş gibi gözünde dürbünü, çevreyi taramaktaydı. Bu arada çocuklar bir kum yığının dibinde mola vermiş, yemek yemeye hazırlanıyorlardı. Belki de acele ederlerse gece basmadan Slugi'ye dönebilirlerdi. Yemekte hiçbirinin ağzını bıçak açmıyordu, hepsi üzgündü. Tam yemeklerini bitirmiş, kalkıyorlardı ki, Phann suya doğru koşmaya başladı. Service arkasından seslendi.

"Phann! Buraya gel, Phann!"

Ama köpek hiç oralı olmadı, nemli kumu koklaya koklaya koştu ve suya girerek iştahla içmeye koyuldu.

Bir anda ötekiler de koşup Phann'ın içtiği bu suyun tadına baktılar. Tatlıydı! Şu halde doğuda, ufka dek uzanan, bir göldü. Deniz değil!

8

Evet, bu suyun bir göl olduğuna hiç kuşku yoktu. Ama bu göl, bir adada mıydı, yoksa anakarada mı? Eğer burası bir anakaraysa, ancak Amerika olabilirdi. Bununla birlikte, doğuya doğru yola çıkmak için uygun mevsimi beklemek gerekecekti. Slogi'den göle gelinceye dek ne zorluk çekmişlerdi. Tam takım millerce yol gitmenin güçlüğü ortadaydı. Üstelik güney yarımküresinde kış, kuzeye oranla daha erken başlardı. Ama öte yandan, batıdaki o körfezde de, sürekli rüzgâr altında daha fazla dayanamazlardı. Ay sonundan önce yelkenliyi terk etmek zorunda kalacaklardı kuşkusuz. Belki de göl kıyısında daha elverişli bir yerleşme olanağı bulunabilirdi. O halde bir iki gün gecikmeyi bile göze alarak buraları iyice taramaları, araştırmaları gerekiyordu. Evet, Gordon onları çok merak edecekti ama başka çare yoktu. Yiyecekleri daha kırk sekiz saat idare ederdi. Hava da bozacağa benzemiyordu. Gölün kıyısından güneye doğru ilerlemeye karar verdiler. Üstelik araştırmayı sürdürmek için bir neden daha vardı ortada. Hiç kuşku yok, yerliler buralarda ya yaşamış, ya da sık sık uğramışlardı. Kış için yerleşmeden önce yeni yeni izler bulmak gerekiyordu.

Saat yediye doğru mola verdiler. Ertesi gün de Slugi Körfezine dönmeyi kararlaştırdılar. Yelkenlinin karaya vurduğu körfeze bu adı vermişlerdi. Zaten o akşam daha fazla ilerleyemezlerdi. Karşılarına geniş bir dere çıkmış,

karanlık da basmıştı. Bu kez kulübe filan bulamadıklarından açıkta gecelemek zorunda kaldılar.

Saat yedide hepsi ayaktaydı.

Wilcox bağırdı, "Doğrusu dün akşam şu dereyi aşmaya kalkışmamakla çok iyi etmişiz, bakın, bataklığa düşecekmişiz meğer."

Briant, "Doğru, burası güneye doğru uzanan uçsuz bucaksız bir bataklıkmış" diye onayladı.

Doniphan da söze karıştı. "Bakın bakın... Yüzeyinde uçuşan şu kaz sürülerine, şu yaban ördeklerine, şu çulluklara bakın! Kışı burada geçirecek olursak, doğrusu hiç aç kalmayız..."

Briant, "Neden, olmasın?" diyerek derenin sağ kıyısına yöneldi. Geride dimdik bir yalıyar yükseliyordu. Bu arada Wilcox seslendi. "Hey, buraya gelin!"

Ormanda gördüklerine benzer bir taş yığıntısı gözüne çarpmıştı. Bu yığıntı, bir tür bent oluşturuyordu.

"Artık hiç kuşku kalmadı" dedi Briant. Bir yandan da bendin ucundaki kalıntıları göstermekteydi. Bu kalıntılar bir teknenin kalıntıları olmalıydı. Yarı yarıya çürümüş, yosundan yemyeşil kesilmiş bir tahta parçasının eğimi, bunun bir pruva bodoslaması olduğunu gösteriyordu, üstelik pasın kemirdiği halka, hâlâ tahtaya takılı sallanmaktaydı. O sırada, köpekte bir gariplik sezdiler. Hiç kuşkusuz Phann bir koku almış, bir iz yakalamıştı: Kulaklarını dikmiş, kuyruğunu hızlı hızlı sallıyor, burnunu otların altına sokup yeri kokluyordu. Ansızın bir ayağı havada, burnunu uzatıp durdu. Sonra birdenbire yalıyarın göle bakan dibinde kümelenmiş

ağaçlara doğru koştu. Briant ile arkadaşları peşinden gittiler. Az sonra, yaşlı bir gürgenin önünde kalakaldılar. Ağacın kabuğuna iki harf, bir de tarih kazılmıştı.

FB

1807

Briant, Doniphan, Wilcox ve Service şaşkınlıktan dilleri tutulmuş bir halde, ağacın karşısında gözden yitti.

Briant, "Phann. Buraya gel Phann..." diye seslendiyse de köpek hiç oralı olmayarak, telâşla havladı.

Briant, "Aman dikkat çocuklar, birbirimizden ayrılmayalım, tetikte olalım!" diye arkadaşlarını uyardı.

Tüfekler dolduruldu, tabancalar ele alınarak, savunmaya hazırlanıldı. Sonra çocuklar, yavaşça ilerlediler, yirmi adım atmamışlardı ki, Doniphan eğilip yerden bir şey aldı. Bu, demiri yarı çürümüş bir saptan koptu kopacak bir kazmaydı. Avrupa ya da Amerika'dan gelme bir kazma hem de, Polinezyalı vahşilerin elinden çıkma o kaba saba gereçlerden değil. Kayığın halkası gibi bu da adamakıllı paslanmıştı. Kuşkusuz buraya bırakılalı yıllar olmuştu. Ayrıca yalıyarın dibinde, toprakta izler de vardı, burası bir zamanlar ekilmiş olmalıydı. Köpek acı acı havlıyor telâşla sahiplerinin çevresinde dört dönüyordu. Arkasından gitmelerini istiyor gibi, yüzlerine bakıp onları sanki çağırıyordu.

Doniphan, "Gidelim bakalım ne istiyor bu hayvan” diyerek onun ardına düştü. On adım ötede Phann bir çalı yığının önünde durmuştu. Çalıları aralayınca dar bir giriş gördüler. Briant bir adım gerileyerek, "Acaba burası bir mağara mı?" dedi.

Doniphan, "Olabilir, ama mağarada ne var? Girip bir bakalım."

Mağaranın girişini tıkayan çalıları baltayla kesip açtılar. Kulak kabarttıklarında içeriden hiç ses gelmedi. Tam Service delikten içeri kayıyordu ki, Briant onu durdurdu.

"Önce bir bakalım Phann ne yapacak."

Köpek hep öyle acı acı havlıyordu, ama eğer bu mağarada gizlenen canlı olsaydı, şimdiye dek mutlaka çıkardı zaten.

Bunun üzerine içeriye girmeye karar verdiler. Kapı çok ufaktı, içerisiyle birdenbire genişleyiveriyor, zemini incecik, kuru kumdan, bir mağara oluşturuyordu. Ta dipte, lime lime bir yün battaniyeyle örtülmüş kerevet benzeri bir şey vardı, başucunda, bir tahta sıranın üzerinde de ikinci bir maşrapayla bir tahta şamdan. Çocuklar bu battaniyenin altında bir ceset bulunduğu düşüncesiyle korkuyla gerilediler. Sonunda Briant korkusunu yenerek örtüyü kaldırdı...

Kerevet boştu.

Az sonra, dördü de çok duygulanmış bir durumda, hâlâ inilder gibi havlayan Phann'ın yanına, dışarı çıktılar. Yirmi adım kadar dere boyunca yürüdüler ve ansızın taş kesilmiş gibi donakaldılar!

Oracıkta, bir gürgen ağacının kökleri arasında, yerde bir iskeletin kalıntıları yatıyordu. Demek ki, belki de yıllar boyu mağarada yaşamış olan o zavallı kişi gelmiş burada ölmüş ve barınak yaptığı o vahşi konut, ona mezar bile olamamıştı!

9

Briant, Doniphan, Wilcox ve Service susuyorlardı. Şuracıkta ölmüş olan bu adam kimdi acaba? Son nefesine dek boşu boşuna yardım beklemiş bir kazazede miydi? Hangi ulustandı? Buraya geldiğinde genç miydi? Öldüğünde yaşlanmış mıydı? Gereksinmelerini nasıl karşılayabilmişti? Eğer onu buraya atan bir deniz kazasıysa, ondan başka bu kazadan sağ: kurtulan olmuş muydu? Ve sonradan arkadaşlarının ölümü üzerine yalnız mı kalmıştı? Mağarada bulunan o çeşitli eşyayı gemisinden mi almış, yoksa kendi elleriyle mi yapmıştı? Karşılığı belki he hiçbir zaman öğrenilemeyecek olan, böyle nice soru! Her ne olursa olsun, mağarayı büyük bir titizlikle araştırmak gerekliydi.

Çok geçmeden yeni bir ipucu bulundu: Doniphan kereveti biraz çekince, yerde sararmış sayfaları kurşunkalemle yazılmış yazılarla bir defter gözüne çarptı. Ne yazık ki yazıların çoğu silinmişti. Bununla birlikte adamın adını güç bela seçebildiler: Francois Baudoin.

Evet, ağaca baş harfleri kazılmış olan adın ta kendisi! Ve bu defter de bu kıyıya düştüğü günden başlayarak tuttuğu güncesiydi. Ve henüz tümüyle silinmemiş cümle parçalarından Brian, Duguay-Trouin sözcüklerini seçebildi; herhalde batan geminin adı olmalıydı. Sonra ağaca kazılı olanın eşi bir tarih vardı, o da herhalde kaza tarihiydi.

Demek oluyor ki- Francois Baudoin bu kıyıya tam elli üç yıl önce ayak basmış ve burada kaldığı sürece dışarıdan hiçbir yardım gelmemişti. Çok geçmeden, yeni bir belge, buradan ayrılmak için kalkışılacak herhangi bir girişimin boşuna olduğunu onlara gösterecekti zaten. Defteri karıştırırken Doniphan bir harita bulmuştu. Harita oldukça doğru çizilmişti, belki uzaklıklarda az çok yanılma olabilirdi ama bunun da, Slugi Körfeziyle göl arasındaki, yürüdükleri yolla karşılaştırıldığında pek büyük yanılgı olmadığı anlaşılıyordu.

Akşama doğru sağ yakada bir yerde derenin kıyısı bir bataklığa dönüştüğünden, dereden uzaklaşmak zorunda kalıp ağaçların arasında yollarını yitirdiler. O geceyi de burada geçirmek zorunda kalırlarsa çok kötü olacaktı, çünkü yiyecekleri bitmiş ve hepsi de çok acıkmıştı. Saat akşamın sekizi olduğunda hâlâ yollarını bulamamışlardı. Bir türlü ormandan çıkamıyorlardı ki! Ansızın ağaçların arasından göğe doğru yükselen; parlak bir ışık görünüverdi.

Service, "Aa, kayan bir yıldız!" diye bağırdı.

Briant, "Hayır, hayır, bu bir işaret fişeği, Slugi'den fırlattılar” dedi.

Doniphan, "Gordon işaret veriyor!" deyip karşılık olarak tüfeğiyle bir kez ateş etti. İkinci bir fişek göğe yükselirken bir yıldızdan kerteriz alan çocuklar, üç çeyrek saat sonra Slugi'ye vardılar.

Gordon onların yollarını yitirmiş olabileceklerini düşünüp de yatın yerini belirlemek üzere bu fişekleri atmamış olsaydı

dört gezgin hiç kuşkusuz o geceyi de ormanda geçirmek zorunda kalacaklardı.

10

Gelenler büyük bir sevinçle karşılandılar. Gordon ile Slugi'de kalmış olan öteki çocuklar, onları çok merak etmişler, başlarına kötü bir şeyler gelmiş olmasından korkmuşlardı. Briant sadece, "Bir adadaymışız!" demekle yetindi ve bu haber Gordon'u hiç şaşırtmadı.

"Zaten ben de tahmin ediyordum, başka türlü olamazdı” dedi.

Ertesi sabah, küçükler henüz uykudayken, - günlerden 5 Nisandı - büyükler yani Gordon, Briant, Doniphan, Baxter, Cross, Wilcox, Service, Webb, Gamette, bir de Moko yatın burun tarafında toplandılar. Briant ile Doniphan sırayla sözü alarak arkadaşlarına başlarından geçenleri bir bir anlattılar. En ufak bir ayrıntıyı atlamamaya özen gösterdiler. Ve şimdi hep birden, mağaradan buldukları haritayı incelerken anlıyorlardı ki, kurtuluş umudu onlara, ancak dışarıdan gelebilecektir. Kendilerininse, buraya olabildiğince yerleşip beklemekten başka yapabilecekleri hiçbir şey yoktu. O halde geriye yapılacak bir iş kalıyordu. Kış iyice bastırmadan korunaklı bir yere yerleşmek.

Brian, "En iyisi, göl kıyısında bulduğumuz o mağaraya yerleşmek olacak. Bize pekâlâ bir barınak görevi yapabilir” dedi.

Baxter sordu. "Hepimizi alacak kadar büyük mü bari?" Doniphan karşılık verdi. "Hayır, değil tabii. Ama öyle sanıyorum ki, elimizdeki araçlarla bir ikinci mağara kazabiliriz."

Gordon, "Canım, biz önce bir yerleşelim de, azıcık sıkışsak bile zararı yok, gerisini sonra düşünürüz..." dedi.

Briant da ekledi, "özellikle oraya en kısa zamanda taşınmaya bakalım, kış gelmeden."

Gerçekten de bu çok önemliydi. Son yağmurları izleyen şiddetli sıcakların etkisiyle, Slugi"nin tahtaları durmadan çatlıyor, içeriye hem soğuk, hem su giriyordu. Üstelik tekne kumlara iyice gömülmekte, eğimi de giderek artmaktaydı. Şiddetli bir fırtınada paramparça olması işten bile değildi. Bunun için, yattan bir an önce ayrılmaya bakarken, işe yarayabilecek her şeyi kalasları, tahtaları, demirleri, bakırları da söküp götürmek gerekiyordu. Fransız kazazedenin anısına, Fransız Mağarası adını verdikleri mağaraya yerleşirken bunları kullanacaklardı çünkü.

Doniphan sordu. "Peki, mağaraya yerleşinceye kadar nerede kalacağız?"

Gordon karşılık verdi. "Bir çadır kurarız, kolay."

Gordon çadırın, derenin kıyısına kurulmasını kararlaştırmıştır, çünkü malzeme dere yoluyla taşınacaktı, en kısa ve en kolay yol buydu.

Bundan sonra yatın büyük yedek yelkeninden bir çadır kurdular, yatakları, en gerekli eşyayı, silahları, cephaneyi, yiyecekleri bu çadıra taşıdılar. Salın yapılması için gerekli malzemeyse ancak yatın tümüyle parçalanması sonucu elde

edilecekti. Böylelikle büyük bir uyum içinde, elbirliğiyle çalışmayı sürdürüyorlardı. Ama acele, etmeliydiler; nisan ayının ikinci yarısı havalar bozar gibi oldu. Sabah erken, birkaç kez ısı sıfır derecenin de altına düştü. Kış geliyordu işte, hem de Büyük Okyanusun bu kesimlerinde pek şiddetli olan soğuğu, buzu, karı, fırtınasıyla.

Üşümemek için, küçüklü büyüklü, tümü de daha kalın giysiler giydiler. Küçüklerle en çok Briant ilgileniyordu. Üşümemelerine dikkat ediyor, en ufak bir nezle başlangıcında rahatsız olanı gece gündüz hiç söndürülmeyen ateşin yanı başında yatmaya zorluyor, Moko'ya yat eczanesinde bulunan ıhlamurdan hazırlattırıp içiriyordu.

Yat tümüyle boşaltıldığına göre, yavaş yavaş sökme işi başlamıştı. Bu arada makinelere karşı büyük merakı olan Baxter'in çok yardımı dokundu. Sonunda elbirliğiyle işi başardılar ve 28 Nisan akşamı, Slugi'den geriye ne kaldıysa, hepsi de dere kıyısına taşınmış oldu. İşin bundan sonrası, derenin sularına kalmış demekti.

Gordon: "Yarından tezi yok, salın yapımına başlarız." dedi.

Baxter ortaya bir öneri attı. "Suya indirme zahmetinden kurtulmak için, onu doğrudan doğruya derenin üstünde yapsak ne dersiniz... Gerçi belki pek kolay olmayacak ama, denemeye değer sanırım."

Ve böylece yelkenliden sökülmüş kalaslar, ikiye bölünmüş omurga, mizana direği, büyük direğin dibinden kesilmiş bir metrelik bir bölümü, öteki direklerden parçalar

derenin, ancak deniz yükseldiği zaman sular altında bıraktığı bir yerine götürüldü. Sular yükseldiğinde, bu kalaslar yüzdürüldü ve en uzunları birbirine bağlanıp kısa olanları da enine üzerlerine yerleştirilerek, sıkıca birbirlerine tutturuldu, böylece bir sal oluşturulmuş oldu. Şimdi de salın yüklenmesi işi kalmıştı. Briant, "6 Mayıs'ı geçirmemeliyiz" diye söyleniyordu.

Gordon sordu. "Nedenmiş o?"

"Çünkü öbür gün yeni ay çıkacak ve birkaç gün süreyle gelgitler daha etkili olacak. Ne denli etkili olurlarsa, dereyi o kadar kolayca çıkabiliriz kuşkusuz. Düşünsene Gordon, şu salı kıyıdan halatlarla çekmek ya da kanca takıp itmek zorunda kalırsak, yukarıya doğru çıkamayız."

Gordon onayladı. "Haklısın, en geç üç gün içinde yola çıkmamız gerekiyor."

Böylece durup dinlenmeksizin çalıştılar ve 3 Mayısta yükleme işine başladılar. Bu, çok dikkat isteyen bir işti, çünkü salın dengesinin bozulmaması gerekiyordu. Herkes gücüne göre yükleme işine katkıda bulundu. Sonunda, 5 Mayıs günü öğleden sonra, her şey yerli yerini buldu. Artık palamarları çözmekten başka işi kalmamıştı. Bunu da ertesi gün saat sekize doğru, derenin ağzında sular yükselmeye başlayınca yapacaklardı. Çocuklar belki de akşama kadar biraz dinlenebileceklerini umuyorlardı ama yanıldılar. Gordon onlara yeniden bir iş çıkardı, şöyle bir öneride bulundu:

"Arkadaşlar, körfezden uzaklaşacağımıza göre, artık denizi gözleyemeyeceğiz bu nedenle adanın bu kıyısına bir

gemi yaklaşacak olsa ona işaret veremeyeceğiz demektir. Böylelikle ben derim ki, yalıyarın üzerine bir direk dikip bayrak çeksek iyi olur. Açıklardan geçecek bir geminin dikkatini çekmeye yeter herhalde."

Bu öneri hemen benimsendi, yelkenlinin sal yapımında kullanılmayan gabya yelkeni direği yalıyarın tepesine bin bir güçlükle çıkarılıp toprağa sağlamca dikildi. Sonra Baxter direğe İngiliz bayrağı çekerken, Doniphan da bir tüfek atışıyla bayrağı selâmladı.

Gordon şaka yollu, Briant'a, "Bak hele, görüyor musun, Doniphan İngiltere adına adaya sahip çıkıyor" dedi.

"Zaten sahip çıkmamış mıydı?"

Gordon yüzünü buruşturmakla yetindi, çünkü kimi zaman 'adasından' öyle söz ediyordu ki, şimdiden burasını Amerika saydığına hiç kuşku yoktu,

*

Ertesi gün saat yedide tüm hazırlıklar tamamlanmıştı. Sal gerektiğinde, üzerinde iki üç gün kalınabilecek biçimde yerleştirilmişti. Moko kumanyayı da yolculuk sırasında ateş yakılmasını gerektirmesin diye önceden hazırlamıştı. Sekiz buçukta herkes saldaki yerini aldı. Büyükler ellerinde kürekler ve kancalar salın kenarlarında duruyorlardı, çünkü akıntıda dümen etkisiz kalacağından, sala ancak bunlarla yön verebilirlerdi.

Saat dokuza doğru gelgit, başladı, salın tahtaları hafifçe çatırdadı. Briant ile Baxter salı önden ve arkadan tutan palamarların başındaydılar. "Dikkat!" diye bağırdılar.

Wilcox ile platformun ön kesiminde duran Doniphan, "Hazırız!" diye yanıtladı. Salın kabaran suların etkisiyle harekete geçtiğini gören Briant, "Koyuverin!" diye seslendi. Bu emir derhal yerine getirildi ve serbest kalan sal, peşine bağlı kayığı da sürükleyerek iki kıyı arasında ağır ağır çıkmaya başladı. Bir sevinç çığlığıdır koptu. Çocuklar kocaman bir gemiyi suya indirmiş olsalar, herhalde bu kadar sevinmezlerdi! Eh, bunca yorgunluğun ve didinmenin üzerine bu kadarcık bir kendini beğenmişliği de hoş görmek gerekirdi, değil mi?

Bilindiği gibi, derenin, ağaçlık olan sığ kıyısı, bitişik bataklık boyunca dar bir şerit halinde uzanan sol kıyıya oranla çok daha derindi. Bu yüzden, karaya oturmasını önlemek için, salı elden geldiğince, bu kıyıdan uzakta ve akıntısının daha etkili olduğu sağ kıyı yakınında tutmak gerekiyordu. Briant, Baxter, Doniphan, Wilcox ile Moko, var güçleriyle salı o yönde tutuyorlardı. İki saatte bir mil kadar yol almışlardı. Hiçbir sarsıntı geçirmediklerinden, bu koşullar altında salın hiç zarara uğramadan Fransız Mağarasına varabileceğini umuyorlardı. Briant'ın önceden yürüttüğü varsayımlara göre, hem akarsu gölden çıkışından Slugi Körfezi'ndeki ağzına dek altı mil kadar bir uzunlukta olduğundan, hem de suların yükselmesi sırasında ancak iki mil yol yapabildiğinden, gidecekleri yere varıncaya dek birkaç gelgit beklemeleri gerekecekti. Yine de ne denli çabalarsa çabalasınlar, bir buçuk saatte bir milden hızlı gitmeleri olanaksızdı. O gün de öğleden sonra mola vermek

zorunda kaldılar. Bu arada birkaç kuş vurdular. Gece sakin ama, çok soğuktu, acı bir yel, insanın iliklerine işliyordu. Yelkenlerin altında ne kadar büzülseler, birbirlerine ne kadar sokulsalar da, soğuktan hiçbirinin gözüne uyku girmedi. Küçüklerin bir ikisi, Jenkins ile Iverson, Slugi'den ayrıldıkları için mızmızlanmaya başlamışlardı. Briant onları tatlı sözlerle yatıştırmak zorunda kaldı. Sonunda, ertesi gün öğleden sonra, suların saat üç buçuğa kadar süren yükselmesi sayesinde, sal göle ulaşıp Fransız Mağarasının kapısı önüne yanaştı.

Küçükler sevinç çığlıkları atarak karaya ayak bastılar. Briant onlara uzaklaşmamalarını sıkı sıkı tembihlemişti. Kardeşine, "Sen de arkadaşlarının yanına gitsene” dedi. "Hayır, ben burada daha iyiyim." "Biraz koşup oynasan iyi edersin, senden hiç memnun değilim. Jacques. Bir şeyler gizliyorsun, besbelli. Yoksa hasta mısın?"

"Hayır, ağabey, bir şeyim yok."

Ancak o geceyi mağarada geçirmek istiyorlarsa, yitirilecek bir saat bile yoktu. İlk iş mağarayı bilmeyenlere göstermekti. Sal kıyıya iyice bağlandıktan sonra Briant arkadaşlarının önüne düştü. Miço eline, mercekler sayesinde çevresini iyice aydınlatan bir gemici feneri aldı. Mağaranın ağzında Briant ile Doniphan'ın yerleştirdikleri çalı çırpı olduğu gibi duruyordu, hiç kimse dokunmamıştı. Onları aralayıp teker teker içeri süzüldüler. Mağaranın derinliğini gözüyle ölçen Baxter, "Burası bize epeyce dar gelecek, çok sıkışacağız” dedi.

Gamette söze karıştı. "Yok canım, kamaradaki gibi yatakları üst üste, ranza biçiminde yerleştiririz." "Yere yan

yana dizsek daha iyi olmaz mı?" "Hayır, o zaman gezinecek yer kalmaz." Briant, "İyi ya, o zaman biz de gezinmeyiz, olur biter” dedi.

Cross sordu. "Peki, yemek nerede pişirilecek?" Moko, "Dışarıda pişiririm” diye yanıtladı. Briant atıldı. "Olmaz, hava bozarsa nasıl pişirirsin? Bence yarından tezi yok, Slugi'nin ocağını buraya getirmeliyiz."

Doniphan yüzünü buruşturdu. "Nasıl olur, yattığımız, yemek yediğimiz yerde bir de yemek ocağı olacak şey mi?" Gordon ortalığı yatıştırmak için, "Hadi, hadi! Hoşumuza gitsin gitmesin, başlangıçta katlanmaya zorunluyuz” dedi.

Akşam yemeğinden önce yataklar mağaraya taşındı. Sonra masa getirildi ve Gamette küçüklerin yardımıyla sofrayı kurdu. Moko ile Service de boş durmadılar, güzel bir ateş yakıp çorbayı pişirdiler, kuşları temizlediler, şişe geçirip kızarttılar, Phann da bu hazırlıkları büyük bir ilgiyle izlemekten geri durmuyordu.

Saat yedide, herkes Fransız Mağarası'nın hem yemekhane, hem yatakhane görevi yapan tek salonunda toplandı. Slugi"nin arkalıksız iskemleleri, hasır koltukları, şezlongları, tahta sıralar hep buraya taşınmıştı. Güle oynaya yemek yediler. Sıcak çorba, birer parça konserve et, kuş kızartması, ekmek yerine bisküvi, içine azıcık konyak katılmış taze su, birer parça peynir ve vişne şurubu tam bir şölen olmuş, son bir kaç günün sal üzerinde alelacele atıştırılan kumanyalarının acısını unutturmuştu. Durum ne denli ciddi olursa olsun, küçüklerin neşesini bozamıyor ve Briant da onları susturmayı aklından bile geçirmiyordu.

O gün çok yorulmuşlardı, karınlarını doyurunca uykudan başka bir şey düşünmez oldular. Saat dokuzda nöbetçilerden başka herkes yatmıştı. Mağaranın tam girişinde yakılan bir ateş, hem içeriyi ısıttı, hem de tehlikeli ziyaretçileri uzak tutmaya yaradı.

Ertesi gün, 9 Mayıs ve onu izleyen üç gün boyunca salın boşaltılması işiyle uğraşıldı. Batıda kara kara bulutlar yağmur, hatta kar mevsimini haber veriyordu. Isı sıfırın üzerine çıkmıyordu. Bu birkaç gün avcılar da işin çokluğundan ava çıkmadılar. Ne var ki, gerek gölde, gerekse bataklığın üzerinde av kuşları pek bol olduğundan, Doniphan oralarda biraz avlandı. Ama Gordon avcılığın, bir yandan karın doyurmakla birlikte, öte yandan da kurşun ve barut stokunu azalttığını düşünerek kaygılanıyordu. Bu yüzden Doniphan'a sıkı tembih etti..

"Aman cephaneyi dikkatli kullan, boşuna harcama sakın."

"Haklısın, ama öte yandan konservelerimizi de dikkatli kullanmamız gerek, değil mi? Adadan ayrılmanın çaresini bulursak sonra çok sıkıntı çekeriz..."

"Adadan ayrılmak mı? Kuzum biz hiç denize dayanabilecek bir gemi yapabilecek güçte miyiz?"

"Neden olmasın? Eğer yakınlarda bir anakara varsa? Herhalde, Briant'ın yurttaşı gibi burada kalıp çürümeye hiç de niyetim yok benim."

"Öyle ama, gitmeyi düşünmeden önce, kendimizi burada belki de yıllar ve yıllar boyu yaşamak zorunda kalacağımız düşüncesine alıştırmalıyız."

"Anlaşıldı Gordon, sen burada bir sömürge kurmak istiyorum, desene."

"Başka çare yoksa ne yapalım?"

Öte yandan, Gordon, bu kendini beğenmiş çocuğun, Briant'ı hiç çekemediğini seziyor, bir ayrılık yaratmasından çekiniyordu. Bu yüzden sık sık Doniphan'a bir huzursuzluk çıkarmaması için ricada bulunuyordu.

13 Mayısta Baxter, Briant ve Moko ocağı içeriye taşıdılar. Bacası iyice çeksin diye kapının sağına, duvara dayadılar. Boru için delik açmak epeyce zor oldu ama kaya, yumuşak kireçtaşı olduğu için bu iş de sonunda başarıldı.

Ertesi hafta Doniphan, Wilcox, Cross, Garnett ve Service ava çıktılar, birçok yerde insan emeğinin izlerine rastladılar. Yere çukurlar kazılıp üzerleri çalı çırpıyla örtülmüştü. Ama çok eskiden kaldığı belliydi. Hatta bu çukurlardan birinde hayvan kemikleri bile buldular.

Wilcox bir öneride bulundu. "Mağaraya dönmeden bu çukuru yeniden çalı çırpıyla örtsek? Belki biz de bir hayvanı tuzağa düşürürüz."

Doniphan, "Nasıl istersen öyle yap, Wilcox” dedi. "Bana kalırsa ben, hayvanı çukurun dibinde gebertmekten-se serbestçe koşarken vurmayı her zaman yeğ tutarım."

Gerçi bu, sporcuya yaraşır bir düşünceydi ama Wilcox hiç kuşkusuz daha elverişli bir yol göstermiş oluyordu. Hemen; çukur üzerini önce uzun dallarla, sonra da çalı çırpıyla örttüler; evet bu pek kaba saba bir tuzaktı, yine de Pampa avcılarınca başarıyla kullanılırdı. Bu çukurun yerini

saptamak üzere Wilcox ormanın çıkışına kadar ağaçları işaretledi ve mağaraya döndüler.

Briant'la birlikte, 17 Mayıs günü bir olay oldu.

Briant ile birkaç arkadaşı, geri kalan malzemeyi koyabilecekleri bir mağara var mı diye araştırmak üzere yalıyarın yakınındaki ormana girmişlerdi. Hendeğe yaklaşırken boğuk boğuk bir ses duydular. Phann kulaklarını dikti.

Doniphan, "Koş Phann, koş bak!" diye seslendi.

Köpek hemen havlayarak atıldı ama sesinde korku yoktu. Briant ile Doniphan koşup içeri baktılar, bir de ne görsünler? Kocaman bir devekuşu değil mi? Buna pek sevindiler çünkü bu hayvanların eti, özellikle yağlı göğüs eti çok lezzetlidir.

Gerçi bu bir devekuşuydu ama, boyunun pek iri olmamasına, kaz kafasına benzeyen başına, tüm gövdesini kaplayan beyazımtırak kurşuni renkte kısacık tüylerine bakılırsa, (nandu) türündendi. Bunlar Pampaların ortasında ve Güney Amerika'da pek boldur ve eti her ne kadar Afrika devekuşununki gibi lezzetli değilse de, yine de pek fena sayılmaz.

Wilcox, "Onu canlı yakalamalıyız” dedi.

Service, "İyi ama nasıl?" diye sordu.

"Hele bir deneyelim” diyerek Wilcox gaga darbelerini göze alarak hendeğe indi. Ceketini çevik bir atışla hayvanın kafasına çeviriverdi. O zaman iki, üç mendili uç uca düğümleyip ayaklarını bağlamak pek güç olmadı ve kimi

aşağıdan, kimi yukarıdan, uğraşıp elbirliğiyle hayvanı hendekten çıkarmayı başardılar.

Cross, "Peki, şimdi ne yapacağız bunu?" diye sordu.

Her zaman her şeye bir karşılık bulabilen Service hemen atıldı.

"Çok basit, alıp Fransız Mağarasına götüreceğiz, evcilleştireceğiz, üzerine bineceğiz! Siz hiç meraklanmayın bu işi ben üzerime alıyorum, tıpkı İsviçreli Robinson dostum Jack gibi!"

Gordon nanduyu görünce, ilk bakışta belki de doyuracak bir boğaz daha çıktı diye korkmuş olmalıydı. Ama sonradan bu hayvanın ot ve yaprak yediğini düşünüp iyi karşıladı. Çocuklar nandunun korka korka yanına yaklaşıyorlardı ama pek fazla değil. Service'in hayvanı binek için alıştıracağını öğrenince, onları da terkisine alması için yalvarmaya koyuldular. Şimdiden Service'e bir kahraman gözüyle bakıyorlardı.

"Peki peki, uslu durursanız sizi de bindiririm” diye söz verdi Service.

Costar bağırdı.. "Dururuz tabii."

"Sen de mi Costar? Bu hayvana binmeye cesaretin var mı?"

"Senin arkanda, sana sıkı sıkı tutunursam binerim..."

"Kaplumbağaya bindiğin zaman nasıl korkmuştun, unuttun mu?"

"Ama aynı şey değil ki. Hiç olmazsa bu hayvan suya dalmaz."

Dole atıldı. "Dalmaz da bir bakarsın uçuverir."

Ve bu sözün üzerine iki küçük düşünekaldılar.

Çocuklar mağaraya geleli beri oldukça düzenli bir yaşam sürüyorlardı. Gordon herkese bir iş bulmaya çok önem veriyordu. Hele bir tam yerleşsinler, o zaman Chairman okulunda başlanan dersleri de sürdürmeye niyetliydi.

"Nasıl olsa elimizde yeterince kitap var” diyordu, "öğrendiklerimizi, öğreneceklerimizi küçüklere de öğretmeliyiz."

Gerçekten uzun kış günlerinde mağaradan çıkamayacaklardı. Bu günlerin boşa geçmemesi iyi olurdu. Şimdilik Fransız Mağarasında yaşayanlar en çok yer darlığından sıkıntı çekiyorlardı. Gecikmeden, mağarayı yeterli boyutlara ulaştırmak gerekliydi.

11

Avcılar bir yandan da elverişli bir mağara daha aramaktan geri durmuyorlardı. Bulsalar ambar olarak kullanacak, dışarda bırakmak zorunda kaldıkları malzemenin fazlasını oraya taşıyacaklardı. Ama bulamayınca, çocuklar, 27 Mayıs günü kazma işine başladılar, önce sağ duvarı ele aldılar.

Briant, "Buradan eğrilemesine kazarsak belki de gölden yana çıkabilir ve Fransız Mağarası'na ikinci bir kapı açmış oluruz" diyordu. "O zaman hem gölü daha iyi gözetleyebiliriz, hem de fırtına bu kapıdan çıkmamıza elvermezse öteki kapıdan çıkarız."

Bu, hiç de olmayacak bir iş değildi. Kazılacak yer, ancak on iki on üç metre kadar bir uzaklıktaydı. Ama pusulayla yön bulmak ve çöküntü tehlikesini göze almak gerekiyordu. Baxter önce dar bir gedik açılmasını, sonra da bunu genişletmeyi önerdi. Bu tasarının bir yararı, ansızın bir sızma görülecek olursa, kazma işini hemen bırakmak ve çöküntü tehlikesini önlemek olacaktı. Mağaranın dışına yığılmış yedek malzemenin hava koşullarından etkilenmemesine dikkat etmek de ayrı bir işti. Kazma iş güçlükle de olsa, yavaş yavaş ilerliyordu ve bir buçuk iki metre kadar bir yer kazılmıştı ki, 30 Mayıs günü öğleden sonra beklenmedik bir olayla karşılaşıldı.

Maden kuyusu kazarmışçasına ta dipte çömelmiş olan Briant, kayanın içerilerinden bir uğultu duyar gibi oldu. Kulak kabarttı, yeniden duydu. Birkaç saniyede gedikten çıkıp ağızda çalışan Gordon ile Baxter'e durumu iletti.

"Yok canım, sana öyle gelmiştir. Dur ben gidip bakayım..." dedi! Gordon. Az sonra o da döndü. "Haklıymışsın, ben de uzaktan uğultular işittim."

Baxter de gidip dinledi. Döndüğünde sordu. "Ne olabilir acaba?"

"Bilmem ki, Doniphan ile ötekilere haber vermeliyiz."

Briant atıldı; "Aman küçüklere duyurmayalım, korkmasınlar."

Ne var ki, yemek saati olduğundan, herkes mağaraya dönmüştü, haber yayıldı, küçükler gerçekten korktular. Doniphan, Wilcox, Webb, Garnett de gediğe girip kulak kabarttılar ama bir şey duymayınca arkadaşlarının yanılmış olduğu sonucuna vardılar. Saat dokuza doğru, uğultular duvarlardan açık seçik işitilmeye başladı. O anda gediğe doğru atılan Phann, kulaklarını dikmiş tüylerini kabartmış, hırıldayarak çıktı; kesik kesik havlıyor, sanki kayanın içinden gelen uğultulara karşılık vermeye çabalıyordu. İşte o zaman küçükler adamakıllı paniğe kapıldılar. Sonunda yorgun düşüp uyuyakaldılar.

Gordon ile ötekilerse uyumuyor, alçak sesle tartışıyorlardı. Sonunda Briant ile Moko'yu nöbetçi bırakıp onlar da yattılar. Mağara derin bir sessizliğe gömüldü. Ertesi sabah erkenden herkes ayaktaydı.

Briant, "Hadi bakalım, işbaşına” dedi. "Kuşku uyandırıcı bir şeyler duyacak olursak işi bırakırız."

Doniphan, "O uğultu belki de bir yeraltı kaynağından geliyordu, su sesi, olamaz mı?" diye sordu.

Wilcox, "Hayır öyle olsaydı, şimdi de duymamız gerekirdi” dedi.

Gordon, "Doğru, bence bu, yalıyardaki bir çatlaktan içeri dolan rüzgârın sesinden başka bir şey değildi” diye düşüncesini açıkladı.

Öyle de yaptılar. Ama kayanın üzerindeki düzlükte ne bir çatlak vardı, ne de bir su birikintisi. Hiç bir şey öğrenemediler. Ama kazma işi gün boyu sürdürüldü. Gerçi Baxter' in söylediğine göre, o zamana dek donuk donuk ses veren mağara duvarı, arkada bir boşluğu belirtircesine ötmeye başlamıştı ama o gürültüyü bir daha işitmediler. Belki de bu yönde doğal bir mağara vardı ve gedik oraya çıkacaktı? Keşke öyle olsaydı, ne kadar işlerine yarar, hem de onları boşuna yorulmaktan, kazma sallamaktan kurtarmış olurdu!

Saat dokuz olmuştu, ortalık kapkaranlıktı. Mağaraya döndüler, köpeğin gidişine hepsi de çok üzülüyordu. Kendilerini büsbütün yalnız, terkedilmiş, yurtlarından ve ailelerinden uzakta hissediyorlardı sanki. Ansızın o homurtular yeniden duyuldu. Bu kez ulumayı andırıyor, ardından acı acı çığlıklar geliyordu. Hep birden seslerin geldiği yana, yeni açılmış gediğe doğru atıldılar. Doniphan Wilcox ve Weeb elde tüfekler ve tabancalar hazır bekliyorlardı. Saat ikiye doğru Briant bir bağırış kopardı.

Kazması kireçtaşını geçivermiş, ortaya oldukça geniş bir açıklık çıkmıştı. Daha ağzını açmaya zaman bulamadan, bu boşluktan bir hayvan hışım gibi mağaraya dalıverdi. Bu, Phann'dı... Hayvan hemen su dolu bir kovaya, koşup kana kana içmeye başladı. O anda Wilcox'un ayağı kıpırtısız ve soğuk bir şeye çarptı, eğilip yokladı. Briant feneri yaklaştırdı.

Baxter, "Bir çakal leşi bu!" diye bağırdı.

"Evet, bizim yiğit Phann tarafından boğulmuş bir çakal!"

Peki ama, buraya nasıl girebilmişti bu hayvanlar? Bu deliği mutlaka bulmaları gerekiyordu.

O zaman dar gediği yeterli bir koridora dönüştürmek için canla başla çalışmaya koyuldular. Bu ikinci mağaraya 'hol' adı verdiler.

İlk iş, yataklarını taşıyıp yerleştirdiler. Sonra Slugi'nin eşyasını, divanları, koltukları, masaları, dolapları v.b. getirdiler; bir de - en önemlisi - yatın salon ve kamarasındaki sobaları getirip kurdular. Bir yandan göl yönündeki girişi genişlettiler ve Baxter epeyce uğraşarak buraya da yatın kapılarından bir tanesini taktı. Bu kapının iki yanında açılan iki yeni delikten içeriye, ışık girmesi sağlandı, akşam olunca da tavana bir fener asıldı. Bütün bu işler on beş gün kadar sürmüştü. Tam o zamanında bitirilmişti, çünkü bir süredir iyi giden hava değişmeye yüz tutuyordu.

Durmadan çalışıyor, uğraşıyorlardı. Koridoru genişlettiler ve iki yana iki derin gedik açtılar. Bunlardan kapı taktıkları bir tanesine cephaneyi koydular. Ambarın bir köşesinde de nanduya bir yer ayrılmıştı, dışarıda özel ahırı yapılıncaya kadar burada barınacaktı.

Bundan sonra Gordon bir program hazırlamaya başladı. Herkesin onayı alındıktan sonra uygulanmasına geçilecekti. Bu program hazırlanmadan önce başka bir işlem yapıldı: 10 Haziran akşamı, yemekten sonra herkes holde, gürül gürül yanan sobaların çevresinde toplanmışken söz, adanın belli başlı coğrafya öğelerine birer ad takmaktan açıldı.

Iverson, "Aman ne olur, güzel adlar seçelim!" diye bağırdı.

Webb, "Zaten düşsel olsun, gerçek olsun bütün, Robinsonlar da hep böyle yapmış, bulundukları yerlere çeşitli adlar takmışlardı, değil mi?" diye sordu.

Gordon, "Öyle ya, arkadaşlar” dedi. "Bizler de bir Robinsonlar Okulu değil miyiz? Üstelik, körfeze, derelere, ormanlara, göle, yalıyara, bataklıklara, burunlara birer ad verirsek, hepimiz de yerimizi daha kolay buluruz."

Böylece bu öneri benimsenip uygulanmasına geçildi.

Doniphan, "Bir kez, yatımızın karaya oturduğu körfeze zaten Slugi Körfezi diyorduk, orası öylece kalsın” dedi.

Briant da, "Burasının adını da önceden Fransız Mağarası koymuştuk” diye yanıtladı ve bu iki konuda hiçbir tartışma olmadı, kimse karşı çıkmadı.

Wilcox sordu. "Peki, Slugi Körfezi'ne dökülen dereye ne ad vereceğiz?"

Baxter, "Zelanda Deresi olsun. Bize anayurdumuzu anımsatır” önerisinde bulundu ve buna da oybirliğiyle karar verildi.

Garnett, "Ya göl?" diye sordu.

Doniphan, "Madem dereye Zelanda Deresi dedik, göle de ailelerimizi anımsatan bir ad verelim, sözgelimi Aile Gölü diyelim” dedi.

Bu öneri alkışlarla karşılandı. Sonra da, yalıyara verilen Auckland Tepesi adı da oybirliğiyle benimsendi. Bundan sonra yalıyarın bitimi olan buruna - Briant'ın üzerine tırmanıp da doğuda denizi gördüğü buruna - 'Yalancı Deniz Burnu' dendi. Ormanın tuzakların bulunduğu kesimi Tuzak Ormanı; Slugi Körfezi ile yalıyar arasında kalan öteki kesimi Bataklık Ormanı; adının tüm güneyini kaplayan bataklıklar Güney Bataklığı; küçük taş yolun döşeli olduğu dere Yoldere adının, yatın vurduğu kıyıya Fırtına Kıyısı ve dereyle gölün kıyıları arasında kalan, programda yer alacak sporların yapılacağı çayır da Spor Alanı olarak adlandırıldı. Adanın öteki yerlerine gelince, buralara da gezip gördükçe ve gelişecek olaylara göre adlar verilecekti.

Topluluk da koloni diye adlandırıldı. Evet artık kesinlikle yerleşmiş ve geçici niteliği ortadan kalkmış sayılırdı. Artık bu çocuklar, Slugi'den sağ kurtulmuş kazazedeler değil, adada yerleşmiş kolonicilerdi. Ama hangi adada? Şimdi sıra adaya ad bulmaya gelmişti. Onu da Costar buldu. Evet, bizim küçük Costar, "Madem Chairman okulunun öğrencileriyiz, adaya da Chairman Adası diyelim” dedi.

Bundan uygun bir ad bulunamazdı doğrusu. Alkışlarla onaylandı ve Costar isim babalığından büyük onur duydu. Toplantı son bulmuşken, "Arkadaşlar” dedi. "Bence sıra şimdi de bir başkan seçmeye geldi. Her ülkede yapılagelenin Chairman Adası'nda da yapılması doğru olmaz mı? Hepimiz bir kişinin sözüne uyarsak işler daha yolunda gider."

Doniphan, "Evet, seçelim ama belirli bir süre için seçelim, sözgelimi bir yıl için olsun... Ama istenirse yeniden seçilebilsin. Kimi seçeceğiz bakalım?" Arkadaşlarının Briant'ı başkan seçmelerinden korktuğu anlaşılıyordu. Oysa Briant, "Kimi mi? Tabii ki içimizde en sağduyu sahibi olanı, yani Gordon arkadaşımızı..."

Gordon önce bu onur verici görevi kabule yanaşmadı, çünkü o, buyurmaktan çok örgütlenmeye önem veriyordu. Ama gelecekte çıkabilecek anlaşmazlıkları bir dereceye kadar önleyebilme umuduyla sonradan çaresiz boyun eğdi. Ve işte böylece Gordon, küçük Chairman Kolonisi'nin başkanı oldu.

12

Kış iyiden iyiye bastırmıştı. Fransız Mağarası'nın kitaplığında, gezi anılarından başka, ancak birkaç bilim kitabı bulunduğundan, büyükler öğrenimi gereğince sürdüremeyeceklerdi. Kısacası program, Anglosakson eğitim sisteminin şu temel kurallar göz önünde bulundurularak hazırlanmıştı:

Bir şeyden korkacak olursanız, çekinmeyin, üzerine gidin.

Bedensel çaba harcama fırsatını hiçbir zaman kaçırmayın.

Hiçbir çabadan çekinmeyin çünkü yararsız çaba yoktur.

Bu ilkeler uygulandıkça beden de, kafa da sağlam olur.

Küçük koloninin onayıyla saptanan program şöyleydi: Sabah iki saat, akşam iki saat süreyle holde ortak çalışma yapılacaktı.

Beşinci sınıftan Briant, Doniphan, Cross, Baxter, dördüncü sınıftan Wilcox ile Webb, üçüncü, ve ikinci ve birinci sınıftaki arkadaşlarına sırayla ders vereceklerdi. Onlara hem kitaplıktaki eserlerden, hem de kendi önceden edinilmiş bilgilerinden yararlanarak matematik, coğrafya, tarih, öğreteceklerdi. Böylelikle kendi bildiklerini de tekrarlamış, unutmamış olacaklardı. Ayrıca haftada iki kez,

pazar ve perşembe günleri, bir konferans verilecek yani bir bilim, tarih ya da güncel olaylar konusu gündeme alınıp tartışılacaktı.

Ertesi gün pazardı. Genç koloniciler Aile Gölü çevresinde bir geziye çıktılar. Ama hava çok soğuk olduğundan, iki saat yürüdükten sonra küçükler arasında Spor Alanında bir koşu düzenlendi ve hep birden sıcacık yuvalarına döndüler. Fransız Mağarasının usta aşçıbaşısının özenle hazırlamış olduğu nefis akşam yemeğini yediler. Gün bir konserle tamamlandı.

Haziran ayı çok soğuk geçti. Isı bazen sıfırın altında on, on iki dereceye kadar düşüyordu. Arada kar yağıyor, çocuklar sevinçle dışarı koşup kartopu oynuyorlardı. Bir süre sonra kalınlığı bir metreyi bulan karda yürümek olanaksızlaşmıştı. Genellikle Fransız Mağarasının su gereksinmesi dereden sağlanıyordu. Ama dere buz tutacak olursa ne yaparlardı? Gordon, 'başmühendis' Baxter ile durumu görüştü. Baxter bir boru döşenmesini önerdi. Bu güç iş de sonunda başarıldı. Aydınlanmaya gelince, henüz ellerinde yeterince gaz vardı. Ama kış sonu, Moko'nun ayırdığı içyağlarından mum yapmak gerekecekti. Yiyecek de bir sorun haline dönüşmekteydi, çünkü hava ava ve balığa çıkılmasına elvermiyordu. Gerçi ara sıra mağaraya yaklaşan bazı hayvanlar vardı ama bunlar sadece çakaldı. Hatta bir gün sürü halinde - yirmi kadar - geldiler. Mağaraların iki kapısı da sağlamca kapatıldı, sürgüler çekildi. Açlıktan gözü dönmüş bu hayvanlar büyük tehlikeydi. Moko ister istemez, yattan alınmış, el sürmek istemedikleri konservelerden yararlanmak zorunda kalıyordu. Çünkü bu küçük koloniyi doyurmak hiç de kolay bir iş değildi. Tam on beş boğaz,

üstelik sekizle on dört yaş arasındaki çocukların oburluğu! Yine de, kimi zaman tuzak kurarak, kimi zaman dereye ağ gererek kuş yakalanıyor ve taze et ihtiyacı pek duyulmuyordu. Doyurulması en güç yaratıksa, nanduydu. Doğrusunu söylemek gerekirse, bu yabani hayvanı evcilleştirme tasarısı, Service'in tüm iyi niyet ve çabalarına karşın, hiç de gerçekleşeceğe benzemiyordu. Service, "Yaman bir binek hayvanı olacak bu!" diyordu ama, nasıl bineceğine kimse akıl sır erdiremiyordu. Üstelik nandu et yemediğinden, dışarıya çıkıp bir metre karın altından ona günlük ot ve kök gereksinmesini sağlamak zorunluydu. Ama Service sevgili hayvanını beslemek için hiçbir güçlükten yılmıyor, her türlü özveriye katlanıyordu. Gerçi hayvancık biraz zayıflamıştı ama bu, onun suçu değildi, hele bir bahar gelsin, yeniden toparlanırdı.

9 Temmuzda rüzgâr ansızın yön değiştirip güneyden esmeye başladı. Soğukların daha da bastıracağı düşünülerek öğleden sonra odun toplamak üzere Tuzak Ormanı'na gitmeye karar verildi.

Fransız Mağarasıyla orman arasındaki yarım millik yol, çabucak alındı ve biçim genç oduncular hemen işe koyuldular. Altı gün boyunca bu işi aralıksız sürdürdüler ve bir kaç haftalık odun depo ettiler.

Ağustos'un 16'sında hava biraz açılır gibi oldu ve derece sıfırın altında on ikiye yükseldi. Rüzgâr esmedikçe, dayanılabilir bir soğuktu bu. O zaman Doniphan, Briant, Service, Wilcox ve Baxter, Slugi Körfezi'ne kadar gidip bakmak istediler. Erken yola çıkarlarsa, akşama dönebilirlerdi. Bu geziden amaç, güney kutup yörelerinde

çok rastlanan hem karada hem de suda yaşayabilen iri hayvanlar gelmiş mi diye bakmak, ayrıca kış fırtınalarından parça parça olmuş bayrağı değiştirmekti. Sonra Briant'ın önerisiyle bayrak direğine bir de levha çakılacak, üzerine Fransız Mağarası'nın bulunduğu yer işaretlenecekti. Olur a, bayrağı görüp de kumsala çıkan gemiciler bulunursa, oturdukları yeri gösterebilsinlerdi.

Erkenden yola çıktılar, saat dokuzdan önce kumsala varmışlardı bile. Birden Wilcox haykırdı.

"Bakın bakın! Şu kuş sürüsüne..."

Kıyının açığındaki kayalara sıra sıra dizilmiş, uzun gagalı, tiz çığlıklar atan binlerce kuşu işaret ediyordu.

"Tıpkı teftişe hazırlanmış küçük askerlere benziyor” dedi Service.

Baxter karşılık verdi. "Bunlar penguen, kurşun harcamaya değmez."

Ne yararı vardı ki! Zaten ilgileri başka bir şeye yönelmişti. Bu yararsız kuşların yanında, yağı gelecek kış boyunca Fransız Mağarası'nı aydınlatmaya yetecek başka hayvanlar gördüler.

Bunlar hortumlu fok denilen türden yaratıklardı; kalın bir buz katmanıyla örtülmüş olan deniz kıyısında debeleniyorlardı. Birkaçını yakalamak için kayalıklar tarafından yollarını kesmek yeterdi. Ama Briant ile arkadaşları yanaşırken akıl almaz hoplayış, zıplayışlarla koşup suların içinde gözden yittiler. Demek ki, bu hayvanlar ele geçirmek için daha sonra, özel bir sefer hazırlamak gerekecekti. Sonra gidip yanlarında getirmiş oldukları yeni

bayrağı göndere çektiler ve derenin akış yönünün yukarısında, altı mil uzaklıkta bulunan Fransız Mağarası'nın yerini gösteren levhayı çaktılar.

Döndüklerinde gördüklerini Gordon'a anlatınca, hava elverişli olur olmaz fok avına çıkma kararı oybirliğiyle alındı.

Kış yavaş yavaş sona eriyordu. Ağustosun son ve eylülün ilk haftasında denizden esen rüzgâr ısıyı hızla yükseltti. Karlar erimeye başladı, gölün yüzeyi büyük bir çatırtıyla parçalandı.

10 Eylülde, Slugi'nin Chairman Adası kayalıklarına oturmasının üzerinden tam altı ay geçmiş oluyordu.

13

Bahar geldiğinde çocuklar, uzun kış günlerinde tasarladıkları bazı işleri gerçekleştirebileceklerdi. Böylelikle, kasım ayı başında bir araştırma gezisine çıkılması kararlaştırıldı. Gerçi takvim açısından ilkbahar başlamıştı, ama Chairman Adası oldukça yüksek bir enlemde bulunduğundan, henüz baharın etkisini duyamıyordu. Eylül ayı ve ekimin yarısında havalar çok bozuk gitti. Auckland Tepesi güneyden gelen rüzgârın etkisi altında âdeta tir tir titredi. Mağaranın kapısı bile güçlükle kapatılabiliyordu. Belki de yirmi kez, ambarın kapısını ardına dek açan kasırga, koridordan geçip ta hole sokuldu. Bir yandan da yağmur ve doluyla savaşmak gerekiyordu. Üstelik av hayvanları da sanki ortadan silinmiş, adanın, rüzgârlara daha az açık kesimlerine sığınmışlardı. Balık bile gölün kıyılarına şiddetle çarpan dalgalardan korkup uzaklara kaçmış olmalıydı. Yine de bizimkiler boş durmadılar. Artık sert buzlar eridiğine göre, masa taşıt görevi göremeyeceğinden Baxter ağır eşyayı taşımak üzere bir araba yapımına girişti. Bu amaçla, yelkenlinin bocurgatından aldıkları, eşit büyüklükteki iki çarkı kullanmak istedi. Ne var ki, tekerlekler dişliydi ve dişleri kıramazlardı. Bunun üzerine aradaki boşlukları tahta parçaları, sıkıştırarak kapattılar, üstüne de madeni bir çember geçirdiler. Sonra iki tekerleği bir demir çubukla birleştirip bu dingilin üzerine sağlam kalastan bir taban oturttular. Gerçi pek üstünkörü bir taşıttı ama yine de çok

işlerinde yaradı. Pek tabii, at, katır ya da eşek bulunmadığından, çaresiz, koloninin en güçlü çocukları, bu üstünkörü arabayı çekmekle görevlendiriliyorlardı. Ah, bu işte kullanabilecekleri dört ayaklıları ele geçirebilseler, işleri ne kadar da kolaylaşırdı.

Ne yazık ki Chairman Adası'nda bol olan, kuşlardı, dört ayaklılar değil. Öte yandan, bunlar bulunup ele geçirilse bile, Service'in devekuşuna bakılırsa, evcilleştirilmeleri pek güç olmayacak mıydı?

Gerçekten de, nandu yabaniliğinden hiçbir şey yitirmemişti.

Yanına yanaştırmıyor, ayaklarıyla, gagasıyla kendini savunuyor, iplerini koparmaya çabalıyordu ve koparabilse, hiç kuşkusuz Tuzak Ormanı'nın ağaçları arasına dalıp bir daha da görünmeyecekti! Ama Service yılmıyordu. Tabii nanduya, İsviçreli Robinson'daki Jack'ın devekuşuna verdiği adı, Brausevind adını vermişti. Hayvanı evcilleştirmek için ne yaptıysa boşa gitti, ne iyi, ne kötü davranıştan anlıyordu nandu.

Ne var ki, arkadaşlarının tüm takılmalarına karşın Service hava izin verir vermez nandusuna binmeye kararlıydı,

26 Eylül sabahı, inatçı çocuk bin bir güçlükle koşum taktığı hayvanına binmeye kalkıştı. Herkes bu ilginç denemeyi izlemek üzere Spor Alanında toplanmıştı. Küçükler bu ağabeye, biraz kaygıyla, biraz da imrenerek bakıyorlardı. Şimdi Service'e kendilerini de bindirmesi için yalvarmaktan çekinir olmuşlardı. Büyüklerse omuz silkip geçiyorlardı. Hatta Gordon tehlikeli gibi görünen bu girişimden

vazgeçmesini bile söylemişti ama Service inatçı olduğundan söz dinletemedi.

Garnett ile Baxter gözleri örtülü olan hayvanı tutarlarken, Service de birkaç kez denedikten sonra nandunun sırtına atlamayı başardı. Sonra pek de güvenli olmayan bir sesle arkadaşlarına, "Koyuverin” dedi. Gözleri kapatılmış olan nandu, bacaklarıyla karnını sararak üzerinde sımsıkı tutmuş çocuğun altında önce kıpırtısız durdu. Ama aynı zamanda dizgin işi gören ip çekilip gözündeki kapaklar kaldırılınca bir sıçrayışta ormanın yolunu tutuverdi. Sonra nandu şiddetli bir silkinişle zaten pek sıkı tutunamayan binicisini üzerinden atıverdi. Ormanda, ağaçların arasında gözden yitip gitti. Arkadaşları yanına koştuğunda, devekuşu ortalıkta görünmüyordu. Neyse Service otların üzerine düşmüştü de bir yeri incinmemişti. Şaşkın şaşkın, "Aptal hayvan! Aptal hayvan! Ah, bir elime geçirirsem, yok mu!" diye bağırıyordu.

Doniphan bir kahkaha koyuverdi. "Geçirebileceğini hiç sanmam!"

Webb de, "Anlaşılan, dostun Jack senden daha iyi biniciymiş” diye durumu özetledi.

Service, "Ondan değil, benim nanduyu yeterince evcilleştirecek zamanım olmadı da onun için..." dedi.

Gordon arkadaşını avuttu. "Zaten evcilleşmezdi de. Üzülme Service, nasıl olsa o hayvandan bir şey elde edemeyecektin ve unutma ki romanda da her zaman her olasılığı göze almak söz konusudur, kazanmayı da, yitirmeyi de..."

İşte bu serüven de böyle son buldu ve küçükler devekuşuna binemedikleri için hiç de pişman olmadılar.

Kasım ayının ilk günlerinde hava iyice açtığından, Aile Gölünün batı kıyısına bir keşif kolu yollanmasına karar verildi ve hazırlıklara girişildi. Bu kez Gordon da geziye katılıyordu. Briant ile Garnett mağarada kalacaklardı. Onlar döndükten sonra da, Briant gölün aşağı kesimini incelemeye gidecekti. Böylece 5 Kasım sabahı Gordon, Doniphan, Baxter, Wilcox, Webb, Cross ve Service arkadaşlarına veda edip yola düştüler. Gerçi Moko onlarla gitmiyordu ama, Service nasıl olsa onun yanında yetişmiş sayılırdı, arkadaşlarının karnını doyurmayı üzerine almıştı, kim bilir belki devekuşunu da bulabileceğini umuyordu... Ayrıca katlanabilir lastik botu da yanlarına almışlardı, çünkü haritada, göle dökülen iki akarsu görülüyordu, belki de bu bot işlerine yarardı. Gordon yanına Baudoin'in haritasının bir kopyasını almayı unutmadı. Buna bakılırsa, gölün batı kıyısı on sekiz mil kadar uzunluktaydı. Şu halde üç gün içinde gidip dönebileceklerdi. İki mil sonra henüz hiç ayak basmadıkları yerlere varmışlardı. Burası sık çalılarla kaplı olduğundan yürüyüşleri biraz yavaşladı. Phann bu arada yerde yarım düzine kadar delik bulmuştu. Bunlar bir hayvanın iniydi[1] ama neyin? Boş yere cephane harcamamak için deliklerin önünde ateş yaktılar, içlerinden çıkan bir tür tavşanları baltayla vurdular, üçünü de Phann boğdu. Böylece yemekte bir tavşan kızartmasına kavuşmuş bulunuyorlardı.

Adanın tüm bu kesimi, sık bir ormanla kaplıydı ve içinden, Yoldere geçiyordu. Burada her türden av pek boldu

ve Doniphan kendini tutamayıp orta boy bir yabandomuzu vurdu. Saat beşe kadar ormana dalmadan, hemen kıyıcığından yürüdüler. O zaman on iki metre kadar genişlikteki ikinci akarsu yollarını kesti. Burada mola vermeyi kararlaştırdılar, ne de olsa gün boyu on iki mil yürümüşlerdi, hiç de az sayılmazdı. Bu arada, akarsuya da Mola Deresi adını vermeyi uygun buldular. Büyük bir ateş yakıp geceyi orada geçirdiler.

Ne var ki, dereye ad vermek yetmiyor, onu aşmak da gerekiyordu. Burası derin olduğundan, lastik botu şişirdiler. Ancak her defasında yalnız bir kişi alabiliyordu, bu yüzden tam yedi kez gidip gelmek zorunda kalmış, bu da bir saatten çok sürmüştü. Ama hiç olmazsa yiyecek ve cephaneler ıslanmamıştı ya, gecikmenin önemi yoktu. Phann'a gelince, o, dereyi yüzerek geçivermişti. Zemin burada bataklık değildi, yeniden göl kıyısına doğru yürüyüp saat onda göle vardılar. Oracıkta karınlarını doyurduktan sonra kuzeye yöneldiler. Ancak öğleye doğru, dürbünüyle bakan Doniphan, "İşte adanın öteki kıyısı” diye bağırdı.

Gordon da, "Aman, hiç durmayalım, gece basmadan denizi bulalım” diye arkadaşlarına önayak oldu. Kuzeye kadar önlerinde göz alabildiğine, kurak, uzun kumullarla dalgalanan bir düzlük uzanıyor, yer yer birkaç saz ve kamış kümesi göze çarpıyordu. Artık daha da ileri gitmek hiç gerekmiyordu. Buralarda besbelli işe yarar herhangi bir kaynak bulunamayacaktı; zaten Amerika kıtasının da adanın doğu kesiminde olması gerekiyordu. Yine de, hiç olmazsa çölün ucuna kadar gidildi. Ne bir ağaç ne de ot, ne yosun ya da kurumuş diken bulabildiklerinden, çaresiz ataş

yakmadan, yanlarındaki yiyeceklerle yetinip battaniyelerine sarınarak kumlara uzandılar, geceyi öyle geçirdiler.

Ertesi: sabah Auckland Tepesi'nin hemen hemen kuzey ucuna vardıklarında saat dördü bulmuştu. Burası Fransız Mağarası'nın dolaylarından biraz daha alçak gibi görünüyordu ama yine de yukarıya tırmanmak olanaksızdı, çok dik sayılırdı. Ne var ki, çocuklar nasılsa tepenin eteğinden dolanıp Zelanda Deresi'ne ulaşmak niyetindeydiler. Az ileride, Yol Dere'nin bir kolu olduğunu tahmin ettikleri bir sel suyuna rastladılar ve yürüyerek geçtiler. Geceyi burada geçirmek üzere sağ yakasında konakladılar. Service o gün vurulmuş olan iki kuştan, akşam için sakladığını kızarttı, gerçi yemekler tekdüze oluyor, hep kuş kızartması yeniyordu ama başka çaresi var mıydı?

Bu arada yemek hazırlanırken Gordon eliyle Baxter'i yanına çağırıp otlamakta olan bir hayvan sürüsünü işaret etti. Baxter alçak sesle, "Keçi mi bunlar?" diye sordu.

"Evet, değilse bile benziyor! Yakalamaya çalışalım..."

"Canlı olarak mı yakalayacağız?"

Sayıları yarım düzine kadar olan bu zarif hayvanlar hiç bir şeyden kuşkulanmamışlardı. Ansızın bir ıslık duyuldu. Baxter'in fırlattığı kement, keçilerden birine dolanıverdi, ötekilerse ağaçların arasına dalıp gözden yittiler. Keçi yakalandı Baxter çok sevinmişti. 'Yaşasın!" diye bağırdı. "Yaşasın, bunlar keçi mi, Gordon?"

"Sanmam, bunlar galiba vikunya denilen bir tür lama."

"Peki, bu hayvanların sütü içilir mi?"

"İçilmesi gerek!"

"İyi öyleyse, yaşasın vikunyalar!"

Gordon yanılmıyordu. Gerçekten de vikunya keçiye benzer; ama bacakları daha uzun, tüyleri kısa ve ipek gibi inceciktir, başı da küçük ve boynuzsuzdur. Bu hayvanlar en çok Amerika Pampalarında, hatta Macellan Körfezi'ndeki topraklarda yaşarlar.

Onlar yemek yerken bir ağaca bağladıkları vikunya sakin sakin otluyor, yavruları çevresinde hoplayıp zıplıyordu.

Ama o gece, göldeki gece kadar olaysız geçmedi. Ormanın bu kesimi çakallardan daha yırtıcı hayvanların uğrağıydı. Hem ulumaya, hem havlamaya benzediği için pek kolaylıkla anlaşılan çakal sesinden başka sesler duyuyordu. Herhalde bu vahşi hayvanlar geceleri buraya su içmek için gelmeye alışıktılar. Başkalarını bulunca, korkunç kükremeleriyle hoşnutsuzluklarını ifade ediyorlardı. Acaba bu kadarcıkla kalacaklar mıydı, yoksa saldırıya geçmeye mi hazırlanıyorlardı? Ansızın yirmi adım öteden, karanlıkta kıpırdayan açık renkli benekler belirdi ve o anda bir silah patladı. Doniphan'in patlattığı bu silahın sesine, büsbütün azgın kükreyişler karşılık verdi. Herkes soluğunu tutmuş, parmaklar tetikte, bekliyordu.

Baxter yanan bir çalı parçasını, kor gibi parlayan o gözlerin belirdiği yöne şiddetle savurdu. Hayvanlardan birine, Doniphan'ın kurşunu isabet etmiş olmalı ki, az sonra oradan uzaklaşmış, Tuzak Ormanı'nın derinliklerine dalmışlardı.

Cross, 'Neyse, savuştular” dedi. "Acaba bir daha dönerler mi?"

"Sanmam ama, biz yine de sabah oluncaya dek tetikte bulunalım."

Ertesi sabah yola çıktıkları zaman, hayvanlardan birinin yaralanmış olduğunu, yerdeki kan lekesinden anladılar. Böylelikle gece saldıranların jaguar mı, yoksa kugar mı olduğu anlaşılamadı. Ansızın ağaçların altından, oldukça iri bir hayvan fırladı. Kemendini hazırlamış olan Baxter bir savuruşta hayvanın başından geçirivermiş, onu yakalamıştı. Ama hayvan çok güçlüydü. Gordon, Wilcox ile Service de yardımına koşup ipe yapışmamış olsalardı, Baxter'i sürükler götürürdü. Hemen ardından, Doniphan ile arkadaşları gözüktü.

Doniphan, "Pis hayvan, nasıl da kaçırdım onu!..." "Üzülme, Baxter yakaladı işte, hem de canlı olarak." "Ne önemi var, nasılsa öldürecek değil miydik?" Gordon karşı koydu, "Ne diye öldürelim? Tam elverişli bir koşum hayvanı bulmuşuz madem? Bu bir ganako, Güney Amerika haralarında pek rağbet görürmüş."

Gerçi doğa biliminde ganako develer sınıfından sayılır ama aslında deveye hiç benzemez. Uzun boylu, ince başı, uzun ve sıska bacakları -ki bu, çevik olduğunun belirtisidir-, beyaz benekli postuyla, Amerikan ırkının en güzel atlarından hiç de aşağı kalmaz.

Saat altıya doğru Fransız Mağarası'na vardılar. Spor Alanı'nda oynamakta olan küçük Costar, Gordon' un gelişini

haber verdi. Hemen Briant ile ötekiler, koşup birkaç gündür görmedikleri gezgin arkadaşlarını sevinçle karşıladılar.

14

Gordon'un yokluğunda Fransız Mağarası'nda işler yolunda gitmişti. Briant çocukları çok seviyor, onlara çok iyi davranmayı biliyordu. Şu son günlerde Jacques'i yine sıkıştırmıştı ama, boşuna. Hiçbir yanıt alamamıştı. "Konuşmak istemiyorsun demek, Jacuqes. Oysa yüreğindekileri bana anlatsaydın, ne kadar ferahlardın bir bilesin? Bakıyorum suratın gittikçe asılıyor, gülmeyi unuttun. Hadi bakayım, bak ben senin ağabeyinim. Bu derdinin nedenini öğrenmeye hakkım var, değil mi? Gizlemeye uğraştığın bir kabahatin mi var yoksa? Anlat bana."

Sonunda Jacques içini kemiren vicdan azabına daha fazla karşı koyamıyormuş gibi, dayanamadı. "Ağabey” dedi. "İşlediğim suçu sana anlatsam belki beni bağışlarsın ama ya ötekiler?"

"Ötekiler mi? Ne demek istiyorsun? Ne diyorsun sen, Jacuqes?"

Çocuğun gözlerinden yaşlar fışkırmaya, ama ağabeyinin ısrarına karşın, sadece şu kadarcığını söyledi.

"Daha sonra öğrenirsin... Daha sonra!..."

Bu yanıt, Briant'ı büsbütün meraklandırmıştı. Jacques'ın geçmişinde bu derece ciddi nasıl bir olay bulunabilirdi ki... İşte bunu ne pahasına olursa olsun öğrenmek istiyordu.

Gordon döner dönmez, küçüğün ağzından zorla alabildiği bu sözleri ona açtı ve araya girmesi ricasında bulundu. Ama Gordon sağduyu gösteren bir davranışla, "Yok canım, neye yarar? En iyisi Jacques'ı kendi haline bırakmak bence. İşlediği kabahate gelince, kuşkusuz, pek önemsiz bir şey olmalı, abartıyor. Bekleyelim kendisi açılsın, daha iyi!."' dedi.

9 Kasım günü, yeniden iş başı yapıldı. Zaten görülecek çok iş vardı. Her şeyden önce, Moko kilerin boşalmaya başladığından yakınıyordu. Gerçi sık sık kuş, balık avlanmıyor değildi ama eksikliği duyulan, asıl büyük av hayvanıydı. Bu yüzden kurşun ya da barut harcamaksızın vikunya, yaban domuzu gibi hayvanları avlamak üzere, sağlam tuzaklar hazırlanması gerekiyordu. İşte kasım ayı, yani kuzey yarımküresindeki mayıs ayı, hep bu çalışmalarla geçti. Ganako, vikunya ile iki yavrusu gelir gelmez, mağaraya en yakın ağaçların altına, rahatça gezinebilmeleri için uzun iplerle bağlanmışlardı. Ne var ki, kış gelmeden onları daha elverişli bir barınağa yerleştirmek zorundaydılar. Auckland Tepesi'nin eteğine gölden yana, holün kapısının az ötesine, yüksek tahta perdelerle çevrili bir ahır yapmaya karar verdiler.

Artık, Moko'nun mutfağı hem vikunyaların sütüyle, hem de kümesteki yumurtalarla zenginleşmiş bulunmaktaydı. Ara sıra kendi buluşu olan yeni yeni yemekler yapmaktan da geri kalmıyordu Miço. Kısacası Chairman Adası, halkına hiç olmazsa geçimlerini sağlayacak kadar yiyecek veriyordu. Eksikliği duyulan, taze sebzeydi. Gerçi yüz kutu kadar konserve sebzeleri vardı ama bunu da çok dikkatli harcamak zorundaydılar. Bereket Aile Günü'nün kıyılarında bol bol kereviz yetişiyordu da, taze sebze yerini tutabiliyordu.

Ayrıca göl ve dere bol bol balık sağlıyordu. Hele som balıkları Zelanda Deresi boyunca çıkmaya başlasınlar, o zaman Moko bu balıklardan bol bol tuzlama yapıp kışa da saklayacaktı.

Öte yandan, Gordon'un isteği üzerine Baxter esnek dişbudak dallarıyla yay ve ucuna çivi taktığı kamışlarla da ok yapmaya başladı. Böylece avcılar ara sıra okla da avlanır oldular.

Ancak can sıkıcı bir durum vardı: Bu yörenin tilkileri, Avrupa tilkilerinden de daha kurnazdı. Kümes hayvanlarını hiç rahat bırakmıyorlardı. Bunlara tuzak kurarak baş edilemiyordu. Bu yüzden Gordon çaresiz, avcılara kurşun ve barut vermek zorunda kaldı.

15 Aralık günü, Slugi Körfezi'ne büyük bir gezi düzenlendi. Hava pek güzel olduğundan, Gordon bu geziye herkesin katılmasına karar verdi. Bu gezinin başlıca amacı soğuk mevsimde kıyıya gelen fokları avlamaktı. Gerçekten de uzun kış gecelerinde çok harcandığından, aydınlanma stokları azalmaya, yüz tutmuştu. Fransız kazazedesinin yapmış olduğu mumlardan ancak iki üç düzine kalmıştı. Slugi'nin fıçılarında bulunan ve holdeki fenerlerde kullanılan yağınsa çoğu gitmişti ve bu durum Gordon'un canını sıkıyordu. Gerçi Moko av hayvanlarının, kemirgenlerin, geviş getirenlerin ve kuşların sağladığı içyağının çoğunu depolamaktaydı, ama her gün tüketildiğinden, bu stokun da çabucak eriyeceğine hiç kuşku yoktu. Peki, bunların yerine doğanın hemen hemen hazır olarak sunduğu başka bir maddeyi koymanın yolu bulunamaz mıydı? Evet, eğer avcılar sıcak mevsimde gelip Slugi Körfezi'ne vuran o foklardan, kürklü denizayılarından yeterince vurabilirlerse,

bu hayvanların yağı bütün kışın aydınlanma gereksinmesini rahatça karşılardı.

Bir süredir Service ile Garnett iki ganakoyu koşum hayvanı olarak yetiştirmeyi başarmışlardı. Baxter onlara kalın yelken bezine sarılmış samandan bir eyer yapmıştı. O gün arabaya, cephane, yiyecek ve gereçler, bu arada yarım düzine kadar boş varil yüklendi, dönüşte fok yağıyla doldurmak üzere. Gerçekten de yakalayacakları fokları Fransız Mağarası'na dek taşımanın anlamı yoktu, çevreyi pis kokularıyla berbat ederlerdi. En iyisi oracıkta yağını alıvermek olacaktı...

Gün doğarken yola çıktılar. İlk iki saat olaysız geçti. Asıl güçlük ormanın ağaçları arasına girince başladı. Dole ile Costar yorulmuşlardı, bu yüzden Gordon, Briant'ın isteği üzerine, biraz dinlenmeleri için onları arabaya bindirmeye razı oldu. Saat sekize doğru, ileriden giden Cross ile Webb'in haykırışlarına koştular. Ormanın kıyıcığındaki bataklığın ortasında, yüz adım kadar ötede, koskoca bir hayvan yere yayılmıştı. Doniphan onu hemen tanıdı. Semiz ve yağlı bir suaygırıydı bu, neyse ki avcı, tüfeğini ateşlemeye davrandığı an, bataklığın çevresindeki sık çalılara dalıp gözden yitti de canını kurtarabildi. Zaten bu hayvancağızı vurmakta ne yarar vardı ki!

Dole bu koskocaman hayvandan ürkmüştü.

"Nedir bu kocaman hayvan?" diye sordu.

Gordon karşılık verdi. "Suaygırı, yani bir tür suatı."

Costar da, "Ama ata hiç benzemiyor ki, buna su domuzu dense daha iyi olurdu” diye düşüncesini açıkladı ve bu pek

yerinde sözler küçük topluluğu çok güldürdü. Slugi Körfezi'nin kumsalına çıktıklarında saat onu biraz geçiyordu. Derenin kıyısında, yatın parçalanmasından sonra çadır kurdukları yerde mola verdiler. Yüz kadar fok, oralarda, kayaların arasında oynaşıyor ya da güneşleniyordu. Hatta aralarında, kumda yuvarlananlar bile vardı.

Çabucak yemek yedikten sonra, tam foklar öğle güneşinde ısınmak üzere kumsala yayılırken, büyükler bu hayvanları avlamaya hazırlandılar. Her şeyden önce, fokların deniz yönünden kaçış yolunu tutmak önemliydi. Avı yönetmeyi üstlenen Doniphan, önce derenin ağzına kadar tümseğin ardına gizlenerek inmelerini önerdi. Genç avcılar, birbirlerinden otuzar kırkar adım aralıklarla, çok geçmeden kumsalla deniz arasında bir yarım daire oluşturdular. Sonra Doniphan'ın bir işareti üzerine tüfekler aynı anda patladı ve her atışta bir hayvan vuruldu. Vurulmayanlar, kuyruklarını ve yüzgeçlerini sallayarak dikildiler. Bu kıyım ancak birkaç dakika sürdü. Canını kurtarabilen foklar, son kayaların altında denize dalıp yittiler. Kumsalda yirmi kadar ölü ve yaralı bırakmışlardı. Av çok başarılı geçmiş demekti. Ve avcılar kamp yerine dönüp bir buçuk gün geçirmek üzere ağaçların altına yerleştiler, öğleden sonra oldukça tiksindirici bir iş onları bekliyordu. Ama o derecede de gerekli olduğundan, ister istemez herkes katıldı. Her şeyden önce kayalıklara düşmüş fokların kuma sürüklenmeleri gerekiyordu. Gerçi pek iyi sayılmazlardı ama yine de çok ağırdılar, bu iş hiç de kolay olmadı. Bu arada Moko da iki büyük taş arasına yakılan ateşin üzerine kazanı oturtmuştu. Fokların iki buçuk üç kiloluk parçalara doğranmış etleri, denizin alçaldığı sırada dereden alınan tatlı suyla

doldurulmuş olan kazana atılıyordu. Kazan kaynayınca, suyun yüzeyine yayılan açık renkli yağ alınıp fıçılara doldurulduu.

Çevreye dayanılmaz bir koku saçılıyordu. Herkes burnunu tıkıyordu ama kulaklar tıkanmadığından, bu pis iş kokusunda yapılan şakalara gülmeden edemiyorlardı. O çıtkırıldım 'Lord Doniphan' bile, bu ağır ve tiksindirici işten kaçınmamıştı. Ertesi gün de çalışmalarını sürdürdüler. Böylelikle ertesi akşam Moko birkaç yüz galon yağ toplamış oluyordu.

Ertesi sabah şafak sökerken toplandılar, zaten bir akşam önceden fıçıları, araç gereçleri arabaya yüklemişlerdi. Dönüşte yük daha da ağırlaştığından, ganakolar geldikleri gibi hızlı çekemezlerdi arabayı, üstelik yol da hafifçe yokuştu. Onlar kıyıdan ayrılırken, doğan ve şahin gibi yırtıcı kuş sürüleri, çığlık çığlığa fokların kalıntılarına iniyorlardı, çok geçmeden hepsini yiyip bitireceklerdi.

Auckland Tepesi'nde dalgalanan İngiliz bayrağını son bir kez, selamladıktan ve Büyük Okyanus ufkunu bakışlarıyla son bir kez taradıktan sonra küçük topluluk, Zelanda Deresi'nin sağ kıyısı boyunca yürüyüşe geçti. Ertesi günler her zamanki işlerle uğraşıldı. Artık uzun kış ayları boyunca karanlıkta kalma korkusu yoktu.

Bu arada, Anglosaksonların onca coşkuyla kutladıkları dinsel yortu günü, Noel yaklaşıyordu. 25 ve 26 Aralık günlerini tatil ilan etti, o iki gün çalışamayacaktı.

Sonunda beklenen gün geldi çattı. Baxter ile Wilcox holün kapısını, Slugi'nin renk renk flamalarıyla, bayraklarıyla

süslemiş, içeriye bir bayram havası vermişlerdi. Güzel bir beyaz örtü örtülmüş masanın üzerine tam orta yere, kocaman bir saksı içinde bir Noel ağacı dikilmiş, dalları da İngiliz, Amerikan ve Fransız bayraklarının renkleriyle süslenmişti. Gerçekten de Moko, aşçıbaşı olarak tüm ustalığını ortaya dökmüş bulunuyordu ve gerek kendisine, gerekse yardımcı Service'e söylenilen övgü dolu sözlerden pek duygulandı. Av elleriyle, sebze konserveleriyle tatlısıyla, çayı kahvesi, likörüyle, Chairman Adası'nda bu ilk Noel yemeği gerçekten pek görkemli olmuştu.

Sekiz; gün sonra 1861 yılı başlıyordu ve güney yarım küresinde yılbaşı yaz ortası kutlanmış olmaktaydı. Slugi kazazedelerinin, Yeni Zelanda’dan bin sekiz yüz deniz mili uzaktaki bu adaya çıkışının üzerinden on aya yakın bir zaman geçmiş oluyordu.

Demek oluyor ki, beklemek, beklemek ve Fransız Mağarasını daha rahat yaşanır bir hale getirmek üzere çalışmaktan başka yapacak şey yoktur. Sonra kış yaklaştığından, başka işler olduğu için, bu yaz olmasa bile gelecek yaz, Chairman Adası'nın her yanını gezip keşfedeceklerdi. Herkes var gücüyle çalışmaya koyuldu. Tüm kış dönemine yetecek depolama işini ise Doniphan ile avcı arkadaşları yüklendiler. Bir gün Briant, Gordon'a bu konuyu başka bir açıdan açtı: "Gerçi Fransız’ın haritası şimdiye dek hep doğru çıktı ama, bence yine de doğu kesimini bir incelemekte yarar var. Bizim elimizde güçlü dürbünler bulunuyor. Baudoin'da bunlar yoktu. Belki de uzakları tararsak, bir kara parçası filan görebiliriz? Neden olmasın?"

Gordon, "Hep aynı düşüncede direniyorsun, öyle mi Briant? Buradan ayrılma umudunu yitirmiş değilsin bakıyorum?" dedi.

"Evet, Gordon. Aslında senin de benim gibi düşündüğünü pekâlâ biliyorum. Tüm çabalarımızı en kısa zamanda buradan gitmeye yöneltmemiz doğru olmaz mı sence?"

"Pekâlâ, madem bunca diretiyorsun, bir gezi düzenleyelim bakalım."

"Hepimiz katılacak mıyız?"

"Hayır, bence altı yedi arkadaş..."

"O bile çok, Gordon. O zaman gölü kuzeyden ya da güneyden dolanmak zorunda kalırız. Boşuna yorgunluk olur."

Peki, sen ne öneriyorsun?"

"Fransız Mağarası'nın önünden kayığa binerek karşı kıyıya ulaşmayı. Bunun için de ancak iki üç kişi gidebilir."

"Peki, kayığı kim kullanacak?"

"Moko tekne kullanmayı biliyor ya! Ben de biraz anlıyorum, rüzgâr elverdiğinde yelken açarak, yoksa kürekle, haritaya bakılırsa gölün ancak beş altı mil uzunluğundaki bu kesimini kolayca aşar, yine haritaya göre doğu ormanlarından geçen akarsuyun ağzına dek inebiliriz."

"Peki Briant, öyle olsun, başka kim gelecek sizinle? Üçüncü kim olacak? Doniphan diyemiyorum, pek iyi anlaşamıyorsunuz ikiniz."

"Yok canım, bana göre hava hoş, isterse gelsin. Aslında içinizde kötülük yok o çocuğun, hem gözü pek, hem becerikli. Eğer kıskançlığı olmasa, doğrusu kusursuz bir arkadaştır. Zaten yavaş yavaş o da anlayacak, benim kimsenin önüne ya da üstüne geçmeye çabalamadığımı görecek. Hiç kuşkum yok, onunla ikimiz dünyanın en candan iki dostu olacağız. Ama ben aslında yol arkadaşı olarak bir başkasını düşünmüştüm."

"Kimi?"

"Kardeşim Jacques'ı. Durumu beni gittikçe daha çok kaygılandırıyor. Besbelli söylemek istemediği bir kabahati var onun. İçi içini yiyor. Belki bu gezi sırasında, benimle yalnız kalırsa..."

"Haklısın, Briant. Peki, Jacques'ı da götür ve bugünden tezi yok, hazırlıklara girişin..."

"Uzun sürmez zaten, iki üç günde döneriz sanıyorum."

Miço bir süre için aşçıbaşılığı unutup kayık kaptanlığına getirileceğini öğrenince pek sevindi. Kayık iyice bir elden geçirildi. Küçük yelkeni direğe sarıldı. İçine iki tüfek, üç tabanca yeterli cephane, üç battaniye, sıvı ve katı erzak, yağmura karşı muşambalar, bir çift kürek, bir çift de yedeği, kısa süreceği umulan bu geziye yetecek kadar malzeme kondu.

4 Şubatta, sabah sekize doğru, Briant, Jacques ve Moko arkadaşlarına veda edip kayığa bindiler. Hava çok güzeldi, güneybatıdan hafif bir yel esiyordu. Yelken açıldı ve Moko da geriye, dümen başına geçti. Moko geride, Briant ortadaydı, yelken ipini tutuyordu. Jacques da başa geçmiş, direğin

dibine oturmuştu. Bir saat daha Auckland Tepesi'nin yükseltileri göründü, sonra ufukta alçalıp silindiler. Bu arada gölün karşı yakası henüz seçilemiyordu ama pek uzakta olmaması gerekirdi. Ne yazık ki, her zaman olduğu gibi, güneş yükselip ısıttıkça, rüzgâr da hafifledi ve öğleye doğru tümüyle kesildi.

Moko artık hiç kıpırdamayan yelkeni indirdi, çünkü rüzgâr büsbütün kesilmişti. Küreklere asıldılar. Denizin ortasındaymış gibi, dört bir yanlarında kara görünmüyordu. Jacques tüm dikkatiyle mağaranın karşı yakasına düşen doğuya dikmişti gözlerini, kıyıyı görebilmeyi umuyordu. Saat dörde doğru kıyı göründü, oldukça alçaktı. Demek bunun için Briant, Yalancı Deniz Burnu'ndan baktığında burasını göl olduğunu anlayamamıştı. Ve demek ki Chairman Adası'nda Auckland Tepesi'nden başka yükseklik yoktu. Briant ile Moko hem var güçleriyle kürek çekiyor, hem de ter döküyorlardı, çünkü hava iyice ısınmıştı, gölün yüzeyi ayna gibiydi. Dibindeki yosunlar, balıklar görünüyordu. Akşam altıya doğru kıyıya vardılar. Burası haritada gösterilen dereydi. Bir ad vermeleri gerekecekti, adanın doğusunda bulunduğuna göre, ona Doğu Deresi dediler. Şimdi derenin akışına kapılıp ağzına kadar inebilirlerdi. Ama en iyisi geceyi orada geçirip bu işi ertesi güne bırakmak olacaktı. Böylece derenin ilk kıyısını da gündüz gözüyle görebilirlerdi.

Sabah altıda kalkıp yeniden yola koyuldular. Birkaç dakikada kayığa binip derenin akışına kendilerini kaptırmışlardı. Akıntı oldukça güçlüydü. Küreklere gerek duyulmuyordu. Moko'nun tahminine göre saatte bir mili aşkın bir hızla gidiyorlardı ve dere, pusulaya bakılırsa, doğu-kuzeydoğu yönünde bir doğru çizmekteydi. Yatağı da

Zelanda Deresi'nin yatağından daha derin ve dardı, bu yüzden hızlı akıyordu. Briant'ın tüm korkusu, arada çaylanların, burgaçların olmasıydı. İki yanda sık ormanlar uzanıyordu. Burası, Chairman Adası'nın batı kesiminden bambaşka bir görünümdeydi! Evet, tam Slugi Körfezi'nin hizasında, burada da derin bir körfez açılmıştı Ama geniş kumsal yerine, kıyıdan dimdik kayalar yükseliyordu ve içlerinde en az yirmi mağara olmalıydı herhalde.

Bu kıyının özelliği, granit kayaların bolluğuydu. Bu kayaların darmadağın yığılışı insan elinden çıkma değildi. İçlerine derin derin girintiler, mağaralar oyulmuştu. Küçük topluluk burada yaşasaydı, ne hol, ne ambar sıkıntısı çekerdi. Yarım millik bir mesafe içinde Briant bir düzine kadar mağara saymıştı. Peki acaba? Herhalde önce mağaraya yerleşmiş, sonra bu kıyıya gelmiş olmalıydı. Ve orasının açık denizden esen rüzgârlara karşı daha iyi korunduğunu düşünerek terk etmeye yanaşmamış olmalıydı. Başka açıklaması yoktu bunun. Saat ikiye doğru, güneş alçalmaya başladığından, kayaların tepesine tırmanıp çevreye göz gezdirdiler. Aile Gölü'ne dek, göz alabildiğine ormandı. Tam dönecekleri sırada, Mako, Briant'ı durdurdu, "Bakın, bakın orada ne var acaba?" dedi.

Gerçekten ta uzakta, ufkun biraz yukarısında beyazımtırak bir leke parıldıyordu. Ne yeri, ne biçimi değişiyordu. Belki de bir dağdı ama dağa benzemiyordu. Birkaç saniye sonra güneş batıya doğru alçaldıkça leke de gözden yitti. Ta uzaklarda bir kara parçası mı vardı, yoksa sadece suyun parıltısından doğan bir göz aldanması mı olmuştu? Üçü birden bu ikinci varsayımı benimsediler ama Briant yine de için için umutlanmamış değildi. Akşam

yemeğinden sonra, yola çıkma saatine dek Briant ile Jacques kumsalda bir gezi yaptılar. Moko da derenin sol yakası boyunca çıkıp biraz fıstık kozalağı toplamak istedi. Kıyı yarı karanlığa gömülmüştü. Briant ile kardeşi henüz dönmemişlerdi. Ansızın Moko'nun kulağına bir takım iniltiler geldi, gördükleri karşısında olduğu yerde mıhlanmış gibi kalakaldı

Jacques ağabeyinin önünde diz çökmüş yalvarıyordu. Duyduğu iniltiler buydu demek! Moko usulca geri çekilmek istedi ama geç kalmıştı. Her şeyi işitmiş anlamış bulunuyordu. Jacques'ın işlediği suçu öğrenmişti artık. Briant bağırıyordu.

"Hain! Demek sendin ha?... Bunu yapan sendin ha? Her şey senin yüzünden oldu demek!"

"Bağışla beni, ağabeyciğim, ne olursun, bağışla beni!"

"Aman kimse duymasın bu yaptığını. Onlar seni bağışlamaz. Demek bunun için arkadaşlarına yanaşmıyor, onlardan çekiniyordun!"

Moko tüm bunları duymamış, bilmemiş olmak için çok şey verirdi ama artık iş işten geçmişti. Briant'a karşı da bilmezlikten gelemez, böyle bir sahtecilikten ölesiye utanırdı. Yalnız kaldıklarında, dayanamadı.

"Bay Briant, ben her şeyi duydum, onu bağışlamalısınız..." dedi.

"İyi ama, Moko, ötekiler bağışlar mı bakalım?"

"Bilmesinler daha iyi, merak etmeyin ben kimseye bir şey söylemem."

Briant bundan sonra kardeşiyle hiç konuşmadı, zaten o da ağabeyinin ısrarlarına dayanamayıp suçunu açıkladığından beri büsbütün çökmüş gibiydi. Akşam altıya doğru arkadaşlarının yanına döndüler. Briant ve Jacques çok üzgündüler.

15

Jacuqes ile aralarında geçen sahneden Briant, Gordon'a bile tek söz açmadı; buna karşın gezinin sonucunu arkadaşlarına ayrıntılarıyla anlattı. Görünürde bir kara yoktu ama, o beyazımtırak lekeye de değinmeden geçmedi. Büyük bir olasılıkla, bir sis kıvrımından ibaretti. Yeniden Düşkırıklığı Körfezi'ne gidildiğinde işin aslını öğrenmek herhalde yerinde; olacaktı. Kısacası, kesin olan bir şey varsa, o yönde Chairman Adası'na yakın hiçbir kara parçası bulamayacaklarına göre, dışarıdan imdat gelinceye dek, yaşam kavgasını yiğitçe sürdürmeleri gerekiyordu.

Bir yandan kış hazırlıkları ilerliyordu. Bol bol odun toplamak gerekmekteydi. Bu çalışmalar bir yandan da derslerin ilerlemesine engel olmuyordu. Doniphan yine hep kendini gösterme çabasında olduğundan arkadaşları onu pek tutmuyorlardı. Tabii en yakın üçü, Cross, Webb ve Milcox dışındakiler... Başkanlık seçimi yaklaştığından Doniphan, Gordon'un yerine göz dikmişti, başkanlığın kendi hakkı olduğu kanısındaydı. Ama çoğunluğu sağlayacağı kuşkuluydu.

Şu dünyada her şey ne kadar da önemsiz ayrıntılara bağlıdır! Gerçekte şu çocuk topluluğu, toplumun bir aynası değil miydi ve daha yaşamın başlangıcında çocuklar, "yarının büyükleri" olduklarını kanıtlamıyorlar mıydı?

Briant'a gelince, onun bu gibi şeylerle ilgilendiği yoktu, durmadan çalışıyor, kardeşini de çalıştırıyordu. Sanki ikisinin de yerine getirilmesi gereken özel bir görevi vardı.

Bu arada günler sadece dersle, çalışmakla geçmiyordu. Programda oyuna, eğlenceye de yer ayrılmış, sağlam kafanın sağlam bedende bulunacağı unutulmamıştı. Küçüklü büyüklü herkes spor yapıyor, ağaçlara tırmanıyor, sırıkla uzun atlıyor, gölde yüzüyordu ve yüzme bilmeyenler, koşular düzenliyorlar, birinci gelene ödül veriyorlardı. Bu arada, yere dikilen kazıklara halka geçirenlerin sayı yaptığı bir takım oyununda, Doniphan, Webb, Milcox ve Cross'tan oluşan takım, Briant, Baxter, Gamette ve Service'in takımına Briant' in yaptığı son atışla yenik düşünce, Doniphan mızıkçılık çıkardı. Briant'ın hile yaptığını, halkayı atarken, çizgiden öne geçtiğini öne sürdü. Briant çok kızmıştı.

"Doğru değil bu ama doğru bile olsa, isteyerek hile yapmış değilim ben. Belki de farkında olmayarak öne çıkmışımdır, herhalde böyle bir suçlamaya katlanamam. Zaten işte size kanıtı. Bakın, ayakkabılarımın izi nerede, çizgiyi aşmamışım, gördünüz mü? Ve Doniphan yalan söyledi, işte her şey ortada."

Bunun üzerine Doniphan ağır ağır arkadaşına yaklaştı.

"Ne dedin, ne dedin? Ben yalancı mıyım?"

Webb ve Cross onun arkasında, Service ile Baxter de Briant'ın arkasında yer almış, çıkacak kavgada arkadaşlarını desteklemeye hazırlanıyorlardı. Doniphan ceketini çıkarmıştı. Kollarını da dirseklerine kadar sıvamış, mendilini yumruğuna sarmış, boks yapacak bir durum almıştı.

Yeniden kendini toplayıp soğukkanlılığına kavuşan Briant ise bir arkadaşıyla dövüşüp küçüklere kötü örnek olmaktan, tiksiniyormuş gibi kıpırdamadan, öylece duruyordu.

"Beni aşağılamakla haksızlık ettin, Doniphan. Şimdi de bana meydan okumakla hiç iyi davranmıyorsun, bak söyleyeyim..."

"Doğru ya, zaten alınıp da karşılık vermeyecek kişilere meydan okumak, gerçekten doğru bir davranış değil!"

"Evet, karşılık vermeyi uygun bulmuyorum da ondan."

"Sen aslında korkağın birisin."

"Ben!... Ben mi korkağın biriyim?"

"Evet korkaksın işte..."

Bunun üzerine Briant da kollarını sıvayıp Doniphan'ın üzerine yürüdü. Briant ise bir Fransız olarak bu yumruklaşmayı oldum olası sevmemişti. Bu yüzden her ikisi de eşit boyda, eşit güçte olmalarına karşın, usta bir boksör olan rakibine oranla daha zayıf durumdaydı.

Tam yumruklar işlemeye başlıyordu ki, Dole'un koşarak haber verdiği Gordon, zamanında yetişti ve araya girdi.

"Briant! Doniphan!..." diye bağırdı.

Doniphan, "Ama bana yalancı dedi o!..." diye atıldı.

"Doniphan da bana hile yaptığımı söyledi. Üstelik 'korkak' diyerek bir de hakaret etti."

Bu arada iki rakip biraz gerilemişti. Briant kollarını kavuşturmuş, Doniphan da boksör duruşuyla dikilmişti. Gordon ile ötekilerse çevrelerini sarmıştı. O zaman Gordon

sert bir sesle, "Doniphan, ben Briant'ı iyi tanırım!... Mutlaka kavgayı çıkaran o değildir!... İlk anlaşmazlık senin altından çıkmıştır, hiç kuşkum yok” dedi.

Doniphan da karşılık verdi. "Tabii ya, Gordon, ben de seni iyi tanırım, her zaman Briant'dan yana çıkarsın... Hep bana karşı cephe almaya hazırsındır..."

Gordon, "Evet... Sen hak ettikçe..." karşılığını verdi.

"Öyle olsun, ama kavgayı ister ben çıkarmış olayım, ister Briant, dövüşmeye yanaşmadıkça bir korkak sayılır."

Gordon, "Ya sen, Doniphan” dedi. "Sen de arkadaşlarına kötü örnek olmakla pek mi yiğitlik gösterdiğini sanıyorsun? Evet, içinde bulunduğumuz şu pek ciddi durumda, aramızdan biri durmadan kavga, durmadan ayrılık çıkarmaya bakıyor! Durmadan içimizden en iyisine takılıyor!..."

Doniphan hiç oralı olmadı. "Briant, Gordon'a teşekkür et ve hadi bakalım, kendini kolla!"

Gordon yine araya girdi. "Hayır, olmaz. Ben, başkanınızım, aranızda herhangi bir şiddet gösterisine izin verememem!"

Ötekiler de, yani Webb, Milcox ve Cross'un dışında kalanlar, hep bir ağızdan bağrıştılar.

"Evet!... Evet!... Yaşasın Gordon! Yaşasın Briant!"

Bu hemen hemen oybirliği karşısında boyun eğmekten başka çare yoktu. Briant hole döndü ve akşam, yatma zamanı Doniphan da geldiğinde, bu olaya hiç değinmedi, oralı bile olmadı. Ama Doniphan'ın için için diş biledi̇ği,

Briant'a karşı duyduğu kıskançlığın büsbütün arttığı ve sırası geldiğinde, Gordon'un verdiği bu dersi unutmayacağı anlaşılıyordu. Zaten Gordon'un barıştırma girişimlerine de kulak asmadı, barışmaya yanaşmadı. Gerçekten de bu anlaşmazlık pek yersiz ve can sıkıcıydı. Küçük topluluğun huzurunu bozma tehlikesi yaratıyordu. Doniphan'ın yanı başında ona her fırsatta hak veren, arka çıkan, onun etkisi altında kalmış üç arkadaşı vardı. Gelecekte bir ayrılık yaratmasından korkulurdu. Bununla birlikte bu konu bir daha hiç açılmadan kış hazırlıkları sürdürüldü.

Kuşlar sürüler halinde göçe hazırlanıyorlardı. Acaba hangi bölgelere doğru uçuyorlardı ki? Herhalde, Büyük Okyanusun ya da Amerika kıtasının, iklimi Chairman Adası'nın ikliminden daha yumuşak olan kuzey kesimlerine doğru gidiyor olmalıydılar.

Mayısın 25'inde ilk kar yağmaya başladı, geçen yıla oranla birkaç gün erken gelmişti. Bundan, kışın daha şiddetli geçeceği sonucu çıkartılabilir miydi acaba? Neyse ki Fransız Mağarası'nda sıcağın da, aydınlığın da, yiyeceğin de yokluğu duyulmuyordu. Birkaç haftadır kalın giysiler dağıtılmıştı ve Gordon, özellikle sağlık koşullarına sıkı sıkıya uyulması için büyük titizlik gösteriyordu. Üstelik, toplulukta için için bir kaynaşma göze çarpmaktaydı, çünkü Haziranın 10'unda, Gordon'un bir yıllık başkanlık süresi dolacak, yerine yenisi seçilecekti. Gizli gizli konuşmalar oluyor, hazırlıklar yapılıyordu. Bilindiği gibi Gordon bu işlere karşı ilgisiz durmaktaydı. Seçilsin seçilmesin onun umurunda değildi.

10 Haziran günü geldi çattı. Oylama öğleden sonra yapılacaktı. Herkes oy verdiği kişinin adını bir pusulaya yazacak, kim en çok oy almışsa o başkan olacaktı. Topluluk on dört üyeden oluştuğu için - Moko, zenci olduğu için oy kullanamaz, seçmenlik hakkı isteyemezdi - hangi ad yedi oydan bir fazlasını alırsa o başkan demekti. Oylama saat ikide Gordon'un yönetiminde başladı ve Anglosakson ırkının bu tür olaylarda gösterdiği o ciddilikle yapıldı.

Briant..... sekiz oy.

Doniphan..... üç oy.

Gordon.....bir oy.

Gordon da, Doniphan da oy kullanmak istememişlerdi. Briant ise oyunu Gordon'a vermişti. Bu sonucu aldığında Doniphan düştüğü derin düş kırıklığını ve öfkeyi belli etmeden geçemedi. Oy çokluğunu aldığına pek şaşıran Birant ise önce bu onuru geri çevirecek oldu ama sonra herhalde aklına bir şey geldi ki, kardeşi Jacques'e bir göz attı ve "Peki arkadaşlar, kabul ediyorum!" dedi.

O günden başlayarak Briant bir yıllığına Chairman Adası'nın başkanıydı artık.

16

Mağarada o tekdüze kış yaşantısı yeniden başlamıştı. Soğuklar iyice bastırmadan Briant yerinde bir önlem almayı uygun gördü. Göndere çekilen bayrak ikide bir yırtılıyor, paramparça olup işe yaramıyordu. Baxter, Briant'ın öğütlerine uyarak sazlardan bir tür balon ördü, 17 Haziran günü körfeze son bir gezi kolu gönderilip yırtılmış bayrak indirilerek yerine birkaç millik bir uzaklıktan görülebilecek ve rüzgârlara karşı dirençli olan bu yeni işaret çekildi. Bu arada kayık kıyıya alınıp adamakıllı örtüldü.

Ağustosunun ilk on beş günü ısı sıfırın altında otuz dereceye düşüverdi. Havada en ufak bir esinti bile yoktu, korkunç bir ayazdı. Bu dönemde küçüklerin mağaradan dışarı çıkmaları kesinlikle yasaklandı. Büyüklerse ancak pek gerektiğinde, özellikle ahır ve kümes ocaklarına odun atmak için çıkıyorlardı. Neyse ki soğuklar uzun sürmedi. 6 Ağustostan sonra müthiş bir fırtına patlak verdi. Ama bunun mağaraya pek zararı dokunmadı. Bu arada fırtına bir bakıma çocuklara yardım etmiş sayılırdı, çünkü fırtına sırasında birçok ağaç devrildi ve odun toplayanların işi böylelikle kolaylaşmış oldu. Bu arada vikunya da beş yavru birden doğurmuştu. Service ile Garnett'in işleri artmış oluyordu. İşte bu sırada Briant'ın aklına, küçük arkadaşlarını eğlendirmek üzere yeni bir oyun geldi Baxter bir tahta taban ve bir demir parçasıyla birkaç çift paten yaptı.

25 Ağustosta, saat on bire doğru, Iverson, Dole ve Coster'ı Moko ile Phann'a emanet eden büyükler, göl üzerinde paten kaymaya elverişli bir yer bulmak üzere mağaradan ayrıldılar. Ne var ki, Fransız Mağarası önünde buzlar yığılı olduğundan böyle bir yer bulmak için Tuzak Ormanına doğru üç mil kadar yürümeleri gerekti. Orada tam istedikleri genişlikte bir alan bulup kaymaya başladılar. Briant ile Gordon kaymıyorlardı, oraya da sadece herhangi bir ihtiyatsızlığı önlemek, bir terslik çıkarsa el koymak üzere gelmişler, hatta Briant uzaklaşan olursa çağırmak üzere yatın borazanlarından birini yanına almayı bile unutmamıştı. İçlerinde hiç kuşkusuz en usta patenciler, Doniphan ile Cross bir de hem çok hızlı kayan, hem de kayarken türlü eğriler çizerek oyun yapan Jacques'tı.

Onlar kaymaya başlamadan önce Briant, arkadaşlarını toplayıp, uzaklaşmamalarını sıkı sıkı tembihlemişti. Doniphan, Cross'u da çağırarak, ellerinde tüfekleri, bu iki çocuk kaşla göz arasında Aile Gölü üzerinde uçuşan bir kuş sürüsünün peşine düşerek yarım mil kadar uzaklaşıverdiler.

Onları gören Briant, Gordon'a, "Kuzum, nereye gidiyor bu ikisi?" diye sordu.

"Herhalde av peşine düşmüş olacaklar, ne de olsa avcılık içgüdüsü!"

"Sen ona başkaldırma içgüdüsü desene. Yine Doniphan'ın işidir bu... Oysa uzaklaşmak çok ihtiyatsızca bir davranış. Bak, gözden yittiler bile."

Gerçi henüz güneşin batmasına birkaç saat vardı, dönecek zamanı bulurlardı ama yılın bu mevsiminde hava

her zaman ansızın değişebilirdi. Rüzgârın dinmesiyle birden sis basabilir ya da tam tersine, şiddetlenirse fırtına çıkabilirdi. Ve öyle de oldu, saat ikiye doğru ufuk birdenbire kalın bir sis katmanı altında gözden yitiverdi. Cross ile Doniphan henüz ortalıkta görünmüyorlardı ve gölün üzerine yığılan buhar katmanı batı yönünü tümüyle gözlerden gizliyordu. Briant bağırdı.

"İşte korktuğum başıma geldi. Nasıl bulacaklar yollarını şimdi?"

Gordon hemen atıldı. "Çabuk boruyu çal, boruyu çal bir kez!"

Boru üç kez uzun uzun öttü, sesi ta uzaklarda yankılandı, gitti. Bu arada sis de oldukça kalınlaşmış, yayılmış, kıyıya üç, dört yüz metre kadar yaklaşmıştı. Birkaç saniye hepsi kıyıda toplandı.

Gordon, "Ne yapmalı şimdi?" diye sordu.

"Cross ile Doniphan'ı, siste tümüyle yitmeden önce, bulmak için mümkün olabilecek her şeyi denemeliyiz” diye yanıtladı Briant. "İçimizden biri, onların gittikleri yöne doğru gidip boru çalarak çağırmayı denesin..."

Baxter hemen, "Ben giderim” dedi.

Briant, "Hayır, bu iş bana düşer” derken, kardeşi atıldı.

"Ağabeyciğim, ben gideyim, ayağımda patenlerim var nasıl olsa, onları çabucak buluveririm..."

Bunun üzerine Briant, "Peki, Jacuqes hadi, sen git bir bak. Hem de iyice kulak kabart, belki yerlerini belirtmek için

silah atarlar. Al şu boruyu da, sen de yerini bununla bildirirsin."

Bir saniye sonra Jacuqes da, giderek yoğunlaşan sise karışıp gözden yitmişti. Aradan yarım saat geçti, gidenlerden hiç bir ses seda yoktu. Peki, ya gece basarsa, bu üçünün hali ne olacaktı? Service bağırdı.

"Keşke yanımızda silahımız olsaydı, belki o zaman..."

"İyi akıl ettin. Mağarada var ya! Hadi bakalım, vakit geçirmeden, düşelim yola!" diye Briant ona hak verdi.

En iyi çare de buydu, çünkü her şeyden önce gerek Doniphan ile Cross'a, gerekse Jaques'a, Aile Gölü'nün kıyısını bulmaları için seçecekleri yönü göstermek gerekliydi ki bu da ardarda silah atarak yapılabilirdi. Yarım saat olan üç millik yolu aşıvermişlerdi. Artık barutu, kurşunu harcamamak filan diye bir şey söz konusu edilemezdi. Wilcox ile Baxter iki tüfeği birden ateşlediler. Yine ses yoktu, ne silah sesi, ne de boru sesi. Saat üç buçuğu buldu. Güneş Auckland Tepesi'nin ardında alçaldıkça sis büsbütün koyulaşıyordu. Artık gölün yüzeyi görünmez olmuştu.

Bunun üzerine, Slugi'nin küçük toplarından birini Spor Alanının ortasına çekip kuzeydoğuya yönelttiler, kurusıkı doldurup topu patlattılar. Ortalık inim inim inledi. Böylesine sessiz bir havada patlamanın birkaç mil uzaktan duyulabildiğine hiç kuşku yoktu. Yine kulak kabarttılar... Ses yok!

Bir saat süreyle, küçük topu her on dakikada bir patlattılar. Doniphan, Cross ve Jacques'ın bu ardarda patlamalardan mağaranın yerini saptamamaları olanaksızdı.

Üstelik top sesleri tüm Aile Gölü yüzeyinde de duyuluyor olmalıydı çünkü sis, ses dalgalarının yayılmasını kolaylaştırır, üstelik sis ne denli yoğun olursa, ses de o denli uzaklara gidebilirdi. Sonuçta saat beşe doğru, ta uzaklardan kuzeydoğu yönünden iki üç silah sesi duyuldu. Service, "Onlar işte!" diye bağırdı.

Ve Baxter de hemen topu son bir kez ateşleyerek karşılık verdi.

Birkaç saniye sonra, sisler arasından iki gölge belirdi. Bunlar Doniphan ile Cross'tu. Sevinç çığlıklarıyla karşılandılar.

Briant durmadan, "Ah keşke onun yerine ben gitseydim, ben gitmeliydim. Ne diye onu koyuverdim sanki?" diye dövünüyor, Gordon ile Baxter ise onu yatıştırmaya, biraz umut vermeye boşuna uğraşıyorlardı.

Top birkaç kez daha ateşlendi. Hiç kuşkusuz, Jacques mağaraya yaklaşmış olsaydı, bu top seslerini duyar, boru çalarak karşılık verir, yerini belli ederdi. Ama top sesleri yine karşılıksız kalmıştı. Ve gece karanlığı basmaktaydı. Ve tam ateş yakma hazırlıklarına girişildiği sırada Gordon, "Durun bir dakika!" dedi.

Dürbünü çevirmiş, dikkatle kuzeydoğu yönünü tarıyordu...

"Galiba ta orada, hareket halinde bir nokta görür gibi oldum."

Briant dürbünü arkadaşının elinden kaptı.

"Tanrıya şükürler olsun, işte o! Ta kendisi! İyice görüyorum, Jacques bu!..."

Ve hep bir ağızdan ciğerlerinin var gücüyle bağrışmaya başladılar, sanki seslerini en az bir mil olan uzaklığa duyurabileceklermiş gibi! Ne var ki bu uzaklık gözle görülürcesine azalıyordu. Jacques, ayaklarında patenleri, gölün buz tutmuş kabuğu üzerinde ok hızıyla Fransız mağarasına doğru kaymaktaydı. Birkaç dakikaya kadar yanlarına varmış olacaktı. Baxter şaşkınlığını belli eden bir hareketle, "Aaa, şuna bakın, yalnız değil gibi. Sanki peşinde birileri var!" diye bağırdı. Gerçekten de, dikkatle bakılınca, Jacques'in arkasında, yüz adım kadar gerisinde iki noktanın daha kıpırdadığı görülüyordu. Gordon, "O ne acaba?" diye sordu.

Baxter karşılık verdi. "İnsan mı dersiniz?"

Wilcox da, "Hayır, hayvana benziyor” dedi. Doniphan telaşlandı.

"Yırtıcı hayvanlar olmasın sakın!"

Evet, yanılmıyordu ve hiç duraksamadan tüfeğini kaptığı gibi, Jacques'ı karşılamaya, göle atıldı. Birkaç saniye içinde, çocuğa ulaşmıştı bile ve tüfeğini hayvanların üstüne boşaltınca o iki karaltı gerisin geriye dönüp gözden yittiler.

Şaşılacak şey, bunlar iki ayıydı! Oysa Chairman Adası'nda o güne dek hiç ayıya rastlamamışlardı! Peki, nasıl olmuştu da avcılar şimdiye kadar onca dolandıkları, avlandıkları halde ayıyla karşılaşmamışlardı? Belki de ayılar adada yaşamıyorlardı da, kışın ya donmuş denizin üzerinde yürüyerek, ya da yüzen buz parçalarına binerek buralara

kadar geliyorlardı. Ve eğer böyleyse, Chairman Adasının yakınlarında bir anakara bulunduğu sonucu ortaya çıkmaz mıydı? Düşünülmeye değer bir konuydu bu. Her neyse, Jacques kurtulmuştu ya... Ağabeyi onu sevinçle kucaklayıp bağrına bastı.

Herkes yiğit çocuğun elini sıkıyor, gösterdiği cesaretten dolayı onu kutluyordu.

17

Çocukların Fransız Mağarası'nda geçirdikleri bu ikinci kışın son haftalarında Doniphan ile Briant arasındaki ilişkiler giderek gerginleşmişti. Doniphan'ın, rakibinin seçilmesini; ne denli kıskançlıkla karşıladığını biliyoruz. Ve işte 9 Ekim akşamı Doniphan, üç arkadaşıyla birlikte Fransız Mağarası'ndan ayrılmaya kararlı olduklarını bildirdi. Nedeni sorulduğunda da, "Açık söyleyeyim, keyfimizce yaşamak istiyoruz biz. Briant'dan emir almak hiç işimize gelmiyor" deyi verdi.

Briant'da ne gibi kusur bulduğu sorulduğu zaman da, "Hiç sadece kafamıza uymuyor. Zaten bir Amerikalının buyruğunda bir yıl yaşadık, şimdi de sıra bir Fransız'da. Gelecek yıl Moko başkan seçilirse hiç şaşmam doğrusu... Şaka bir yana, belki de arkadaşlar buna ses çıkarmıyorlar ama bir İngiliz'den başkasının buyruğuna girmek bizim hiç de hoşumuza gitmiyor!" diye karşılık verdi.

Bu konuda her türlü direnmenin boşuna olacağını anlayan Gordon ise, "Umarım bu kararınızdan dolayı pişmanlık duymazsınız!" demekle yetindi.

Doniphan'ın tasarısı şuydu: Birkaç hafta önce, Chairman Adası'nın doğusuna yaptığı inceleme gezisinden dönen Briant, orasının da yerleşmeye elverişli olduğunu söylemişti. Tatlı suyu vardı, av hayvanı boldu, kıyıda çok sayıda mağara

bulunuyordu. Üstelik Fransız Mağarası'na da kuş uçuşu on iki mil uzaklıkta olduğundan, pek sıkışırlarsa gerideki arkadaşlarıyla ilişki kurmak da mümkündü. Doniphan tüm bunlar üzerinde uzun uzun düşündükten sonra üç arkadaşını da birlikte gelmeye razı etmişti. Ancak, Düşkırıklığı Körfezi'ne dere yoluyla değil de Aile Gölü'nün güneyinden dolaşıp bilinmedik yerleri de arayıp tarayarak ormandan inmeyi tasarlıyorlardı. Bunun için yanlarına fazla eşya almadılar. Sadece iki tüfek, dört tabanca, iki küçük balta, yeterince cephane, olta, battaniye, bir cep pusulası, küçük lastik bot ve yiyecek gereksinmelerini de av hayvanları ve balıkla karşılayacaklarına güvendiklerinden ancak bir kaç kutu konserve aldılar. Zaten altı yedi günde döneceklerini hesaplıyorlardı. O zaman Slugi'den kurtulan eşyalardan kendi paylarına düşecek kadarını alıp arabaya yükleyecek, yerleşmek istedikleri yere öyle gideceklerdi. Gordon ya da arkadaşları canlarının istediği zaman onları görmeye gelebilirlerdi. Başlarının üzerinde yerleri olacaktı. Ama bugünkü koşullar altında ortak yaşamı paylaşmaya hiç niyetleri yoktu artık. Ertesi sabah güneş doğarken arkadaşlarına veda ettiler. Gidenler de, kalanlar da pek üzgündü ama belli etmek istemiyorlardı. Doniphan'da inadından dönecek göz yoktu. Moko onları kayıkla Zelanda Deresi'nden geçirip döndü. Doniphan ile arkadaşları yola koyuldular. Cephaneyi hesaplı harcamak üzere yalnız yiyecekleri kadar kuş vuruyorlardı. Gölün güney kesimine doğru ilerlemekteydiler. O gün ancak beş altı mil yol alıp akşam, yukarıda onları bulduğumuz yerde mola verdiler. Böylece, ne pahasına olursa olsun ayrılmaları gereken arkadaşlarından ayrı düşmüşlerdi işte, bir inat yüzünden!

Belki de kendilerini şimdiden yapayalnız, bırakılmış hissediyorlardı. Ama yine de kararlarından dönmediler! Ertesi gün şafak sökerken yine yola koyuldular. Gölün güney ucu sipsivri uzanıyor, sağda kalan kıyıysa kuzeye doğru dikine çıkıyordu. Bunun doğusunda kalan kesim oldukça bataklıktı. Burası genellikle kumullardan oluşan bir bölge gibi göründüğünden, Doniphan buraya Kumul Yöresi adını verdi. Sonra, Doğu Deresi'ne ve deniz kıyısının Briant tarafından görülmüş olan kesimine ulaşmak üzere göl kıyısına değin gezip araştırırlardı daha ileri bir tarihte. Doniphan, haritadaki uzaklıklar doğru tahmin edilmişse, akşama kadar Doğu Deresi'ni bulabileceklerini hesaplıyordu. Gerçi doğrudan doğruya kuzeydoğuya sapıp derenin ağzını belki bulabilirlerdi ve bu yol çok daha kısa olurdu ama bir sakıncası vardı, Kumul Yöresi'nin bilinmedik ve bataklık topraklarından geçmeleri gerekirdi. Belki de karşılarına bir engel çıkar, geri dönmek zorunda kalırlar, onca yolu boşuna tepmiş olurlardı. Oysa göl kıyısından ilerlemekle hem bir engelle karşılaşma olasılığını azaltacaklar, hem de ormanın bilinmedik bu kesimini görmüş olacaklardı. Yol hafifçe yokuş olduğundan ağır yürüyorlardı. Saat on bire doğru bir ormana vardılar. Ertesi sabah, Doğu Deresi'ni hemen geçmeye karar verdiler. Böylece akşamdan önce derenin ancak beş altı mil uzaktaki ağzına varabilirlerdi. Üstelik Moko'nun söylediği, derenin sol kıyısındaki çam fıstıklarından da toplayabilirlerdi.

Lastik botu şişirip suya indirdiler. Doniphan bindi, geriye de bir ip koyuverdi. Karşı kıyıya vardığında öteki arkadaşları hafif botu ipinden tutup çektiler. Böylelikle teker teker suyu aştılar. Sonra botu yine katlayıp yola koyuldular. Gerçi

kayıkla, Briant, Moko ve Jacques'ın yaptıkları gibi yokuş aşağı inebilselerdi, çok daha kolay olurdu ama, lastik bota ancak bir kişi binebiliyordu. O gün pek güçlükle yol alındı. Orman çok sıktı, otlar yüksekti. Son fırtınalardan kırılıp devrilmiş ağaç dalları, bataklıklar, yürüyüşlerini geciktiriyordu. Doniphan yolda giderken Fransız kazazedesinin buralarda Tuzak Ormanında yaptığı gibi iz bırakmadığını düşünüyordu. Oysa haritada Doğu Deresi aslına uygun olarak çizildiğine göre, buralardan da geçtiğine hiç kuşku yoktu. Bundan sonra, yol daha da zorlaştı, yer yer baltayla kendilerine geçit açmak zorunda kaldıkları bile oluyordu. Bu yüzden, ormandan ancak akşam yediye doğru çıkabildiler. Gece bastırdığı için geceyi de orada, açıkta, geçirmeyi kararlaştırdılar. Ertesi akşam, hiç kuşkusuz, dere ağzının yakınlarında daha elverişli bir mağara bulacaklardı. O gün vurdukları kuşları pişirip yedikten sonra yatmaya hazırlandılar. Ne olur ne olmaz diye ateşi sabaha dek söndürmemeye karar vermişlerdi. Sırayla başında nöbet tutacaklardı. İlk nöbeti Doniphan aldı, öteki üçü uyudular. Doniphan da bir süre uykuyla iyice savaştı ama kendini tuttu, uyanık kaldı, ne var ki nöbetini devretme zamanı geldiğinde çok derin uyuduklarından arkadaşlarını uyandırmaya kıyamadı. Doniphan ateşe birkaç kucak çalı çırpı atarak uzandı, gözleri hemen kapanıverdi ve ancak güneş masmavi denizin üzerindeki uçsuz bucaksız ufuk çizgisinden yükselirken uyanabildi.

18

Doniphan, Wilcox, Webb ve Cross'un ilk işi su boyundan derenin ağzına kadar inmek oldu. Oradan ilk gördükleri bu denizi bakışlarıyla, dikkatle taradılar. Adanın öbür kıyısı gibi burada da hiçbir şey görünmüyordu. Doniphan, "Yine de” dedi. "Eğer pek yerinde olarak, sandığımız gibi Chairman Adası Amerika kıtasına yakınsa, Macellan Boğazı'ndan çıkıp Şili ve Peru limanlarına yönelen gemilerin, doğudan geçmeleri gerekir. Bu da, Düş Kırıklığı Körfezi'nde yerleşmemiz için çok sağlam bir nedendir Ve Briant buraya bu adı vermiş ama dilerim, kısa zamanda Düşkırıklığı deyiminin haksızlığını biz kanıtlayabilelim!"

Belki de bunları söylerken Doniphan, Fransız Mağarası'ndaki arkadaşlarından ayrılmasını hoş gördürmek ya da yeni bir bahane bulmak istiyordu. Gerçi bir bakıma haklıydı. Güney Amerika limanlarına giden gemilerin, Chairman Adası'nın bu kesiminden, yani doğusundan geçmeleri akla yakındı. Ufku dürbünüyle taradıktan sonra Doniphan Doğu Deresinin ağzını incelemek istedi. Briant'ın gördüğü gibi burada doğanın rüzgârdan ve dalgadan çok iyi korunmuş doğal bir liman yarattığını gördüler. Slugi adanın bu yöresinde karaya vursaydı, buraya sığınabilir ve tekne belki de yeniden yüzdürülebilirdi. Limanı oluşturan kayaların arkasında, ormanın ilk ağaçları yalnızca Aile Gölü'ne kadar değil, kuzeye doğru, göz alabildiğine uzanıp gitmekteydi.

Kıyıdaki granit kayalarındaysa, Briant'ın söylediği gibi, bol bol girinti vardı, seç seçebildiğim... Çok geçmeden Doğu Deresi'nin ağzına yakın oldukça geniş bir mağara buldular. Bütün arkadaşlarıyla bile buraya rahat rahat sıkabilirlerdi, çünkü mağaranın bol bol ek girintisi vardı, oda ödevi görebilirdi bunlar ve Fransız Mağarasında olduğu gibi, bir holle bir ambara tıkılıp kalmamış olurlardı. O günü kıyının bir iki mil kadarlık bir kesimini gezip araştırmakla geçirdiler. Bu arada birkaç kuş vurdular, dere ağzına ağ gerip yarım düzine kadar tatlısu balığı yakaladılar. Kuzeydoğu yönünde doğal limanı açık denizin dalgalarından koruyan kıyı kayalıklarındaysa bol bol midye buldular.

Anımsayacağınız gibi, Briant buraya geldiğinde dev bir ayıya benzeyen yüksek bir kayaya tırmanmıştı, daha iyi görebilmek için. Kayanın garip biçimi Doniphan'ın da dikkatini çektiğinden bu doğal limana Ayıkayası Limanı adını koydu ve Chairman Adası'nın haritasına yazdı bunu.

Öğleden sonra Wilcox ile kayaya tırmanıp körfeze yukarıdan bir göz attılar ama ufukta ne bir gemi, ne bir kara parçası görebildiler. Wilcox, "Ama buraya yeniden gelirken, biz de Briant'ın yaptığı gibi gölü aşıp Doğu Deresi'nden insek daha iyi olur” dedi. "Hem zaman kazanırız, hem de fazla yorulmayız. Ne dersin Doniphan?"

"Haklısın, Wilcox, Moko getirir bizi!" Wilcox kuşkuluydu. "Tabii, Moko getirmeye razı olursa..."

"Neden olmayacakmış? Briant'dan emir alıyor da benden mi almayacak? Benim ona buyurmaya hakkım yok mu sanki? Üstelik, temelli yanımızda kalacak değil ya... Sadece getirecek bizi, sonra döner."

Cross söze karıştı. "Zaten başka çare yok. Bütün eşyayı karayolundan getirmeye kalkarsak, kim bilir ne kadar sürer. Üstelik arabanın o ormandan geçebileceğini de pek sanmıyorum."

Webb ortaya bir soru attı, "Peki, ya kayığı vermek istemezlerse?"

Doniphan hemen parlayıverdi. "Ne demek? Kim istemezmiş? Briant mı? Güleyim bari. Kayık onun mu? Onun olduğu kadar bizim de. Hadi canım, olmaz öyle şey."

Zaten başka çare yoktu. Wilcox'a, göre bu konuda tartışmak bile yersizdi. Briant hiç kuşkusuz arkadaşlarının oraya yerleşmesi için elinden geleni yapacak, yardım edecekti. Hemen yola çıkmalıydılar. Ne var ki Doniphan, "Hayır, mağaraya dönmeden, körfezin ucundaki burnu dönüp adanın kuzey kesimine de bir göz atalım, derim. Kırk sekiz saatte Ayıkayası'na döneriz. Belki de adanın kuzey kıyısı açıklarında, Fransız kazazedenin göremediği ve bu yüzden haritasında işaretleyemediği bir kara parçası vardır. Bunu öğrenmeden buracığa yerleşivermek aptallık olur bence" dedi.

Bu, çok yerinde bir düşünceydi. Gece sakin geçti. Ertesi sabah erkenden kuzeye doğru kıyı boyunca yürümeye koyuldular. Ansızın önden koşan Wilcox durdu. Eliyle, kumsalda dikine beliren bir karartıyı gösterdi. Bu bir deniz hayvanı, kıyıya vurmuş bir balina filan mıydı acaba? Yoksa, sakın batmış bir kayık olmasındı. Evet, evet, bir kayıktı bu. Sancak yanına devrilmiş bir kayık. Ve bu yanında, denizin kabardığı yerde biten yosunların hemen berisinde, kayıktan bir iki adım uzakta, Wilcox eliyle yerde yatan iki gövdeyi

gösteriyordu. Doniphan, Webb ve Cross birden durmuşlardı. Sonra, hiç düşünmeden kumsala koşup kuma uzanmış iki gövdenin başına geldiler, belki de cesetti bunlar... İşte o zaman çok büyük bir korkuya kapılıp, bu vücutlarda belki de bir yaşam kıvılcımı kalmıştır, belki de hemen yardım etmek gerekebilir diye bile düşünmeksizin, telaşla gerisin geriye koşup ağaçların altına sığınarak gizlendiler.

Gece iyice bastırmıştı. Ortalık kapkaranlıktı. Bu karanlıkta fırtına alanı boş bulmuş, alabildiğine homurdanıyor, gürlüyor, rüzgârın sesi dalgaların uğultusuna karışıyordu.

Ama ne müthiş kasırgaydı! Her yanda ağaçlar çatırdıyordu ve ağaçların altında durmak bile tehlikeliydi ama kumsalda hiç barınamazlardı ki... Rüzgârın savurduğu kum tanecikleri, kurşun yağmuru gibi vuruyordu insanın yüzüne. Bütün gece dört arkadaş oracıkta, gözlerini kırpmadan öyle beklediler. Çok üşüdüler çünkü ateş yakamıyorlardı, rüzgâr hemen alevleri dağıtır, ormanı tutuşturabilirdi. Sonra çok da heyecanlanmışlardı, gözlerine uyku giremezdi. Bu kayık nereden geliyordu acaba?... Bu kazazedeler kimdi, hangi ulustandı?... Madem adaya bir kayık yanaşmıştı, o halde yakınlarda bir kara var demekti. Ya da kasırganın bu dolaylarda batırdığı bir gemiden kurtulmuş bir sandal olamaz mıydı? Sonunda, soğukkanlılıklarını toplayıp yapılması gerekeni kararlaştırabil-diler. Ertesi gün, güneş doğar doğmaz, kumsala koşup derin bir çukur kazacak, bir dua okuduktan sonra o iki cesedi gömeceklerdi.

O gece bitmek bilmedi sanki! Güneş, doğmayı unutmuş gibi geliyordu onlara.

Üstelik kibrit çakıp saate de bakamıyorlardı. Sonunda, doğu yönünden ufuk ağarmaya başladı. Kasırga dinmemişti ve bulutlar denizin üzerinde giderek alçaldığından, Ayıkayası'na dönerken önce, üzerlerine düşen görevi yerine getirmek, kazazedeleri gömmek zorundaydılar. Bu yüzden, rüzgâra karşı güçlükle ilerleyerek, kumsal üzerinde sürünmeye başladılar. Sık sık, devrilmemek için birbirlerine tutunmak zorunda kalıyorlardı. Sandal hafif bir kum tümseğinin yanı başına vurmuştu. Yükselen gelgit dalgaları üstünü örtmüş olmalıydı. O iki cesetse yerinde yoktu... Doniphan ile Wilcox yirmi adım kadar ilerlediler... Bir şey bulamadılar, zaten iz kalmış bile olsaydı, dalgalar geri çekilirken bunları silmiş götürmüştü. Wilcox bağırdı. "Demek o zavallılar ölmemişler ki kalkıp gitmişler!"

"Peki ama nereye?"

Doniphan azgın dalgaları işaret ederek, "Nereye mi? Yükselen gelgit dalgalarının onları sürüklediği yerlere, oraya..." diye açıklamaya çalıştı.

Sonra kayalıkların dibine kadar sürünüp, dürbünüyle denizi taradıysa da bir şey göremedi, demek kazazedelerin cesetleri açığa sürüklenmiş gitmişti. Arkadaşlarının yanına döndü, kayığın içine baktılar, orada da bir şey bulamadılar. Bu, dokuz metre kadar uzunlukta, bir şilep filikasıydı. Sancak bordası delinmişti. Dibinden kırılmış bir direk, birkaç yelken parçası, halat uçları, işte donanımından geriye kalan yalnızca bunlardı. Malzeme, silah, araç gereç olarak bir şey bulamadılar. Arkada filikanın bağlı bulunduğu geminin ve limanını adı yazılıydı:

Severn - San Francisco

San Francisco! Yani California kıyısındaki liman! Demek gemi Amerikan gemisiydi. Kıyıysa, bu kesiminde, ufka değin bomboştu...

19

Doniphan ile arkadaşlarının mağaradan nasıl ayrıldıklarını biliyoruz. Onlar gideli beri geride kalanlar üzgündüler.

Briant başını sallıyordu. Gordon, "Kış basmadan!" demişti. Yoksa Chairman Adası'nda üçüncü bir kış geçirmek zorunda mı kalacaklardı? Auckland tepesine çekilen işaret balonunu hiç gören olmayacak mıydı? Gerçi bu balon, ada güzeyinden ancak altmış metre kadar yüksekte bulunuyordu ve oldukça kısıtlı bir çevreden görülme olasılığı vardı. Bunun için Baxter ile boşuna, denize dayanacak bir tekne yapmanın çarelerini araştırdıktan sonra Briant bu kez daha yükseklere çıkacak bir işaret verebilmenin çarelerini aramaya koyulmuştu. Belki de bu iş için bir uçurtma yapabilirlerdi. Baxter'e, "Bezimiz de var, halatımız da, uçurtmamızı yeterince büyük yapabilirsek, iyice yükseklere, örneğin üç yüz metreye koyuveririz" diye önerdi.

"Tabii rüzgâr olması koşuluyla. Ama rüzgârsız gün zaten pek az. Evet, bir kez denemeye değer."

Briant, "Üstelik, kuyruğuna ya da iskeletine bir de fener bağla-sak uçurtmamız gece bile görülebilir!" dedi.

Kısacası, Briant'ın bu tasarısı uygulanabilir nitelikteydi. Gerçekleştirilmesine gelince, Yeni Zelanda çayırlarında çok uçurtma uçurmuş olan bu çocuklar için işten bile değildi. Bu

yüzden tasarı açıklandığında, büyük bir sevinçle karşılandı. Özellikle küçükler işi oyun olarak alıyor ve o zamana dek görülmedik büyüklükte bir uçurtma yapılacağını düşündükçe sevinçten yerlerinde duramıyorlardı. Biri, "Upuzun bir kuyruk da takarız!" diyordu.

"Üstüne de bir surat çizeriz, bize ta yukarıdan gülsün!"

Aslında, bu çocukların oyun gözüyle baktıkları tasarı çok ciddi nitelikteydi ve pek işe yarayabilir, olumlu sonuçlar getirebilirdi. Böylece Baxter ile Briant, Doniphan ile arkadaşlarının ayrıldığı günün hemen ertesinde kolları sıvayıp işe koyuldular. Service de şaka ediyordu.

"Uçurtmayı ilk Doniphan'lar görürlerse çok şaşarlar herhalde! Ah, benim Robinson'larımın böyle bir şeyi akıl edememiş olmaları ne yazık!'

Garnett sordu, "Uçurtma adanın her yanından görülebilecek mi?"

Briant karşılık verdi. "Yalnız bizim adadan değil, ta uzaklardan bile görülebilecek."

Dole bağırdı, "Auckland'dan da görecekler mi?"

Briant, "Ah, ne yazık ki hayır. Ama belki Doniphan ile ötekiler uçurtmayı görünce dönmeye karar verirler” diye yanıtladı. "Görüldüğü gibi, bu iyi yürekli çocuk yine de ayrılan arkadaşlarının düşünüyor ve onların dönmesini diliyordu. O gün ve ertesi günler hep uçurtmayla uğraşıldı.

11 Ekim sabahı uçurtmanın son hazırlıkları yapıldı. Hava elverişliydi. Saat bir buçukta Spor Alanı'na çıktılar. Tam uçurtmayı koyuvermek için Briant'ın işaretini bekliyorlardı

ki, Phann ormandan yana bakarak garip garip havlamaya başladı. Acaba ağaçların altında bir hayvan kokusu filan mı almıştı? Ama o zaman böyle havlamazdı. Silahlarını alıp ormana daldılar. Phann önden gidiyordu, gözden yitmiş, sesi de duyulmaz olmuştu. Briant ile yanında bulunan Service, Jacques ve Gordon ancak elli adım atmışlardı ki, köpeği bir ağacın dibinde yatan bir insanın başucunda dikilmiş gördüler.

Üstü başı, kalın etekliği, kalın bluzu, siyah yün atkısı iyi durumda, oldukça temiz görünüşlü bir kadın oracığa ölü gibi uzanmış yatıyordu.

Chairman Adası'na geldiklerinden beri ilk kez değişik insan yüzü gören çocukların ne denli heyecanlandığı kolaylıkla anlaşılabilir! Gordon bağırdı. "Yaşıyor, yaşıyor, soluk alıyor. Herhalde açlıktan, susuzluktan..."

Jacques hemen Fransız Mağarası'na koşup biraz bisküvi ve konyak getirdi. Briant kadının sımsıkı kapanmış dudaklarını zorla aralayıp kendini toparlaması için birkaç yudum konyak içirdi. Kadın kıpırdadı, gözlerini açtı, çevresinde toplanmış çocukları görünce bakışları canlanır gibi oldu, sonra Jacques'ın uzattığı bisküviyi alıp telaşla ağzına götürdü. Besbelli, zavallıcık yorgunluktan çok açlıktan bitkin düşmüştü.

Peki ama, kimdi bu kadın? Onunla konuşup anlaşabilecekler, dilini anlayacaklar mıydı? Neyse ki, çocukları fazla merakta bırakmaksızın doğrulmuş, İngilizce konuşmuştu.

"Sağ olun... çocuklar... sağ olun!" Yarım saat sonra, kadını hole getirmişlerdi bile, ellerinden geldiğince rahat ettirmeye çalışıyorlardı. O da biraz kendini toparlar gibi olur olmaz başından geçenleri anlattı.

Amerikalıymış adı Catherine Ready, daha doğrusu, kısaca Kate’miş. Yirmi yıldır New Yorklu Penfield ailesinin yanında çalışırmış. Bir ay önce Bay ve Bayan Penfield, Şili' deki akrabalarını ziyaret etmek üzere, San Francisco'ya gelip oradan Severn şilebine binmişler. Ertesi gün şiddetli bir fırtına patlak vermiş ve tekne, bu adaya sürüklenmiş, kısmen parçalanmış. Walston ile arkadaşları, açlıktan, yorgunluktan bitkin, ölü gibiymişler. İçlerinden beş tanesini deniz sürükleyip götürmüş, sonra ikisini yeniden kıyıya, kumsala vurmuş. Kate ise filikanın öteki yanına düşüp kalmışmış. Bu iki adam da Kate de bir süre öylece baygın yatmışlar. Gerçi Walston, Brant ve Rock, sapasağlam çıkıp gelmesin, üstelik orada kıpırtısız, baygın yatan arkadaşları Forbes ile Pike'i da ayıltmasınlar mı? Evans reis ise yüz adım kadar ötede, Cope ile Rock'un gözetiminde onları beklemekteymiş. Kate onların konuştuklarını açık seçik duyabiliyormuş. Rock soruyormuş.

"Neredeyiz acaba?"

Walston da, "Bilmem ama ne önemi var? Burada durmayalım doğuya doğru gidelim, elbet gün doğunca bir çaresini buluruz” demekteymiş. Ve böyle diyerek şalupanın sağlam sandığından beş tüfekle bir çok fişeklik çıkarmış. Sonra sözlerini sürdürmüş.

"Evans da ister istemez bizimle gelecek. Yoksa işini bitiriveririz."

"Peki ya Kate? O ne oldu?"

"Gözümle gördüm, denizin dibini boyladı. İyi de oldu. Çünkü bizim hakkımızda pek çok biliyordu o kadın."

"Yok canım, ne önemi vardı, nasıl olsa onun da işin" bitirecektik."

Kate bunları duyunca, kaçmaya karar vermiş. Biraz sonra, Walston ile arkadaşları, şalupada ne var ne yoksa, yani iki üç kilo tuzlanmış et, biraz tütün ve biraz da içkiyi yüklenip çekmiş gitmişler. Onlar iyice uzaklaştığında Kate de kalkmış, oralara kadar gelebilmiş. Kate'in anlattıklarını dinlerken, çocuklar bunu düşünüp korkuya kapılıyorlardı. Briant'ın ise aklında tek bir şey vardı: Bu tehlikelerden Doniphan ile üç arkadaşı tümüyle habersizdiler şimdi.

Briant, "Ben hemen bu akşam yola çıkıyorum” diye atıldı.

"Sen mi, Briant?"

"Evet Gordon, ben. Moko ile kayığa bineriz. Birkaç saat içinde gölü aşıp Doğu Deresi'nden iniveririz. Karanlıkta yola çıkarsak görünmeyiz de."

Jacques hemen atıldı. "Ben de geliyor muyum, ağabey?"

"Hayır, dönüşte hep birden kayığa binmemiz gerek çünkü, zaten altı kişiyi bile zor alır." Gerçekten yapılacak en doğru şey buydu, yalnızca giden dört kişinin değil, tüm koloninin çıkarı bunu gerektiriyordu. Çünkü herhangi bir saldırı anında, dört güçlü çocuğun katkısı büyük önem taşıyacaktı. Saat sekizde yol hazırlıkları tamamlanmıştı, hiçbir tehlikeden yılmayan Moko bu yolculuğa Briant ile çıkacağı için sanki seviniyor gibiydi. İkisi de birer bıçak ve

birer tabanca alıp kayığa bindiler. Gece çok karanlıktı. Pusulaya bakarak yönlerini bulacaklardı, tek korktukları bir kamp ateşi görmekti, çünkü bu, Walston ile arkadaşlarının varlığına işaret olacaktı. Doniphan'ın şu sırada deniz kıyısında bulunması gerekiyordu hesapça. İki saat içinde altı mil yol alıverdiler. Rüzgâr elverişliydi, yarım mil kadar da göl kıyısında ilerleyince dere ağzını buldular. Rüzgâr dindiğinden küreklere sarıldılar. Ormanda çıt yoktu, ateş filan da görünmüyordu. Ancak, saat on buçuğa doğru, Briant'ın gözüne karanlıkta, yarı sönmüş bir kamp ateşi ilişti. Kim yakmıştı bunu? Sağ kıyıda, yüz adım kadar ötedeydi. Dereyi inmeden önce bu ateşi kimin yaktığını öğrenmek gerekiyordu. Briant, "Beni burada indir, Moko?" dedi.

Kayık yanaştı, Briant karaya çıktı, Moko'ya orada beklemesini söyledi. Bıçağı elinde, gürültü çıkarmamak için ancak son çare olarak başvurmayı tasarladığı tabancası belindeydi. Ağaçların altına doğru ilerlerken, ansızın olduğu yerde kalakaldı.

"İmdat!... İmdat!..."

Briant, Doniphan'ın sesini tanımıştı. Koskocaman hayvan, Doniphan'a saldırıp onu altına alıverdi. Arkadaşları dere kıyısındaki kamp yerinde kalmışlardı. Doniphan jaguarın altında debeleniyor, kendini kurtarmaya çabalıyordu. Wilcox çığlıkları duymuş, koşmuştu, tüfeğini omuzladı, nişan aldı. Briant tam zamanında yetişti. "Yapma... Yapma..." diye bağırarak koştu, bir sıçrayışta jaguarın üzerine atladı, hayvan ona doğru dönünce de bıçağını indiriverdi. O anda Doniphan da yerden fırlamıştı, Webb ile Cross yardıma koştuklarında jaguar ölmüştü bile. Ne var ki, Briant da büyük

tehlike atlatmıştı. Omzu bir pençe darbesiyle yırtılmış, kanıyordu. Wilcox bağırdı.

"Nasıl geldin buraya?"

"Sonra, sonra anlatırım, şimdi çabuk olun, hemen gidelim."

Doniphan, "Hayır Briant, önce sana teşekkür borçluyum, canımı sen kurtardın..."

"Benim yerimde sen olsaydın aynı şeyi yapmaz mıydın? Sözünü etmeye değmez, çabuk olalım..."

Gerçi Briant'ın yarası ağır değildi ama yine de hemen sarmak gerekiyordu ve Wilcox bir mendille yarayı sımsıkı bağlarken Birant arkadaşlarına durumu kısaca anlattı. Demek böyle, Doniphan'ın ceset sandığı gövdeler canlıymış, üstelik de haydutlara aitmiş ha! Adada geziniyorlarmış şimdi, bu kana susamış serseriler! Demek artık Chairman Adası'nda güvenlik diye bir şey kalmamıştı. İşte bunun için Briant, Wilcox'un ateş etmesini önlemiş, silah sesinin Waltson'u uyarmasından çekinmişti. Doniphan tüm kibrini bir yana bırakıp dayanamadı.

"Ah, Briant, sen benden çok üstünsün!" deyiverdi.

"Hayır, Doniphan, hayır, arkadaşım, artık seni bırakmam, bizimle birlikte dönmelisiniz."

"Evet Briant, dönmeliyiz ve bundan sonra bana güvenebilirsin. Artık senin sözünü ilk dinleyen hep ben olacağım. Yarın, şafak sökerken yola çıkarız."

"Hayır, hemen şimdi gidiyoruz, kalkın."

"Peki, ama nasıl?"

"Moko orada, kayıkta bizi bekliyor. Doğu Deresinde sizi bulmaya iniyorduk, kamp ışığınızı görünce bakmaya gelmiştim."

Doniphan atıldı. "Beni kurtarmak için tam zamanında yetiştin!"

"Hem de sizleri alıp götürmek için."

Sonra altısı birden kayığa doluşarak kazasız belâsız mağaraya döndüler.

Evet, hep birlikteydiler, üstelik, koloniye yeni bir üye katılmıştı: Kate. Ve şimdiden sonra Fransız Mağarası'ndaki anlaşmayı, uyuşumu kimse bozamayacaktı. Evet, bu iki üç günlük ayrılık çok yararlı olmuş, gidenler yanılgılarını açığa vurmasalar da iyice anlamışlardı. Briant'ın gösterdiği özverimden sonra da Doniphan ona karşı en iyi duyguları beslemeye başlamıştı. Bundan da hiçbir zaman vazgeçmeyecekti, arkadaşının yaptığı iyiliği asla unutmayacaktı.

Öte yandan Fransız Mağarası büyük bir tehlikeyle karşı karşıyaydı. Güçlü, silahlı yedi haydudun her an saldırısına uğrayabilirdi. Mağaradan hiç uzaklaşmıyorlardı, ancak bir gün Baxter ile Doniphan gidip Auckland tepesindeki bayrak direğini indirmişlerdi, o kadar. Ayrıca, tepeden dürbünle adayı taramışlar, Walston ile arkadaşlarının bu yanlarda kamp kurduğunu belirtecek bir duman izi görememişlerdi. Slugi Körfezi de her zamanki gibi ıssızdı. Şimdilik avcılar ava çıkamıyorlardı ama neyse ki, Fransız Mağarası'nın dolaylarında gerilmiş olan tuzak ağlarına bol bol kuş

yakalanıyordu. Zaten kümesteki hayvanlar da o denli çoğalmışlardı ki, Service ile Garnett çaresiz birçoğunu kesmeye razı oluyorlardı. Bol bol çay yaprağı ve şeker olarak kullandıkları o özsudan toplamışlardı. Kate, çocuklarla birlikte yakındaki ormanda gezinirken lifli odunu pek ısı vermeyeceğinden, kesilmemiş, on beş yirmi metre yükseklikte ağaçlar görünce, bağırdı:

"Aaa, inek ağaçları bunlar!" diye. O sırada yanında bulunan Dole ile Coster kahkahayı bastılar.

"Ne o? Bu ağacı inekler mi yer yoksa?"

"Hayır, kuzucuklarım, bu ağaç öyle güzel bir süt verir ki, sizin vikunyaların sütü bunun yanında hiç kalır da ondan!"

Mağaraya döndükleri zaman bu buluşunu Gordon'a söyledi. Bu kez Gordon ve Service ile gittiler. Gordon ağacı iyice inceledi. Kuzey Amerika ormanlarında çok görülen bir türdü bu, adına, "galoktendom" deniyordu. Ağacın kabuğu çizildiğinde, tıpkı inek sütünün besleyici niteliklerini taşıyan bir özsu akardı. Ayrıca bu süt pıhtılaşınca çok nefis bir peynire dönüşür, balmumunu andıran ve çok iyi cins mum yapılabilen bir tür de sakızı olurdu.

Service, "Yok canım, bu bir inek ağacı değil, inek-ağaç, onu hemen sağmalıyız” diyerek kovayı uzattı. Kabuğu bıçakla çizdiler. İştah açıcı görünümde beyazımtırak bir sıvı olan özsuyunu topladılar. Hatta inek sütünden bile daha besleyici, daha lezzetliydi, kova Fransız Mağarası'nda hemen boşalıverdi.

Niçin, ah niçin şu haydutlar bu adadaki sakin yaşamı bozuvermişlerdi sanki? Bununla birlikte, kasımın ilk

günlerine dek Walt-son ile arkadaşlarına Fransız Mağarası'nın dolaylarında hiç rastlanmadı. Belki de adadan ayrılmışlardı bile. Ama Doniphan filikanın pek kötü durumda, direğinin kırık, yelkenlerinin lime lime olduğunu gözleriyle görmemiş miydi? Üstelik bordası da delikti. Gerçi ada, bir takımadanın ya da anakaranın yakınındaysa, iyi kötü onarılıp bu bir bakıma kısa sayılabilecek yolculuğa çıkılabilirdi. Bunu Evans reis de biliyor olmalıydı ve belki de öyle yapmışlardı. Ama iyice emin olmadan çocuklar eski ve olağan yaşamlarına dönemezlerdi ki! Birkaç kez Briant doğu yönüne doğru bir inceleme gezisine çıkmayı düşünmedi değil, ama bu pek tehlikeli olabilir, Walston'un eline düşebilirdi. O zaman da haydutlar, karşılarında korkulacak bir düşman olmadığını anlar, mağaraya yükleniverirlerdi. Yok, yok, en iyisi onlara görünmemek, adadaki varlıklarını hiç sezdirmemekti. O zaman Kate akla yakın bir öneride bulundu. Bir akşam, "Bay Briant” dedi. "İzninizle ben yarın buradan ayrılayım, sandalın vurduğu yere gidip bir bakayım, orada mı, değil mi? Değilse haydutlar adadan çekip gitmişler demektir, o zaman korkulacak bir şey kalmaz."

İyi ama, Kate bu işi biz de yapabiliriz pekâlâ."

"Hayır, Bay Briant, aynı şey değil. Sizin için tehlikeli olan bir şey benim için tehlikeli olmayabilir. Ellerine düşsem bile nasıl olsa kurtulmanın bir yolunu bulurum; geçen defa nasıl kurtuldum, değil mi ya? Üstelik şimdi Fransız Mağarası'nın da yolunu biliyorum. Hele Evans'ı da birlikte getirebilirsem, düşünün hele, bu yiğit lostromo bizlere ne denli yararlı olabilir?"

"Ama Evans fırsatını bulsaydı çoktan kaçmış olurdu, değil mi? Nasıl olsa, Walston ile arkadaşlarının şolupayı yönetmek için ona ihtiyaçları kalmadığı an işini bitireceklerini biliyor. Kaçamadıysa, sürekli göz hapsinde demektir. Ya da kaçma girişimini canıyla ödemiştir. Bu yüzden, aynı şeyin sizin de başınıza gelmesinden çekiniriz, Kate. Önerinize evet diyemeyeceğiz."

Yine de bu koşullar altında, tutuklu gibi sürekli kuşku içinde yaşamak doğrusu pek güç oluyordu. Ne pahasına olursa olsun, Walston'un bulunduğu yeri - eğer hâlâ adadaysa - saptamak iyi olacaktı. Bunun için de belirli bir yüksekliğe çıkıp çevreyi kolaçan etmek belki de yeterliydi. Ama nereye çıkmalıydı? Adanın tek yüksek yeri, ancak yetmiş metre kadar bir yüksekliği olan yalıyardı ve oradan da bir şey görünmüyordu. Ta Düşkırıklığı Körfezini görmek için daha da yukarılara çıkmak gerekirdi. İşte o zaman Briant'ın aklına belki de çılgınca bir şey geldi. Uçurtmayla yükselip bakamazlar mıydı? Neden olmasındı? Briant, bir İngiliz gazetesinde, geçen yüzyılın sonlarına doğru bir kadının özel olarak bu iş için yapılmış bir uçurtmaya asılarak havalara yükselme yiğitliğini gösterdiğini okumuştu. Eh, bir kadının yaptığını, bir delikanlı niye yapmasındı? Ve tasarımı öyle bir saplantı haline gelmişti ki, kendi de buna yürekten inanır oldu. Geriye bir iş kalıyordu, bu tasarısını arkadaşlarına onaylatmak. Ve 4 Kasım akşamı, düşüncesini onlara açtı. Uçurtmadan yararlanıp yükselerek çevreye bir göz atmak istiyordu. Bu iş gece yapılacak olursa, Waltson ile arkadaşlarına görünmeden onların yaktığı herhangi bir ateşi kolayca görmek mümkün olabilecekti. Arkadaşları onun bu tasarımını çok ciddi karşıladılar. Oysa Briant gülüp

geçeceklerinden korkuyordu. Yalnızca Gordon çekingen davrandı. Ötekilerse, şimdiye dek nice tehlikeleri göze almışlardı, bu tehlike de onlara vız gelirdi. "Briant, sence kaç metreye kadar yükselmek yeterli olur?" diye sordu.

"Bana kalırsa, yüz seksen iki yüz metreye çıkılırsa, adanın herhangi bir yerinde yakılmış bir ateşin görülebilmesi gerekir."

Service, "Hemen işe koyulalım öyleyse” dedi.

20

25 Kasım günü sabahtan işe koyuldular. Uçurtmayı büyütmeden önce, ne kadar yük kaldırabileceğini anlamak gerekiyordu. Buna göre el yordamıyla, en az altmış kilo kaldırabilecek kadar genişleteceklerdi uçurtmayı. Ve bu ilk denemeyi yapmak için geceyi beklemek şart değildi. Gölün doğu kıpısından görülmeyecek kadar yükselmekle de deneyebilirlerdi. Deneme başarıyla sonuçlandı. Uçurtma ortalama rüzgâr altında on kiloluk bir torbayı kaldırabiliyordu. Sonra uçurtmayı yere indirip Spor Alanına yaydılar. İlk iş olarak iskeletini iplerle sıkıca bağlayıp pekiştirdiler, sonra genişlettiler, Kate eklenen bez parçalarını becerikli elleriyle ustaca dikti, Briant ile Baxter makine bilgisinden yana daha "usta" olsalardı, aracı yaparken başlıca göz önünde tutulması gereken temel öğelerin ağırlık, yüzey, ağırlık merkezi, rüzgârın basınç merkezi ve bir de ipin bağlandığı yer olduğunu göz önünde bulundurur, hesaplarını ona göre yapar ve buna göre, uçurtmanın yükselme gücünü ve kaç metreye kadar çıkabileceğini bulurlardı. Bunun gibi, ipin de, gözlemcinin güvendiği için en önemli koşul olan, gerilime dayanabilmesi için ne kadar kalınlıkta olması gerektiğini anlayabilirlerdi. Neyse ki yattan alınan ipler bu iş için bol bol yeterli olacaktı. Zaten dengesi iyi kurulmuşsa, uçurtma ipe pek yüklenmezdi. Şimdi bir insan taşıyacağına göre, kuyruğa da gerek kalmamıştı ve bu, Costar ile Dole'ü oldukça üzdü. Uçurtmanın ipi de adamakıllı

uzun tutulmuştu, iki yüz elli metreye kadar yükselebilecekti. Son olarak herhangi bir ip kopması ya da iskeletin kırılması gibi bir terslik çıkar da uçurtma düşerse, tehlikeyi olabildiğince önlemek üzere gölün üzerinde yükseltilmesi kararlaştırıldı. 5 Kasım sabahı başlayıp 7 Kasım günü öğleden sonra bitirildi. Denemesini akşama yapacaklardı.

Şu son günlerde durumda hiçbir değişme olmamıştı. İçlerinde birkaçı, sık sık gidip yalıyarın tepesinde saatlerce gözlem yapmış, kimse de bir şey görememişti. Auckland Tepesi yakınlarında hiçbir silah sesi filan da duyulmamış, ufukta dumana benzer bir şey görülmemiştir. Şu halde Briant ile arkadaşları haydutların Chairman Adası'ndan ayrıldıklarını umut edebilirler miydi? Eski güvencelerine kavuşmuşlar mıydı acaba? Hiç kuşkusuz giriştikleri deneme bunun karşılığını verecek, bu sorunu çözecekti. Şimdi son bir sorun kalıyordu, sepete binip yükselecek olan kişi, gerektiğinde kendisini yere indirmeleri için aşağıya nasıl işaret verecekti? Briant bunu da düşünmüştü.

"Işıkla işaret veremeyiz, çünkü Waltston'un da görmesi tehlikesi var. Bence en iyisi şu olacak: Bir kurşunu delip upuzun bir sicime geçirerek sepetin bir köşesine bağlarız. Sicimin öteki ucunu da aşağıda, yerdekilerden biri tutar, yukarıdaki inmek istediği zaman kurşunu ip boyunca kaydırır ve uçurtmayı indirmelerini istediğini böylece arkadaşlarına haber vermiş olur."

Bu soruna da çözüm bulunduğuna göre geriye sadece bir deneme yapma işi kalıyordu. Ay gece yarısını iki saat geçe doğduğundan ve hafif bir yel estiğinden koşullar deneme için çok elverişliydi. Uçurtma yavaş yavaş kaldırıldı, rüzgârı

oldukça bocurgattaki ipi salıverildi ve böylece gitgide yükseldi. Ama karanlıkta hemen gözden yitivermişti. Küçükler buna çok üzüldüler, onlar uçurtmanın gölün üzerinde nazlı nazlı salınarak dolanmasını seyretmek istiyorlardı.

Gerçi uçurtma göze görünmez olmuştu, ama ipi düzenli olarak çekişinden, yukarıda herhangi bir terslik olmadığı, güzel güzel dalgalandığı anlaşılıyordu. Briant ipi özellikle sonuna dek koyuverdi, gerilme derecesinden işlerin yolunda gittiği daha iyi anlaşıldı. Üç yüz altmış metre ip salıverilmişti. Uçurtmanın iki yüz elli metre kadar yükselmiş olması gerekiyordu. Bu iş on dakikada tamamlanmıştı. Ne var ki, bocurgatla ipi çekme işi daha uzun sürecek, ancak bir saatte tamamlanabilecekti ve çocuklar yoruldukça nöbet değiştirmek suretiyle ipi sardılar.

Bir uçurtmanın yere indirilişi de, tıpkı bir hava gemisinin inmesi gibi, en çok dikkat isteyen bir iştir, yoksa şiddetle yere çakılabilir. Ama bu iş de olaysız geçti ve sekizgen biçimli uçurtma sevinç sesleriyle karşılandı.

Gordon dayanamadı. "Hadi Briant, geç oldu, dönelim artık..."

"Bir dakika, Gordon, Doniphan, durun biraz... Bir önerim var."

"Söyle bakalım."

"Uçurtmamızı denedik ve başarılı olduk, çünkü koşullar elverişli, rüzgâr tam kıvamında ama yarın nasıl olacağını bilemeyiz. Bence en iyisi, yukarı çıkma işini hiç ertelememek."

Gerçi bu son derece akla yakın bir öneriydi ama yine de kimse karşılık veremedi. Kuşkusuz en gözü pek çocukların bile böylesine tehlikeli bir işe atılmadan az çok duraklamaları olağandı. Sonra Briant, "Kim çıkmak istiyor?" diye sorduğunda, Jacques, Doniphan, Baxter, Wilcox, Cross ve Service hemen hemen hep bir ağızdan, "Ben!" diye atılmışlardı. Jacques üsteliyordu.

"Ağabey, biliyorsun ki bu iş en çok bana düşer. Kendini esirgememesi gereken biri varsa o da benim. İzin verin ben bineyim sepete."

Bu sözler herkesi şaşırtmıştı, soruyorlardı. "Niçin herhangi birimiz değil de ille sen kendini tehlikeye atacakmışsınız?" diye Doniphan, "Sen söylesene Briant, Jacques bir suç mu işledi ki böyle davranıyor, herkesten önce kendini öne sürmek, kendini feda etmek hakkını nereden alıyor bu çocuk?" dedi.

Briant yine susuyor, kardeşinin de konuşmasını istemiyordu ama Jacques dayanamamıştı.

"Bırak, ağabey, bırak da söyleyeyim yaptığımı. Artık dayanamıyorum çünkü, gizlemek bana çok ağır geliyor. Gordon, Doniphan, hepiniz, hepiniz burada, bu adada, ailelerinizden uzak, çaresizlik içindeyseniz, bunun tek sorumlusu benim, hep benim yüzümden oldu... Slugi'nin ansızın denize açılıvermesinin nedeni benim; laf olsun diye, şaka olsun diye iskeleye bağlayan palamarlarını ben çözdüm. Evet, şaka olsun diye... Sonra yatın sürüklendiğini görünce korkumdan bir şey söyleyemedim, daha vakit vardı ama yine de kimseye haber veremedim... Ama bir saat

sonra, gece karanlığında, denizin ortasında... Ah, beni bağışlayın arkadaşlar, ne olur, bağışlayın beni!..."

Doniphan, "Şimdiye dek bağışlatmamış mıydı ki? Kaç kez kendini bizim için tehlikeye atmadı mı? En zor işlerde hep öne düşmedi mi? Benimle Cross'u aramak için sisin içine dalmadı mı? Evet, Jacques, dostum, seni hepimiz bağışlıyoruz, unut bunları artık..."

Herkes Jacques'in çevresini sarmış, onu avutmaya çalışıyordu. Okulun bu en neşeli, en afacan çocuğunun neden böyle birdenbire durgunlaştığı, arkadaşların kaçar olduğu şimdi anlaşılmıştı. Sonra, ağabeyinin buyruğu ve kendi isteğiyle her işte öne atılmış, en tehlikeli durumlara hep o koşmuştu, suçunu bağışlatmak için. Yine de az buluyordu yaptıklarını... Bu en tehlikeli denemeye de atılmak istiyordu! Ne dedilerse onu bu kararından vazgeçiremediler. Ama Briant'ın bu işi kimseye bırakmaya niyeti yoktu. Zaten, daha başından sepete kendi binmeyi tasarlayıp duruyordu, bir arkadaşını böyle bir tehlikeye atmaya gönlü razı olamazdı. Kardeşi de, ötekiler de sonunda boyun eğdiler, elini sıkıp başarılar dilediler. Briant sepete binip yerleşti, uçurtmayı koyuvermelerini söyledi.

Önce yavaş yavaş çıkarken, "Gökler Devi" on saniyede karanlıkta gözden yitivermişti. Çocuklar çıt çıkarmadan sessiz, bekleşiyorlar, Garnett işaret ipinin ucunu sımsıkı tutuyordu.

Aşağısı kapkaranlıktı. Göl, ormanlar, yalılar, hiçbir ayrıntısını seçemediği karmakarışık bir yığın oluşturuyordu. Adanın çevresine gelince bu, denizle birleştiği çizgiden belli oluyordu. Hatta bulunduğu yerden Briant bütün adayı

görebiliyordu. Ve belki de bu yüksekliğe gündüz çıkabilseydi, uzaklarda ya başka adaları, ya da anakarayı bile görebilirdi, çünkü görüş uzaklığı en az kırk elli mil çapındaki bir daireyi rahatça kapsardı.

Gerçi batı, kuzey ve güney yönünde gök de karanlıktı ama doğu yönünde bulutlar birazcık açılmış, tek tük yıldızlar belirmişti. Ve işte o yönde, giderek yükselen bulutların altında yansıyacak kadar güçlü bir ışık Briant'ın dikkatini çekti.

"Bir ateş var orada” diye kendi kendine söylendi. "Yoksa Walston oraya mı kamp kurmuş Ama olamaz... Bu ateş çok uzakta ve kesinlikle adanın ötesinde... Yoksa bir yanardağ mı? Doğuda, yakınlarda kara mı var?"

Ve o anda aklına adanın doğusuna, Düşkırıklığı Körfezi'ne ilk keşif gezisine çıktığında, dürbünde gördüğü o beyazımtırak leke geliverdi: Kendi kendine söylenerek, "Evet, tam da o yönde işte” dedi. "Belki de o leke, bir buzulun güneş ışınlarını yansıtmasıydı. Hiç kuşkusuz Chairman Adası'na çok yakın bir kara parçası var oralarda."

Briant dürbünü o yana çevirmiş, dikkatle gözlüyordu. Evet evet, orada ateş kusan bir dağ vardı. O gördüğü buzulun yakınında ve ancak otuz mil kadar uzakta, yani adada ve Aile Gölü'nün batısında, ağaçların arasında yanan bir şeyi gördüğü, ama bir görünüp bir gözden yitmişti. Yüreği şiddetle çarpmaya başladı. Oh! Demek o adamlar hâlâ buradaydılar! Eli öyle titriyordu ki dürbünü bile doğru dürüst tutamaz olmuştu. Ama orada, Doğu Deresi'nin ağzında, o yanan ateşi bir an için bile olsa görmüştü işte. Demek Walston ile arkadaşları orada, Ayıkayasının dibindeki o

küçük limanda konaklıyorlardı. İşaret siciminin iyice gerili olup olmadığına baktı, sonra kurşunu koyuverdi. Hemen ardından bocurgat ipi yavaş yavaş sarmaya, uçurtma ağır ağır yere inmeye başlamıştı. Ama Briant hâlâ gözlerini o gördüğü ışıklardan ayıramıyordu. Şimdi yanardağı da, hem daha yakında kıyının orada kamp ateşini de iyice seçebiliyordu.

Gordon ile arkadaşlarıysa yerde Briant'ın indir işaretini büyük bir sabırsızlıkla beklemişlerdi. Briant'ın yukarıda geçirdiği yirmi dakika onlara ne de uzun gelmişti! Bu arada Doniphan, Baxter, Wilcox, Service ile Webb, bocurgatın manivelasını var güçleriyle çeviriyorlardı. Uçurtma ise yerden henüz otuz metre kadar yüksekte olmalıydı. Ansızın şiddetli bir sarsıntı oldu. Manivelanın başındakiler boş bulundular, neredeyse sırtüstü yuvarlanacaklardı. Uçurtmanın ipi kopuvermişti.

"Briant! Briant!" diye korkuyla bağrışmaya başladılar. Birkaç dakika sonra Briant da kumsala çıkmış, onlara sesleniyordu. Jacques sevinçle koşup ağabeyini kucakladı.

"Walston hâlâ burada!"

Arkadaşlarının yanına gelir gelmez Briant'ın sözü bu olmuştu.

İp koptuğu anda, Briant dimdik aşağıya doğru değil de, uçurtma üzerinde paraşüt görevi yaptığından, çaprazlamasına ve bir bakıma ağır ağır sürüklenmeye başlamıştı. Tam göle vurup batmadan önce sepetten çıkabilmesi gerekiyordu, öyle de yapmış ve iyi bir yüzücü olduğundan, on beş metre kadar ötesinde kalan kıyıya

kolaylıkla ulaşabilmişti. Bu arada ağırlıktan kurtulan uçurtma da rüzgâra kapılmış, kuzeydoğu yönünde sürüklenip gitmişti.

21

Ertesi gün, mağaranın holünde toplanıp durumu görüşmeye başladılar. Walston ile arkadaşları adaya geleli beri on beş gün olmuştu.

O sırada Briant'ın aklına, havadayken gördüğü o ışık geldi, arkadaşlarına anlattı.

"Anımsıyor musunuz, Doğu Deresi'nin ağzına gittiğimizde, size ufukta gözüme ilişen beyazımtırak bir lekeden söz etmiştim hani?"

Doniphan, "Ama Wilcox ile ben çok baktık, senin sözünü ettiğine benzer bir şey göremedik?" dedi.

Briant, "Moko da benim gibi görmüştü o gün..." diye atıldı.

"Olabilir, Briant, biz görmemiş olabiliriz ama bunun bir ada yahut bir anakara olabileceğini nereden çıkarıyorsun sen?"

"Şundan: dün gece, ufku o yönden tararken, kıyının çok ötesinde bir aydınlık gördüm ki bu, bir yanardağdan başka bir şey olamazdı. Bu gözlem sonunda yakınlarda bir kara parçası olacağı sonucuna vardım! Tabii Severn gemisinin tayfaları da bunu bizden iyi bilirler ve oraya varmak için ellerinden geleni yapacaklardır kuşkusuz..."

Baxter söze karıştı. "Orası öyle. Burada kalmakla ellerine ne geçecek ki? Ama şalupalarını onaramadıklarından bir türlü gidemiyorlar besbelli."

Bu adamlar Doğu Deresi boyundan çıkıverirlerse, gölü bulmaları, güneyini dolanınca da Fransız Mağarası'yla karşılaşıvermeleri işten bile değildi.

Bu olasılık karşısında Briant en katı önlemlere başvurmak zorunda kaldı. Artık çok gerekmedikçe kimse derenin sol kıyısına, Bataklık Ormanı'na kadar bile gidemeyecekti, öte yandan Baxter de ahırın tahta perdesini ve hol ile ambar kapılarını otlarla örtüp gizledi. Göl ile Auckland Tepesi arasındaki kesime bile çıkmak yasaklandı. Gerçekten böylesine kapalı yaşamak, zaten sıkıcı olan durumu büsbütün güçleştiriyordu.

Bu arada can sıkıcı bir olay daha oldu. Costar ateşlendi. Kate, yatın küçük ecza dolabındaki ilaçlarla, çocuğa bir anne kadar dikkatle ve sevecenlikle baktı. Gece gündüz başından ayrılmadı. Onun bu özverisi sayesinde ateş yavaş yavaş düştü, çocuk iyileşmeye yüz tuttu ve çok geçmeden ayağa kalktı.

21 Kasım günü Doniphan göl kıyısında balık avlarken bir takım yırtıcı kuşların derenin sol kıyısında çığlık çığlığa, geniş daireler çizerek uçtuklarını, sonra telaşla, yere doğru dalış yaptıklarını gördü. Merak etti, nereye konduklarını araştırdıysa da yüksek otların arasında kaldığı için göremedi. Herhalde orada bir hayvan leşi olacaktı. İşin aslını anlamak istediğinden, Moko'dan, kayıkla kendisini karşıya geçirivermesini rica etti. On dakika sonra derenin karşı

kıyısına ayak basarken kuşlar da, karınlarını doyurdukları bir sırada rahatsız edildiklerine kızmış, bağırarak kaçıyorlardı.

Oracıkta yerde, genç bir ganako yatıyordu. Henüz tümüyle soğumamış olduğuna bakılırsa ancak birkaç saat önce ölmüş olmalıydı. Doniphan ile Moko tam döneceklerken akıllarına bir şey geldi. Bu ganako nasıl olmuş da türdeşlerinin yaşadığı doğu ormanlarından bunca uzaklaşmış, buralara kadar gelebilmişti? Doniphan hayvanı inceleyince işin gizemi çözülüverdi: Ganoko bir kurşunla vurulmuştu. Moko bıçağıyla kurşunu yaradan çıkardı. Bir av tüfeğinden değil, bir savaş tüfeğinden atılmış olmalıydı bu çünkü iri boyda bir kurşundu. Demek ki ganakoyu Walston ya da arkadaşları vurmuşlardı.

Doniphan ile Moko ganakonun leşini yine yırtıcı kuşlara bırakıp mağaraya dönerek olan biteni arkadaşlarına anlattılar. Durum gittikçe ciddileşiyordu. Gerçi henüz pek yakınlarda insan izine rastlanmamıştı, ama herhalde görünmekte gecikmeyeceklerdi. Eğer bir saldırı olursa, belki de savuşturulabilirlerdi. Yine de hiçbirinin dışarıda, mağaranın dışında yakalanmaması gerekiyordu, yoksa iş tamamdı, bu haydutlar insanın gözünün yaşına bakmazlardı. Üç gün sonra yeni bir olay duyulan kaygıları büsbütün artırdı. 24 Kasımda Briant ile Gordon, Zelanda Deresi'nin karşı kıyısına geçmiş, göl ile bataklık arasında dar bir siper kazılıp kazılamayacağını inceliyorlardı. Böyle bir siper olursa, en ufak bir tehlike belirtisinde Doniphan ile en iyi nişancılar içeri atlayıp pusu kurabileceklerdi. Dereden ancak üç yüz adım kadar uzaklaşmışlardı ki, Briant bir şeye basıp ezdi. Suların denizden sürüklediği bir deniz kabuğu sanmış, aldırış etmeden yürüyordu ama Gordon onu durdurdu.

"Bak, Briant, şuraya bak hele..."

"Aa, bu bir pipoymuş!..."

Evet, Gordon elinde ortasından kırılmış bir pipo tutuyordu! Kimin olabilirdi bu? Aralarında hiç kimse tütün içmiyordu. Fransız kazazedesi Baudoion öleli yirmi yıl geçmişti, onun da olamazdı. Pipo, buraya yeni düşmüştü çünkü içinde hâlâ tütün kırıntıları vardı. Demek ki birkaç gün hatta belki de birkaç saat önce Walston, ya da arkadaşlarından biri şuracıktan geçmişlerdi! Gordon ile Briant hemen mağaraya döndüler ve Kate'e pipoyu gösterdiklerinde kadın onu hemen tanıdı, Walston'un elinde görmüştü birkaç kez.

Böylece gözcüler artırıldı. Gündüzleri biri sürekli olarak Auckland Tepesi'nde nöbet tutuyordu; bataklık yönünden olsun, orman yönünden olsun, göl yönünden olsun, yaklaşacak herhangi bir tehlikeyi hemen haber vermek üzere. Geceleri büyüklerden iki kişi, ambar ve hol kapılarında, dışarıdan gelecek herhangi bir kuşku uyandırıcı sesi kolluyordu. İki kapının arkasına, hemen yakına taşlar yığılmıştı. Gerektiğinde içeriden mağarayı kapatmak için kapıların yanında; bulunan iki küçük toptan biri Zelanda Deresi'ne, öteki de Aile Gölü'ne bakan dar pencerelere yerleştirildi. Tabancalar, tüfekler de her an ateşe hazır durumda bekletiliyordu. Kate bütün bunları onaylar bakışlarla izliyor ama içinden de durumun umutsuzluğunu olanca açıklığıyla görüyordu. Çünkü o, Severn'in tayfalarını tanımıştı bir kez, ne denli acımasız ne denli gözünü kan bürümüş kişiler olduklarını yakından biliyordu ve bu zavallı çocukların onlarla baş edemeyeceğini anlıyor, yüreği

burkuluyordu. Ah! Yiğit Evans da burada olsaydı! Belki de bu çocukları yönetir, haydutlara karşı onlara yardımcı olurdu! Ne yazık ki Evans göz hapsindeydi, tabii eğer berikiler onu tehlikeli bir tanık olarak görüp işini bitirmediyseler...

Kate işte böyle düşünüyor ve kendi canı için değil, çocuklar hesabına çok korkuyordu. Kasımın 27'siydi ve günlerden beri hava boğucu sıcaktı. Uzaklardan gelen gök gürültüleri bir fırtınanın yaklaşmakta olduğunu haber veriyordu.

Tam yatmaya hazırlanıyorlardı ki Phann anlaşılmaz bir huzursuzlukla havlamaya başladı. Ön ayaklarını holün kapısına dayıyor, sürekli olarak hırlıyordu. Doniphan onu yatıştırmaya çalışırken bir yandan da, "Phann bir koku aldı galiba?" dedi. "Ne zaman böyle yaptıysa, ardından hep bir şey çıkmıştı. Bu akıllı hayvan şimdiye dek hiç yanılmadı."

Briant, "Olabilir” dedi. "Aman kimse dışarı çıkmasın, kendimizi savunmaya hazır bekleyelim."

Herkes tabancasını, tüfeğini aldı. Kulaklarını kapıya yapıştırıp dinlediler. Hiç ses yoktu ama Phann acı acı havlamamaya başladı ve ansızın şiddetli bir patlama oldu. Fransız Mağarasının en çok iki yüz adım ötesinden bir silah atılmıştı. Herkes irkilmişti. Doniphan, Baxter, Wilcox, Cross iki kapının iki yanına dikilip zorla kırarak içeriye girmek isteyen olursa ateşe hazır beklediler. Ötekiler de taşları kapıların arkasına yığmaya hazırlanırken dışarıdan bir ses geldi:

"İmdat!... İmdat!..."

Hiç kuşkusuz ölüm tehlikesiyle karşı karşıya, yardım isteyen biri vardı dışarıda. Kate kapının yanında kulak verdi... Sonra, bağırdı.

"Açın... Açın!... Ta kendisi, o geldi işte..." Kapı açıldı ve üstünden sular sızan, sırılsıklam bir adam içeri girdi. Bu, Evans'tı, Severn'in lostromosuydu.

22

Gordon, Briant, Doniphan, önce oldukları yerde kalakaldılar, sonra içgüdüsel bir davranışla, bir kurtarıcıya doğru koşuyorlarmış gibi adama doğru atıldılar.

Evans yirmi beş otuz yaşlarında, geniş omuzlu, güçlü yapılı, keskin bakışlı, geniş alınlı, akıllı ve sevimli görünüşlü bir adamdı. Belki de Severn'in batmasından beri kesilmemiş sakalı yüzünü kısmen kaplamıştı. İçeri girer girmez ardından kapıyı kapattı, dönüp kulağını dayadı, bir şey duymamış olacak ki, holde birkaç adım ilerledi. Orada, tavana asılı fenerin ışığında, gözlerini çevresinde gezdirdi ve mırıldandı.

"Evet!... Çocuklar!... Sadece çocuklar!..."

Birden gözleri parladı, yüzü sevinçle aydınlandı, kollarını açtı. Kate'i görmüştü.

"Kate!... Kate, demek siz sağsınız, ölmediniz!..." Ve sevinçle kadının ellerine sarıldı, inanamıyor gibiydi. Kate de, "Evet, sizin gibi ben de sağım işte, Evans. Tanrı sizi kurtardığı gibi beni de kurtardı ve sizi şimdi de şu çocukları kurtarmaya gönderdi, şükürler olsun!"

Reis, holdeki masanın çevresinde toplanmış çocukları gözleriyle saydıktan sonra, "On beş” dedi. "Ancak beşi altısı kendini savunabilecek yaşta. Ne yapalım, çare yok!"

Briant sordu. "Tehlikede miyiz, reis?"

"Hayır, oğlum, hayır. Hiç olmazsa şimdilik tehlikede sayılmayız."

Hepsi de Evans'ın özellikle şalupanın kıyıya vurmasından beri başından geçenleri öğrenmeye can atıyordu ama önce adamcağız üstünü değiştirmeli, bir şeyler yemeliydi.

Islanmasının nedeni, Zelanda Deresi'ni yüzerek geçmiş olmasıydı. Bir çeyrek saat sonra, Evans masanın başına geçmiş, Severn tayfalarının adaya ayak basmasından beri başından geçenleri anlatıyordu:

"Hiçbirimiz önemli yara filan almamıştık. Uzun uğraşlardan sonra, Walston, Brandt, Rock, Cook, Cope bir de ben kıyıya çıkabildik. İki kişi eksildi, Forbes ile Pike, Kate'in de dalgalara kapılıp sürüklendiğini sanıyordum ve onu sağ bulacağıma hiç inanmadım bunun için. Kumsala vardığımızda, bir süre şalupayı aradık. Sonunda kumsalda..."

Doniphan onun sözünü kesti. "Evet, Severn Kumsalı'na vurmuştu. Biz oraya bu adı verdik, Evans reis... Kayığı da gece gördük, yanına uzanmış iki kişiyi de, ertesi gün onları gömmeye gittiğimizde kimseyi bulamadık."

"Evet, işte onlar Forbes ile Pike'miş, Walston ile berikiler, konyak filan içirerek arkadaşlarını ayılttılar, şalupanın sandığına; bir şey olmamıştı. İçinde ne varsa, beş tüfeği, yiyecekleri, cephaneyi aldılar, oradan ayrıldık. O sırada haydutlardan biri Kate'in bulunmayışına dikkati çekti, Walston da, "Aman, canı cehenneme, dalgalara kapılıp boğulmuş olmalı” deyince, anladım ki bunlar beni ilk fırsatta başlarından atıvererek, ortadan kaldıracaklar. Sahi Kate, siz nerelerdeydiniz o sırada?"

"Ben sandalın öte yanındaydım, deniz tarafında. Beni görmediler ama ben onların konuştuklarını dinledim. Oradan ayrıldıktan sonra da, ellerine düşmemek için tam ters yönde kaçtım. Otuz altı saat sonra açlıktan yarı ölü haldeyken bu çocuklar beni bulup Fransız Mağarası'na getirdiler."

"Fransız Mağarası da neresiymiş?"

"Burası, Evans reis. Bizden yıllar önce burada yaşamış bir kazazedenin anısına bu adı verdik."

"Fransız Mağarası?... Severn Kumsalı?... Görüyorum ki, çocuklar siz bu adanın çeşitli yerlerine adlar vermişsiniz. Ne güzel! Neyse, bunları sonra öğrenirim, şimdi sözlerime devam edeyim. Evet, ne diyorduk, sandaldan ayrıldıktan bir saat sonra, ağaçlığa varıp mola verdik. Ertesi ve daha ertesi günler kumsala dönüp sandalı onarmaya çalıştıysak da başaramadık; elimizde bir baltadan başka araç olmadığından, kırılan borda tahtasını değiştirip, kısa da olsa, bir deniz yolculuğuna çıkacak hale getiremedik. Zaten o kumsal, onarım işi için hiç de elverişli bir yer değildi. Bu yüzden, hem biraz avlanabileceğimiz, hem de tatlısu bulabileceğimiz başka bir konaklama aramaya koyulduk. Çünkü suyumuz, yiyeceğimiz hepten tükenmişti. Kıyı boyunca on iki mil kadar yürüdükten sonra bir ırmağa vardık...

Service atıldı. "Doğu Deresi..."

"Eh, Doğu Deresi olsun bakalım! Orada, geniş bir körfezin ta dibinde..."

Bu kez Jenkins söze karıştı. "Düşkırıklığı Körfezi!"

Evans gülümseyerek, "Pekâlâ, Düşkırıklığı Körfezi diyelim, işte orada, kayaların ortasında bir liman..."

Costar bağırdı, "Ayıkayası!"

"Peki küçük, orası da Ayıkayası olsun. Evet oraya yerleşmek pek kolay olacaktı ve şalupayı da getirebilirsek, belki de ileride onarma yolunu bulabilirdik. Böylece dönüp şalupayı aldık, iyi kötü deliklerini tıkayıp yüzdürdük, sonra yarı yarıya su dolmuş bir halde, kıyı boyunca çeke çeke şimdi güvenlik içinde bulunduğu limana dek getirebildik. Eğer gerekli araçlar bulunursa, orada pekâlâ onarılıp yüzdürülebilecektir..."

Doniphan heyecanla, "İşte o araçlar bizde var. Evans reis..." dedi.

"Evet, Walston da bir rastlantı sonucu adada birilerinin yaşadığını hem de kimlerin yaşadığını anlayınca, böyle düşündü işte..."

Gordon sordu. "Nereden anlamış olabilir ki?"

"Bakın şöyle: Sekiz gün önce, Walston, ötekiler ve ben - çünkü beni hiç yalnız bırakmıyorlardı - ormanda bir inceleme gezisine çıkmıştık. Sizin Doğu Deresi dediğiniz suyun boyunca üç dört saat yürüdükten sonra, derenin çıktığı büyük bir göle vardık. Ve orada, kıyıya vurmuş garip bir araç görünce ne denli şaşırdığımızı varın siz düşünün... Bu, bir tür kamış iskeletti, üstüne de yelken bezi geriliydi..."

Briant, "Ah, o bizim, göle düşen uçurtmamızdı. Demek rüzgâr o yana sürüklemiş..." dedi.

"Ya, demek bir uçurtmaydı o? Doğrusu anlayamadık.

Ne olduğunu çok merak etmiştik. Herhalde kendi kendine yerden bitivermemişti, adada yapılmıştı! Buna hiç kuşku yoktu, demek adada birileri yaşıyordu! Ama kim? İşte Walston'un asıl öğrenmek istediği buydu. Bense, daha o gün kaçmayı kafama koymuştum. Bu adada yaşayanlar her kim olursa olsun - vahşi yerliler bile olsa - Severn'in canilerinden daha acımasız olamazlardı. Zaten o andan itibaren de gece gündüz göz hapsine alındım..."

Baxter dayanamayıp atıldı. "Peki, bizim varlığımızdan nasıl haberiniz oldu?"

"Oraya da geleceğim, çocuklar. Ama daha önce, kuzum söyler misiniz bana, o koskocaman uçurtma ne işinize yarıyordu? Bir işaret miydi o?"

Gordon, Evans'a neler yaptıklarını, uçurtmayı hangi işte kullandıklarını, Briant'ın herkesin kurtuluşu için kendi canını nasıl tehlikeye attığını, Walston'un hâlâ orada bulunduğunu nasıl öğrendiklerini kısaca anlattı.

Evans, Briant'ın elini tutup içtenlikle sıkarak, "Siz çok yiğit bir çocukmuşsunuz, dostum” dedi ve sözlerini sürdürdü.

"Artık Walston tek bir şey düşünür olmuştu, bu adada kimlerin yaşadığını öğrenmek. Adanın sakinleri, yerlilerse belki onlarla anlaşabilirdi. Kazazedelerse, belki de gereksindiği araçlar onlarda bulunurdu. O takdirde, şalupayı denize indirmek için mutlaka kendisine yardımcı olurlardı. Böylece aramaya başladılar. Ama pek dikkatli davranıyorlardı. Ormanı ve gölün sağ kıyısını inceleyerek

yavaş yavaş ilerliyorlardı. Ama kimseye rastlanmadı. Adanın bu kesiminde hiçbir silah sesi de duyulmadı.

Briant, "Çünkü mağaradan uzaklaşmıyor, silah filan atmıyorduk biz, yerimiz bulunur korkusuyla!" dedi.

"Ama yine de bulundu işte, zaten başka türlü olabilir miydi 23 Kasım'ı 24 Kasım'a bağlayan gece Walston'un haydutlarından biri, gölün güney kıyısından mağarayı görecek kadar yaklaşmış, işin kötüsü o sırada bir an için aralanan kapıdan fenerin ışığı dışarı sızıvermiş. Ertesi gün, Walston da bu yana gelip derenin birkaç adım ötesinde, otların arasına gizlenmiş, bu mağarayı gözetlemiş..."

"Evet, biliyoruz, Gordon ile burada bir kırık pipo bulduk. Kate de pipoyu tanıdı, Walston'unmuş."

"Tamam, Walston piposunu yitirmişti de çok kızmıştı. Ama artık burada kimlerin yaşadığını biliyordu, çünkü oraya gizlendiği sürece, çoğunuzun dere boyunda gidip geldiğini görmüştü. Yedi kişi bu çocuklarda pekâlâ baş edebilir, diye düşünmüştü. Böylelikle, sizin Fransız Mağarası için neler hazırladığını öğrenmiş oldum."

Kate bağırdı. "Canavarlar, bu çocukcağızlara hiç acımaz onlar."

Evans karşılık verdi. "Haklısınız, Kate. Severn'in kaptanına ve yolcularına acımadıkları gibi, çocuklara da acımayacaklardır."

Bunun üzerine sıra, çocukların yirmi aydan beri başlarından geçenleri anlatmalarına gelmişti. Slugi'nin Yeni Zelanda’dan nasıl ayrıldığı, okyanusu aşıp bu adaya nasıl vardığı, Fransız kazazedenin kemiklerinin bulunuşu, Fransız

Mağarası'na yerleşme, kış çalışmaları, yaz gezmeleri, hepsi birer birer anlatıldı. Sonra Evans sordu.

"Ve yirmi aydır adanın açıklarından tek gemi bile geçmedi, öyle mi?"

"Geçtiyse bile biz göremedik."

"İşaret koymuş muydunuz?"

"Evet, yalıyarın en yüksek tepesine bayrak dikmiştik ama gören olmadı. Ne var altı hafta kadar önce direği indirdik. Walston'un dikkatini çeker diye."

"İyi de etmişsiniz çocuklar, şimdi bu haydut, karşısında kimlerin olduğunu biliyor artık, gece gündüz tetikte olmalıyız."

Briant söylendi, "Ah, niçin, Tanrı karşımıza bu haydutların yerine iyi yürekli, dürüst insanlar çıkarmadı? Onlara nasıl da yardım ederdik. Biz de daha güçlenmiş olurduk. Şimdi ise, kendimizi savunmak, savaşmak zorundayız. Sonumuzun ne olacağını da hiç bilemiyoruz!"

Kate, "Merak etmeyin çocuklar” dedi. "Tanrı size şimdiye dek nasıl yardım ettiyse, bundan sonra da edecek, sizleri koruyacaktır.

Bakın, Evans reisi gönderdi size, onunla daha da güçlendiniz..."

Bunun üzerine çocuklar bir ağızdan, "Yaşasın! Yaşasın, Evans..." diye bağrıştılar. Bu arada Gordon bir konu açtı.

"Peki ama, şu Walston adadan uzaklaşabilirse, o zaman hepimiz rahat ederiz. Bunun için de sandalın onarılması

gerekir, değil mi Evans reis?"

"Tabii."

"İyi ya işte, onunla pazarlığa girişsek, araç versek, onarımı tamamlayıp gitmeye razı olmaz mı acaba?"

Evans, Gordon'u dikkatle dinlemişti. Evet, çocuğun sözleri pek de yabana atılır şeyler değildi.

"Bir bakıma haklısınız Bay Gordon, bu haydutları başımızdan atmak için her çare geçerli sayılabilir. Bu yüzden, sandalı onardıktan sonra gideceklerine inansam, elbette onlarla savaşmamayı yeğ tutarım. Ama Walton'a güvenilir mi hiç? Onunla görüşmeye kalktığımız an, mağarayı ele geçirip soymaya, ne var ne yok her şeyi alıp götürmeye bakacaktır o."

Gordon, "Hayır, elbette vermeyiz" diye haykırdı.

"İşte o zaman da zorla almaya kalkışacaklardır, en iyisi, her an hazır durumda, saldırmalarını beklemek olacaktır bence. Üstelik, beklememizin bir nedeni daha var."

"Neymiş o?"

"Bakın, o sandal bizim elimize geçerse, pekâlâ onarıp denize açılabiliriz. Pek kötü durumda sayılmaz. Madem araç gerecimiz de var..."

Gordon şaşırmıştı. "Nasıl, Evans reis, siz o şalupayla buradan kurtulabileceğimizi mi sanıyorsunuz yoksa? O küçük tekne okyanusun azgın dalgalarıyla baş edebilir mi hiç? Yeni Zelanda'ya dek gidebilir mi?"

"Okyanusa açılmanın ne gereği var, çocuklar. Daha yakındaki bir limana kadar pekâlâ bizi götürebilir. Orada Auckland'a dönecek bir gemiyi bekleriz."

"Peki ama, yine de şu şalupayla yüzlerce millik yol yapamayız ki!"

"Yüzlerce mil mi? O da nesi? Otuz mil kadar götürse bize yeter!"

Doniphan sordu. "Bizim adamızın çevresi ta uzaklara varıncaya dek okyanus değil mi?"

"Evet, batısı öyle. Ama güneyi, doğusu, kuzeyi, altmış saatte kolaylıkla aşabileceğimiz kanallardan ibaret!"

Gordon söze karıştı. "Demek biz, yakınlarda kara vardır diye düşünürken yanılmıyormuşuz?"

"Hayır, yanılmıyorsunuz. Üstelik, doğuda koskocaman kara parçaları var”

Briant bağırdı.

"Evet, doğuda. O beyazımtırak leke, sonra, o yönde gördüğüm ışık..."

"Beyazımtırak leke mi, dediniz? Herhalde bir buzul olacak, o ışık da haritada yeri belli olan bir yanardağ olmalı. Kuzum çocuklar, siz nerede bulunduğunuzu sanıyorsunuz, söyler misiniz bana?"

Gordon karşılık verdi. "Büyük Okyanusun ortasında her yere uzak bir adada."

"Adadasınız, evet. Ama her yere uzak değilsiniz. Bu ada, Güney Amerika kıyısı boyunca uzanan sayısız

takımadalardan birinin bir parçasıdır. Aklıma gelmişken sorayım, madem adanızdaki burunlara, körfezlere, derelere ad koymuşsunuz, peki ya adanın kendisine ne ad verdiniz?"

Doniphan, "Okuduğumuz okulun adını, Chairman Adası" dedi.

"Yaa, Chairman Adası demek. Hiç de fena değil, böylelikle adanızın iki adı oluyor, çünkü burası aslında Honovre adasıdır"

Bunun üzerine, holde reise de bir yatak hazırladılar ve herkes yatağına çekildi. Çocuklar çelişik duygular içindeydiler. Bir türlü gözlerine uyku girmiyordu; bir yandan, yakında belki de kanlı bir savaş vereceklerdi, öte yandan, anavatana dönme umudu belirmişti...

Batıdan doğuya, Atlas Okyanusu'nda Virgün Burnu'ndan Büyük Okyanus'ta Los Pilares Burnu'na kadar üç yüz seksen mil kadar uzanan, kıyıları pek engebeli, deniz düzeyinden dokuz yüz metre yükseklikte tepelerle kuşatılmış, doğal liman ödevi gören derin körfez ve girintilerle bezenmiş, akarsuları yemyeşil, Horn Burnuna oranla denizi daha sakin ve fırtınasız bir kanal, işte ünlü Portekizli gemicinin 1520 yılında keşfettiği Macellan Boğazı böyle bir yerdir.

Yarım yüzyıl süreyle buralara yalnız İspanyollar gelmişler ve Burswick Yarımadasında Port-Famine limanını kurmuşlardı. Onları Drake, Cavendish, Chidley, Hawkins gibi İngiliz, de Wert, de Cord, de Noort gibi Hollandalılar izledi. Lemaire ile Schoutein de 1610'da bu adı taşıyan boğazı keşfettiler. Son olarak 1696 ve 1712'de bu yörelerde Fransızları görüyoruz, ve yüzyıl sonunun Anson, Cook,

Boron, Bougainville gibi en ünlü gemicileri buralardan geçiyorlar. Bu tarihten sonra Macellan Boğazı bir okyanustan ötekine geçiş_ yolu oluyor, özellikle, ters esen rüzgârlara da, şiddetli akıntılara da aldırış etmeyen buharlı gemilerin icadıyla bu boğaz büsbütün önem kazanıyor.

İşte ertesi 23 Kasım günü Evans'ın atlasta çocuklara gösterdiği boğaz buydu. Güney Amerika'nın en ucunda bulunan Patagonya eyaleti, Kıral Wilhelm Toprağı ve Burnswick Yarımadası boğazın kuzey sınırını oluşturur. Güneyiyse Ateş Toprağı, Clarence Toprağı, Desolacion Adaları, Hoste, Gordon, Navarin, Wolsalston, Stewarh Adaları gibi sayısız Macellan Boğazı takımadalarından meydana gelir. En güneydeki Harmite Adaları'nın iki okyanus arasında uzanan burnu, And Kordillerinin Horn Burnu adını alan sonuncu tepesidir. Doğuda Macellan Boğazı biraz genişler, açılır. Ama batıda dardır. Bu yönden adacıklar, adalar, takımadalar, boğazlar, kanallar, deniz burnuyla büyük Kraliçe Adelaide Adası'nın güney ucu arasında bir geçitle Pasifik Okyanusu'na açılır. Yukarıda, Şili kıyısı boyunca sayısız adalar uzanır.

Evans sözlerini sürdürürdü. "Şimdi de, şunu görüyor musunuz, Macellan Boğazı'nın ötesindeki, güney Cambridge Adası'ndan, kuzeyde de Madre de Dios ve Chatam Adalarından sadece birer kanalla ayrılmış şu adayı? İşte elli birinci enlemde bulunan bu ada, Hanovre Adası'dır! Yani sizin Chairman adını verdiğiniz ve yirmi aydır üzerinde yaşadığınız adanın ta kendisi!"

Briant, Doniphan, Gordon atlasın üzerine eğilmişler, her yerden uzakta sandıkları, oysa Amerika kıyısına pek yakın

olan bu adayı merakla inceliyorlardı. Gordon dayanamadı "Peki, şimdi, Severn gemisinin şalupasının ele geçirildiğini ve onarıldığını düşünelim, o zaman ne yöne giderlerdi acaba?" diye sordu.

"Çocuklar” diye karşılık verdi Evans, "Ne kuzeye çıkmaya, ne doğuya gitmeye çalışırız. Denizden ne denli çok yol alırsak o kadar iyi olacaktır. Herhalde, rüzgâr yardım ederse, şalupa bizi bir Şili limanına dek götürebilir, orada iyi karşılanırız. Ama o yörelerde deniz çok fırtınalıdır. Öte yandan takımadanın kanallarından da kolaylıkla geçebiliriz."

Briant, "Orası öyle ama bir şey daha var. Acaba gideceğimiz yerlerde bizi anavatana geri götürecek gemilere rastlayabilecek miyiz?" diye sordu.

"Hiç kuşkum yok. Bakın, harita burada. Kraliçe Adelaide Takımadası'nı geçtikten sonra nereye varıyoruz? Macellan Boğazı'na değil mi? İşte boğazın hemen hemen girişinde, Desolacion Toprakları'nda Tamar limanı var, oradan bir gemi buluruz."

"Peki ya gemiye filan rastlamazsak, o zaman bir gemi geçsin diye mi bekleyeceğiz?"

"Hayır, Bay Briant, bakın, Macellan Boğazı'nı geçtikten sonra şu kocaman Burnswick Yarımadası'nı görüyorsunuz, değil mi? Gemiler sık sık oraya, Port-Galant'a uğrak yaparlar."

Lostromo haklıydı. Hele bir kez boğaza girebilsin, şalupa pek çok yere uğrak yapabilirdi. Üstelik daha güney de, bilim heyetlerinin gezdiği başka koloniler de bulunuyordu ve özellikle Ateş Toprağı'nın üzerinde, Beagle Kanalı'ndaki

Coshooia Kolonisi, İngiliz misyonerlerinin yönetiminde, bu yörenin tanınmasında büyük bir rol oynuyordu. Demek oluyor ki çocuklar bir kez Macellan Boğazı'na varabilseler, yüzde yüz kurtulmuş sayılırlardı. Ne var ki, oraya varabilmek için Severn'in şalupasını onarmak, onarmak içinse her şeyden önce onu ele geçirmek gerekirdi ki bu ancak Walston ile suç ortaklarının zararsız hale getirilmeleriyle gerçekleşebilecekti.

Öte yandan Evans, çocuklara tam anlamıyla güven verecek bir kimseydi. Kate zaten ondan öyle çok ve öyle olumlu söz etmişti ki! Hele sakalını ve saçını kestikten sonra reisin yiğit ve dürüst yüzü ortaya çıkıvermiş, büsbütün kendini sevdirmişti. Gerçekten de, Kate'in dediği gibi, Evans'ı onlara Tanrı göndermişti, yardım etmesi için. Sonunda bu çocukların başına bir büyük gelmişti işte! Artık işleri kolaylaşacak sayılırdı.

Reis her şeyden önce, düşmana karşı savunma yapabilmek için ellerinde ne gibi olanaklar, bulunduğunu öğrenmek istedi. Ambarla hol savunmaya elverişli göründü.

Evans, Briant'ın kapıları desteklemek üzere arkaya taş yığmasını onayladı, beğendi. Unutmamalı ki silah kullanmaya alışık, gözünü budaktan sakınmayan, adam öldürmekten bile çekinmeyen yedi tane güçlü haydudun karşısına on üç ile on beş yaşlar arasında sadece altı tane çocuk çıkacaktı.

Bu arada birkaç gün olaysız geçti. Akşama doğru yalıyara gözcü çıkmış olan Webb ile Cross telaşla gelip Zelanda Deresi'nin karşı kıyısından, gölün güneyinden doğru iki kişinin yaklaştığını bildirdiler.

Az sonra Gordon, Briant, Doniphan ve Baxter Zelanda Deresine koşuyorlardı. Onları görünce iki adam sözde çok şaşırmış gibi davrandılar ve Gordon da onlardan aşağı kalmadı, o da çok şaşırmış gibi yaptı.

Rock ile Forbes yorgunluktan bitkin düşmüş gibiydiler. Karşı kıyıdan Gordon seslendi.

"Kimsiniz siz?"

"Adanın güneyinde batan Severn gemisinden canını zor kurtarmış iki tayfa."

"İngiliz misiniz?"

"Hayır. Amerikalıyız. Arkadaşlarımızın hepsi boğuldu yalnız biz kurtulabildik ama gücümüz tükenmek üzere. Burası neresi kuzum?

"Chairman! Adası kolonisi."

"Ah ne olur bize acıyın, yiyecek verin, ölmek üzereyiz."

Gordon karşılık verdi, "Hayhay, size yardım etmek görevimizdir, buyurun, hoş geldiniz!"

Bir işareti üzerine Moko kayıkla gidip iki haydudu getirdi.

Ve tam bıçağını indiriyorken Kate araya girdi.

23

O gece hiçbirinin gözüne uyku girmemişti. Artık kurnazlığı para etmediğine göre Waltson'un mağaraya zorla girmeye kalkışacağına hiç kuşku yok demekti. Şafak sökerken Evans, Briant, Gordon ve Doniphan holden çıktılar. Evans her şeyden önce yerdeki ayak izlerini inceledi. Bunlar pek çoktu ve gece boyunca Walston ile arkadaşlarının, ambarın kapısı açılacak umuduyla dereye kadar ilerlediklerini gösteriyordu. Bu soruyu aydınlatmak için Forbes'un sorguya çekilmesi gerekirdi. Ama Forbes konuşacak mıydı bakalım, konuşsa bile, gerçeği söyleyecek miydi? Kate'in canını bağışlatmasına karşılık onun da yüreğine biraz olsun iyilik kıvılcımı girebilmiş miydi acaba? Evans onu kendi sorguya istediğinden yanına gitti, iplerini çözüp hole getirdi.

"Forbes” dedi. "Rock ile oynadığınız oyun tutmadı, foyanız ortaya çıktı, görüyorsun; Walston'un ne yapmayı tasarladığını mutlaka biliyorsunuzdur, bana söyleyecek misin şimdi?"

Forbes kimsenin yüzüne, hele Kate'ten yana bakamıyordu. Sesini çıkarmadı. Kadıncağız söze karıştı.

"Forbes, geçen defa biraz merhamet göstermiş, arkadaşlarınızın beni öldürmesine engel olmuştunuz. Şimdi

de daha feci bir kıyımı önlemek, şu çocukcağızların canını kurtarmak istemez miydiniz acaba?"

Forbes derin derin göğüs geçirdi, son fısıldadı.

"Elimden ne gelir ki? Ne yapabilirim?"

Evans söze karıştı.

"Walston'un dün gece ne yapmayı tasarladığını, neler yapacağını bize anlatabilirsin, yardımın olur. Siz kapıyı açınca Walston ile ötekiler buraya gireceklerdi, değil mi?"

"Evet."

"Ve seni iyi karşılamış, yardım etmiş olan bu çocukları öldürüvereceklerdi?"

Forbes başını büsbütün eğmiş, hiç sesini çıkaramamıştı. Reis sordu.

"Şimdi de, söyle bana bakalım. Walston ile ötekiler buraya dek hangi yönden gelmişlerdi?"

"Gölün kuzeyinden."

"Rock ile sen de güneyinden geldiniz, değil mi? Peki, adanın batısını görmüş, gezmişler miydi onlar?"

"Hayır, henüz değil."

"Peki, şimdi neredeler acaba?"

"Bilmiyorum Evans, bilmiyorum..."

"Sence Walston yine gelecek midir?"

"Evet!"

Besbelli, Walston ile suç ortakları kurnazlığın sökmediğini anlamış, daha elverişli bir fırsat kollamak üzere şimdilik çekilmişlerdi.

Gerçi Walston ile arkadaşları, Forbes'un yakalanması üzerine sadece altı kişi kalmışlardı, küçük koloniyse on beş çocuktan oluşuyordu.

Saat ikide Baxter, Jacques, Moko, Kate ve küçükler içeriye girip kapıları kapadılar ama arkasına taş yığmadılar, gerektiğinde Evans ile ötekiler koşup çabucak içeri girebilsinler diye. Zaten güney ya da batıdan korkulacak bir şey beklenemezdi. Forbes'in de söylediğine bakılırsa haydut gölün batı kıyısından inmişti. Demek ki ancak kuzey kesiminden bir saldırı beklenebilirdi. Evans önde, çocuklar arkada. Auckland Tepesi'nin etekleri boyunca dikkatle ilerliyorlardı. Az sonra ağaçlara varmışlardı. Oracıkta yarı yanmış dallar, henüz soğumamış küller, Walston'un dün geceyi burada geçirdiğini kanıtlıyordu.

Sonradan öğrenildiğine göre, şöyle olmuştu: Tuzak Ormanı'nda pusuya yatan Rock, Cope ve Pike, Evans ile ötekileri oyalarken Walston ile Branht ve Book da Yoldere'nin kurumuş yatağı boyunca Auckland Tepesi'ne tırmanmış ambar kapısının yakınına inmişlerdi. Sonra da arkasına taş yığılmamış olan kapıyı kırıp mağarayı basmışlardı. Evans hemen durumu kavradı, kararını verdi. Doniphan'ı yalnız bırakamazlardı, Cross, Webb ve Garnett onun yanında kaldı. Evans da Gordon, Briant, Service ve Wilcox ile en kısa yoldan mağaraya koştular. Ancak, birkaç dakika sonra, Spor Alanı'nı görür görmez tüm umutlarını yitiriverdiler. O anda Walston, dereye doğru bir çocuğu sürükleyerek kapıdan

çıkarıyordu. Bu çocuk Jacques'ti. Kate haydudun üzerine atılmış, onu elinden almaya uğraşıyordu ama boşuna. Ardından Brandt çıktı, oda küçük Costar'ı yakalamış sürüklüyordu. Baxter de Brantd'ın üzerine atıldıysa da, adamın şiddetle itmesi üzerine sırtüstü devriliverdi. öteki çocuklar, Dole, Jenkins, Iverson, Moko ortalıkta yoktu. Yoksa onların başına da mağaranın içinde bir şey mi gelmişti? Bu arada Walston ile Brandt hızla dereye yaklaşmaktaydılar. Peki nasıl geçeceklerdi dereyi? Yüzerek mi? Yok, yok, Book ambardan çıkardığı kayıkla orada bekliyordu işte. Bir kez o kıyıya ulaşacak olursa, artık yakalanamazlardı. Rehin aldıkları Jacques ve Costar ile, Ayıkayası'ndaki kamp yerine çekilirlerdi. Bu yüzden Evans, Briant, Gordon, Ross ve Wilcox bir an önce Spor Alanı'na yetişmek umuduyla var güçleriyle koşmaya başladılar. Bu uzaklıktan ateş de edemezler, Jacques ya da Costar'ı vurabilirlerdi. Neyse ki Phann oradaydı, Brant'ın gırtlağına yapıştı. Haydut kendini köpeğe karşı savunmak için Costar'ı bıraktı. Walston ise bir an önce Jacques'ı kayığa sürüklemek telaşındaydı... O anda holden dışarı bir adam fırladı. Forbes'tu bu. Yoksa tutuklandığı yerin kapısını kırıp arkadaşlarına yardıma mı koşmuştu? Walston bundan kuşkulanmadığı için, "İmdat, Forbes, koş bana yardım et!" diye bağırdı. Evans tam durmuş, ateş edecekken Forbes'un Walston'un üzerine atıldığını gördü. Bu beklemediği saldırıyla gafil avlanan Walston çaresiz Jacques'ı bırakmak zorunda kaldı ve döndüğü gibi bıçağını Forbes'a sapladı. Forbes ayaklarının dibine yığılıverdi. Bunlar o kadar çabuk olup bitmişti ki Evans ile ötekiler Spor Alanı'na hâlâ yüz adım kadar uzaktaydılar. O zaman Walston Jacques'i yeniden, Book ile köpekten kurtulmuş olan Branht'

in kendisini bekledikleri kayığa sürüklemek istedi ama çocuk ondan atik davranıp tabancasını haydudun göğsüne boşaltıverdi. Ağır yaralanan Walston bin bir güçlükle iki arkadaşına doğru sürüklendi. Onu kayığa çektiler ve tekneyi akış aşağı salıverdiler. O anda şiddetli bir patlama duyuldu. Miço, ambar penceresindeki küçük topu ateşlemişti. Böylece, Tuzak Ormanı'ndaki ağaçların arasına dalıp yiten o iki haydut dışında, Chairman Adası'nda cani kalmamış, Severn'in kana susamış tayfaları, Zelanda Deresi'nin sularına kapılmış, denize sürükleniyorlardı!

24

Chairman Adası'ndaki çocuklar için şimdi yeni bir dönem başlıyordu. Bugüne dek oldukça güç koşullar altında hayatta kalmak için savaşmışlardı. Şimdiden sonra da ailelerine ve anayurda kavuşmak için çalışıp didineceklerdi.

Gerçi Doniphan'ın pek ağır bir yara aldığı belliydi ama oldukça düzenli soluk alışına bakılırsa, bıçak akciğeri delmemiş olmalıydı, Kate onun yarasını, Amerika'da Uzakbatıda pek kullanılan ve Zelanda Deresi'nin kıyısında da bulunan bazı yapraklarla pansuman yapıyordu. Bu kızılağaç yaprakları kurutulup lapa gibi yaraya bastırıldığında, iltihaplanmayı önlemek için birebirdi, çünkü bütün tehlike yaranın iltihaplanması ve kangrene dönüşmesiydi. Ama Walston Forbes'u karnından vurmuştu. Onun durumu umutsuzdu, öleceğini biliyordu ve kendine gelip de başucunda Kate'i görünce gözlerinden yaşlar akarak, "Sağ ol Kate, çok iyisin, sağ ol, ama boşuna uğraşma, yararı yok, benim işim bitik!" diye mırıldandı.

Saat sabahın dördünde Forbes son soluğunu verdi. Pişmanlık getirerek öldüğü için insanlar tarafından bağışlandığı gibi[1] Tanrı tarafından da bağışlanmış olmalı ki çok acı çekmedi, can çekişmesi pek uzun sürmedi.

Ertesi gün onu, Fransız kazazedesinin mezarının yakınına bir çukur kazıp gömdüler. Şimdi orada yan yana iki

mezar duruyor.

Bu arada Rock ile Cope'un varlığı da hâlâ tehlike yaratıyordu. Onlar da zarar veremeyecek bir duruma getirilmedikçe adada güvenlik tam anlamıyla sağlanmış sayılmazdı. Bu yüzden Evans, Ayıkayası Limanı'na dönmeden onların da "hesabını görmeye karar vermişti. Hemen o gün, Gordon, Briant, Baxter ve Wilcox ile, elde tüfek, belde tabancayla yola düştüler. Phann'ı da yanlarına almışlardı. Araştırma ne uzun, ne güç, ne tehlikeli oldu. Cope bir kurşunla yaralanmıştı, kan izlerini sürünce onun ölüsünü buldular, Pike'in de ölüsü bulundu. Yer yarılmış da içine girmiş gibi olan

Rock'un gizi de çok geçmeden çözüldü: Ölümcül bir yara aldıktan sonra Wilcox'un kazdığı tuzaklardan birine düşmüştü o da. Üç ceset de bu çukura gömüldü. Artık adada korkulacak kimse kalmamış demekti. Ah, eğer Doniphan da yaralı olmasaydı ne kadar da sevineceklerdi! Nasıl da umutlanacaklardı!

Ertesi gün Evans, Gordon, Briant ve Baxter yapılacak işleri kararlaştırdılar. Her şeyden önce Severn'in sandalını ele geçirmek önemliydi! Evans sandalı adamakıllı gözden geçirdikten sonra "Çocuklar" dedi. "Gereçlerimiz var ama borda tahtalarını onaracak tahtamız, kerestemiz yok. Bunları mağarada bulacağız. Slugi'den aldığınız o eğri tahtalar ve kalaslar çok işimize yarayacak, bu yüzden sandalı Zelanda Deresi'ne kadar götürebilirsek..."

Briant atıldı, "Ben de öyle düşünüyordum, Evans reis, neden olmasın?"

"Evet, neden olmasın? Madem ki ta Severn Kumsalı'ndan buraya kadar geldi, buradan dereye kadar neden gizlemesin? O zaman onarım işini daha kolay yürütür, Fransız Mağarası'ndan yola çıkıp Slugi Körfezi'ne ulaşır ve denize açılırız!"

Eğer bu tasarı gerçekleşebilir nitelikteyse, daha iyisi düşünülemezdi. Bu yüzden sandalı kayığın yedeğinde çekip götürmek için ertesi günkü gelgitte denizin kabarmasından yararlanmayı kararlaştırdılar. Ertesi günden tezi yok onarım işine başlandı. Önce şalupayı karaya çektiler. Bu on sekiz metre uzunlukta, iki metre genişlikteki tekne on yedi kişiyi rahatça alabilirdi. İyi bir gemici olduğu kadar da iyi bir marangoz da olan Evans işleri yönetiyordu. Bu arada Baxter' in becerisine de hayranlık duymuyor değildi. Malzeme de, gereç de boldu. Kırılmış eğri borda tahtaları yatın teknesinin kalıntılarıyla yeniden yapıldı; kırılmış direkler onarıldı; çamsa-kızına batırılmış üstüpüyle tekne kalafatlandı; su geçirmez hale getirildi. Sonra üzerine güverte çekildi. Böylece hava bozacak olursa altına girebilecekti. Ama bu mevsimin şu ikinci yarısında fırtınalardan pek korkulmazdı. Yolcular isterlerse bu güvertenin üzerinde oturabilecek, isterlerse altına gireceklerdi. Slugi'nin çanaklık direği şalupaya büyük direk olarak kondu ve Kate yatın yedek randa yelkeninden, Evans'ın talimatına uyarak bir mizena yelkeni, bir küçük arka yelken, bir de fok yelkeni dikti. Bu arada Noel yortusu da çocukların Chairman Adası'nda tamamlamamayı yürekten umdukları şu 1862 yılının 1 Ocak günü de büyük törenlerle kutlanmıştı. Doniphan iyice iyileşmiş sayılırdı. Gerçi henüz biraz yorgun ve zayıftı ama yine de holden çıkabiliyordu.

Bu arada mağarada günlük yaşam her zamanki gibi sürüp gidiyordu.

Gordon ilk iş olarak yattan aldıkları parayı bir kenara koydu. Dönüş yolu için bu parayı gereksinebilirlerdi. Moka ise on yedi yolcuya yetecek kadar azık hazırladı, üç haftalık bir yolculuğu göz önüne almakla yetinmeyip Puna-Arena, Port-Galant ya da Port-Tama'a ulaşamadan bir deniz kazasıyla takımadanın herhangi bir adasına çıkmak zorunda kalabileceklerini de düşünüp ona göre erzakı bol tuttu, 3 Şubatta her şey hazırdı, tekne yüklenmişti. Geriye sadece yola çıkış tarihini saptamak kalmıştı. Tabii Doniphan'ın yolculuğa dayanacak hale gelmiş olması koşuluyla! Ama o yeterince güçlenmişti.

"Aman gidelim, gidelim” diyordu. "Bir an önce yola çıkmak için sabırsızlanıyorum, deniz bana iyi gelecek, hiç kuşkum yok!..."

5 Şubat günü yola çıkmayı kararlaştırdılar. Ve ertesi gün genç yolcular şalupaya bindiler, kayığı da yedeğe aldılar. Ama palamarları çözmeden önce, Briant ile arkadaşları, Francois Baudion ile Forbes'un mezarları başında son bir kez toplanmak istediler. Onlara son bir dua okudular. Doniphan teknenin gerisinde, dümen başındaki Evans'ın yanına yerleşti. Briant ile Moko önce yelken başındaydılar ama Zelanda Deresi'ni inerken rüzgârdan çok akıntıdan yararlanacaklardı. Phann ile ötekiler de güvertenin ön kesimine dilediklerince oturmuşlardı. Palamar çözüldü, kürekler suya vurdu. O zaman, aylardan beri onları barındırmış olan mağarayı, "Yaşa!... Yaşa!... Yaşa!..." diye bağırarak son kez selamladılar. Gordon adadan ayrıldığı için

gerçekten üzgün gibiydi. Ötekilerse Auckland Tepesi ağaçların ardında göz-den yiterken heyecanlanmışlardı. Öğleye doğru, Bataklık Ormanı'nın orada demir atmak zorunda kaldılar. Burada derenin yatağı pek sığlaşıyordu, aşırı yüklü olan sandal karaya oturabilirdi. Bu yüzden denizin yükselmesini bekleyip yeniden alçalırken geri çekilen dalgalarla inmek en iyisi ola çaktı. Mola altı saat kadar sürdü. Yolcular bu arada güzelce karınlarını doyurdular. Wilcox ile Cross gidip Güney Bataklığı kıyısında birkaç su çulluğu avladılar. Hatta Doniphan bile şalupanın arkasından, sağ kıyının üzerinde uçan iki iri ördek vurdu ve o anda iyileşiverdi. Tekne dere ağzına vardığında vakit epeyce geç olmuştu. Karanlıkta kıyı kayalıklarının arasından tehlikesizce geçemezlerdi. İhtiyatlı bir gemici olan Evans denize açılmak için ertesi günü beklemeyi uygun buldu. Gün doğarken yelken açıp Zelanda Deresi'nden çıktılar.

Bakışlarıyla Auckland Tepesi'ne, sonra Amerikan Burnu'nu dönmeden önce son bir kez Slugi Körfezi'ne veda ettiler. Sekiz saat sonra, şalupa kanala giriyor; Cambridge Adası'nın önünden geçip Güney Burnu'na dönüyor ve Adelaide Adası boyunca ilerliyordu. Chairman Adası'nın son burnu da kuzey ufkunda silinmiş yitmişti.

Mutlu Son

Macellan Boğazı'nın kanallarındaki bu yolculuğu ayrıntılarıyla anlatmanın hiç gereği yok. Önemli bir şey olmadı. Hava hiç bozmadı, zaten bozsaydı bile genişliği altıyla yedi mil arasında değişen bu dar geçitlerde deniz öyle kolay kabarmazdı. Bütün bu kanallar bomboştu ve üstelik buraların pek de konuksever olmayan halkına rastlamamak daha iyiydi. Geceleri bir iki kez adaların içerlerinde ateşler görüldüyse de kumsalda hiçbir yerliye rastlanmadı. 11 Şubatta rüzgârın da yardımıyla rahat yol alan şalupa, Kraliçe Adelaide Adası'nın batı kıyısıyla Kral Wilhelm Toprakları arasında Smyth Kanalından Macellan Boğazı'na çıkıyordu. Solda, Beaufort Körfezi'nin ta dibinde, Brant'ın Hanovre Adası'nın doğusunda en yükseklerinden birini hayal meyal seçtiği o görkemli buzullardan birkaçı kat kat yükselmekteydi. Teknede her şey yolunda gidiyordu. Deniz havasının Doniphan'a özellikle iyi geldiği söylenebilirdi. Bol bol yiyor, çok iyi uyuyordu ve gerekirse arkadaşlarıyla birlikte karaya inip Robinson yaşantısını sürdürmeye hazır gibi görünüyordu. 12 Şubat günü şalupa Kral Wilhelm Toprağı'nda, Tamar Adası'na ulaştı. Adanın limanı daha doğrusu koyu o sırada Desolacion Arazisi, Cheirman Adası'nı örten o yemyeşil bitki örtüsünden yoksun çorak ve yamyassı kıyılarıyla uzanıyordu. Öte yanda Grooker Yarımadası'na ulaşıp Punta Arena limanına dek Brunswick Yarımadası kıyısı boyunca çıkmak için Güney geçitlerini

buradan aramak niyetindeydi. Ama o kadar uzağa gitmeye gerek kalmadı. 13 Şubat sabahı burunda duran Service bağırdı.

" Sancakta bir duman!"

Gordon sordu. "Balıkçı ateşi dumanı mı?"

Evans baktı. "Hayır, bir buharlı geminin dumanı olmalı!!"

Gerçekten o yönde kara ve çok uzakta balıkçıların yaktığı bir ateşin dumanı görülemezdi. Briant o anda mizena direğine tırmanıvermişti. Bağırdı. "Gemi!... Gemi!..."

Tekne çok geçmeden göründü, saatte on-on iki mil hızla ilerleyen, sekiz dokuz yüz tonluk bir vapurdu bu. Şalupadan yaşa diye bağırıştılar, silah patlattılar.

On dakika sonra sandal, Avustralya'ya doğru yol alan Grafton gemisine yanaşıyordu. Kısa sürede kaptan Tom Lung, Slugi'nin serüvenlerini öğreniverdi. Zaten yatın başından geçenler, İngiltere'de de, Amerika'da da geniş yankılar yaratmıştı. Tom Lung, bu yeni yolcularına çok özen gösterdi, hatta onları Auckland'a götürmeyi önerdi. Gerçi Grafton, Avustralya'nın güneyindeki Melbourne'a gidiyordu ama zararı yoktu, yolundan fazla sapmış sayılmazdı. Yol uzun sürmedi, 25 Şubatta Grafton, Auckland rıhtımına demirledi.

Birkaç gün sonra Chairman Okulu'nun on beş öğrencisinin Yeni Zelanda’dan bin sekiz yüz mil uzaklara sürüklendiği tarihin üzerinden tam iki yıl geçmiş olacaktı.

Büyük Okyanus'un sularına gömüldüğü sanılan çocuklarına yeniden kavuşan bu ailelerin sevincini anlatmak

mümkün mü? Fırtınanın ta Güney Amerika kıyılarına dek sürüklediği bu çocuklardan bir teki bile eksik değildi. Bir an içinde bütün kent, Grafton gemisinin çocukları getirdiği haberini alıvermişti. Kent halkı limana koştu, aileleriyle kucaklaşan çocukları içtenlikle alkışladı. Chairman Adası'nda olan bitenleri öğrenmek için herkes nasıl da sabırsızlanıyordu! Ama bu konudaki merak çok geçmeden giderildi. Önce Doniphan konferanslar verdi. Bu konferanslar çok beğenilince delikanlı apayrı bir mutluluk duydu. Sonra Baxter'in hemen saati saatine tuttuğu günlük, Fransız Mağarası'nın günlüğü yayınlandı. Sadece Yeni Zelanda okurlarının isteklerini karşılamak için bile binler ve binlerce basılması gerekti. Sonunda Eski ve Yeni Dünya gazeteleri de bir günceyi her dilde yayınlamakta gecikmediler çünkü Slugi felaketi herkesi ilgilendirmişti. Gordon'un soğukkanlılığı, Briant'ın özverisi, Doniphan'ın ataklığı, küçüklü büyüklü hepsinin de gösterdiği sağduyu ve yiğitlik tüm dünyada hayranlık uyandırmıştı. Kate ile Evans reisin nasıl karşılandığını da anlatmaya hiç gerek yok. Bu çocukların kurtulması için ellerinden geleni yapmamışlar mıydı? Bunun için halk para toplayıp Evans'a bir şilep aldı, yiğit lostromo, Chairman adını verdiği bu şilebin hem sahibi, hem kaptanı olacaktı, ama bir koşulla, bağlama limanı olarak Auckland'ı seçmesi koşuluyla. Ve yolculuklarından Yeni Zelanda’ya her dönüşünde, "çocuklarının" ailelerince her zaman, büyük bir içtenlik ve dostlukla karşılanıyordu. İyi yürekli Kate'e gelince, Briant'lar, Garnett'ler, Wilcox'lar ve ötekiler tarafından bir türlü paylaşılamadı. Sonunda candan ve titiz bakımıyla hayatını kurtardığı Doniphan'lara yerleşti.

Ve şimdi de İki Yıl Okul Tatili adına hak kazanan bu öykümüzden çıkarabileceğimiz derse gelince: Bütün çocuklar şunu iyi bilmelidir ki, çalışmakla, sağduyuyla, cesaretle, yenilmeyecek hiçbir tehlike, baş edilemeyecek hiçbir engel yoktur.

SON